

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра цифровізації та бізнес-консалтингу
(повна назва кафедри)

Дипломна магістерська робота

на тему: Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві (на прикладі ДП «Електролюкс ЛЛС»)

Виконала: студентка групи МГЗМОК-20
спеціальності 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми Міжнародний облік та
аудит-консалтинг
Леонової Анастасії Вадимівни
(прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доц. Григоревська О.О.
(прізвище та ініціали)

Рецензент д.е.н., проф. Скрипник М.І.
(прізвище та ініціали)

Київ — 2021

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра цифровізації та бізнес-консалтингу

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітня програма Міжнародний облік та аудит-консалтинг

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
цифровізації та бізнес-
консалтингу**

проф. Скрипник М.І.

“___” _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я

НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Леонова Анастасія Вадимівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві (на прикладі ДП «Електролюкс ЛЛС»)

Науковий
роботи

керівник

к.е.н., доц. Григоревська О.О.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “___” _____ 2021 року №_

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____ грудень 2021 року _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____
законодавчі та нормативні документи, фінансова

звітність, облікові реєстри та інша документація ДП «Електролюкс ЛЛС», наукові статті, підручники, посібники, періодичні видання

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно Розробити): 1. Економіко-правові засади здійснення операцій з основними засобами. 2. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС», 3. Організація та методика обліку основних засобів, 4. Організація та методика аудиту основних засобів.

(зворотній бік)

5. Консультанти розділів дипломної магістерської роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Григоревська О.О. к.е.н., доц.	01.11.2021	06.11.2021
Розділ 2	Григоревська О.О. к.е.н., доц.	09.11.2021	15.11.2021
Розділ 3	Григоревська О.О. к.е.н., доц.	16.11.2021	19.11.2021
Розділ 4	Григоревська О.О. к.е.н., доц.	20.11.2021	25.11.2021
Висновки	Григоревська О.О. к.е.н., доц.	26.11.2021	26.11.2021

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного роботи (проекту)	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	01.11.2021	
2	Розділ 1 Економіко-правові засади здійснення операцій з основними засобами	01.11.2021-06.11.2021	
3	Розділ 2 Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС»	09.11.2021-15.11.2021	
4	Розділ 3 Організація і методика обліку основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»	16.11.2021-19.11.2021	
5	Розділ 4 Організація і методика аудиту основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»	20.11.2021-25.11.2021	
6	Загальні висновки	26.11.2021	
7	Оформлення магістерської роботи (чистовий варіант)	27.11.2021	
8	Здача дипломної магістерської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)	28.11.2021	
9	Перевірка дипломної магістерської роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	30.11.2021	
10	Подання дипломної магістерської роботи на затвердження завідувачу кафедри (з 7 днів до захисту)	02.12.2021	

Студент _____ Леонова А.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____ Григоревська О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Директор НМЦУПФ _____ Григоревська О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Леонова А.В. Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві (на прикладі ДП «Електролюкс ЛЛС»).

Дипломна магістерська робота за спеціальністю 071 «Облік і аудит» – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2021 рік.

Дипломна робота складається з чотирьох розділів.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних і практичних питань з обліку, аналізу та аудиту основних засобів.

Об'єктом дослідження є процес організації і методології обліку та аудиту основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС».

Метою дослідження є дослідження особливостей організації обліку та аудиту основних засобів, розробка рекомендацій щодо його вдосконалення, вивчення практичних засад обліку та аудиту на ДП «Електролюкс ЛЛС», а також проведення аналізу господарської діяльності підприємства з метою виявлення стану господарських процесів на аналізованому підприємстві.

У першому розділі розглядається економічна суть поняття «основні засоби», їх класифікація та нормативно-правове регулювання.

У другому розділі проводиться аналіз основних показників ефективності використання основних засобів, оцінка використання основних засобів та їх вплив на діяльність підприємства.

У третьому розділі проводиться оцінка організації обліку основних засобів на підприємстві.

У четвертому розділі проводиться оцінка організації аудиту на підприємстві.

За результатами роботи зроблено висновки та пропозиції щодо покращення ефективності використання основних засобів на підприємстві.

Ключові слова: основні засоби, організація, облік, аудит, аналіз, оцінка, ефективність.

АННОТАЦИЯ

Леонова А.В. Организационные и методические основы учета, анализа и аудита основных средств на предприятии (на примере ГП «Электролюкс ЛЛС»).

Дипломная магистерская работа по специальности 071 "Учет и аудит" - Киевский национальный университет технологий и дизайна, Киев, 2021 год.

Дипломная работа состоит из четырех разделов.

Предметом исследования является комплекс теоретических и практических вопросов по учету, анализу и аудиту основных средств.

Объектом исследования является процесс организации и методологии учета и аудита основных средств ГП "Электролюкс ЛЛС".

Целью исследования является исследование особенностей организации учета и аудита основных средств, разработка рекомендаций по его усовершенствованию, изучение практических основ учета и аудита на ДП «Электролюкс ЛЛС», а также проведение анализа хозяйственной деятельности предприятия с целью выявления состояния хозяйственных процессов на анализируемом предприятии.

В первой главе рассматривается экономическая сущность понятия «основные средства», их классификация и нормативно-правовое регулирование.

Во второй главе проводится анализ основных показателей эффективности использования основных средств, оценка использования основных средств и их влияние на деятельность предприятия.

В третьем разделе производится оценка организации учета основных средств на предприятии.

В четвертой главе проводится оценка организации аудита на предприятии.

По результатам работы сделаны выводы и предложения по улучшению эффективности использования основных средств на предприятии.

Ключевые слова: основные средства, организация, учет, аудит, анализ, оценка, эффективность.

ANNOTATION

Leonova A.V Organizational and methodological principles of accounting, analysis and audit of fixed assets at the enterprise (on the example of SE "Electrolux LLS").

Master's thesis in the specialty 071 "Accounting and Auditing" - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2021.

The thesis consists of four sections.

The subject of the research is a set of theoretical and practical issues related to accounting, analysis and audit of fixed assets.

The object of the research is the process of organization and methodology of accounting and auditing of fixed assets of DC "Electrolux LLC".

The purpose of the study is to study the features of the organization of accounting and audit of fixed assets, develop recommendations for its improvement, study the practical foundations of accounting and audit at the State Enterprise "Electrolux LLS", as well as analyze the economic activities of the enterprise in order to identify the state of business processes at the analyzed enterprise.

The first chapter examines the economic essence of the concept of "fixed assets", their classification and legal regulation.

The second chapter analyzes the main indicators of the efficiency of the use of fixed assets, the assessment of the use of fixed assets and their impact on the activities of the enterprise.

The third section evaluates the organization of accounting for fixed assets at the enterprise.

The fourth chapter assesses the organization of audit at the enterprise.

Based on the results of the work, conclusions and proposals were made to improve the efficiency of using fixed assets at the enterprise.

Key words: fixed assets, organization, accounting, audit, analysis, assessment, efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ.....	11
1.1. Економічна суть основних засобів підприємства.....	11
1.2. Класифікація основних засобів підприємства як важлива передумова їх обліку та аналізу.....	21
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів.....	31
Висновки до розділу 1.....	39
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС».....	42
2.1. Аналіз основних показників діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».....	42
2.2. Формування методики економічного аналізу основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС».....	66
2.3. Оцінка використання основних засобів та її вплив на результати роботи ДП «Електролюкс ЛЛС».....	71
Висновки до розділу 2.....	75
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС».....	79
3.1. Організація обліку на ДП «Електролюкс ЛЛС».....	79
3.2. Документальне оформлення основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС».....	84
3.3. Порядок відображення в фінансовому обліку основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС».....	90
Висновки до розділу 3.....	98
РОЗДІЛ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС».....	102
4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю на підприємстві.....	102
4.2. Організація аудиту основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС».....	110
4.3. Методика аудиту основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС».....	124

Висновки до розділу 4.....	130 ⁷
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Здійснення ефективних заходів щодо стабілізації економіки України та її інтеграції у світову економіку вимагає принципово нових підходів до управління основними засобами. Ринкові відносини передбачають швидке реагування на зміни господарської ситуації, яка пов'язана з управлінням основними засобами і його впливом на стан виробництва та фінансово-господарську діяльність підприємств в цілому.

Основні засоби називають «основними», бо вони складають технічну базу підприємства. Саме основні засоби визначають сучасний рівень виробництва та його ефективність. Від рівня забезпеченості підприємства основними засобами залежить ефективність організації виробничого процесу, випуск готової продукції та створення належних умов для праці. Сукупна вартість основних засобів визначає виробничу потужність підприємства, рівень віддачі, місткості, озброєності основними засобами й ряд інших техніко-економічних показників діяльності підприємства.

Одним із найважливіших чинників розвитку економіки, від якого залежить збільшення обсягів виробництва без додаткових інвестицій, є поліпшення використання об'єктів основних засобів. Це зумовлює необхідність розробки нових підходів до організації і методики обліку, аналізу та аудиту основних засобів та приведення їх у відповідність до вимог міжнародних стандартів, враховуючи економіко-правове становище України та національний досвід у цьому питанні. Наявність невирішених проблем, дискусійність окремих теоретичних положень, їх практичне значення обумовлюють актуальність обраної теми, визначають цільову спрямованість дипломного дослідження.

Актуальність теми пояснюється тим, що значна вартість та тривалий строк служби робить основні засоби дуже важливим об'єктом аудиту, а особливості використання зумовлюють спеціальний порядок їх обліку, а отже, вимагають спеціальної методики для аудиту операцій з ними.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є дослідження особливостей організації обліку та аудиту основних засобів, розробка рекомендацій щодо його вдосконалення, вивчення практичних засад обліку та

аудиту на ДП «Електролюкс ЛЛС», а також проведення аналізу господарської діяльності підприємства з метою виявлення стану господарських процесів на аналізуємому підприємстві.

Для досягнення поставленої мети в роботі поставлено такі завдання:

- дослідити економічну сутність зміст основних фондів;
- дослідити склад та структуру основних засобів;
- розкрити порядок організації аудиту основних засобів;
- провести аналіз ефективності використання основних засобів;
- проаналізувати діяльність ДП «Електролюкс ЛЛС»;
- дослідити порядок обліку операцій з основними засобами на підприємстві;
- розкрити методику аудиту основних засобів;
- розробити напрями підвищення ефективності використання основних засобів;
- розробити заходи із вдосконалення аудиту основних засобів на основі автоматизації.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації і методології обліку та аудиту основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС». Предметом дослідження є комплекс теоретичних і практичних питань з обліку, аналізу та аудиту основних засобів.

У дипломній роботі об'єкт та предмет дослідження розглядаються на прикладі ДП «Електролюкс ЛЛС».

У дипломній роботі використано загальнонаукові методи дослідження: аналіз, порівняння, узагальнення та спеціальні: опитування, фізична перевірка, перерахування, документальна перевірка, вибіркоче дослідження.

Методологічною основою виконання дипломної роботи стала законодавча та нормативна база з предмету дослідження, а також роботи науковців і практиків у цій сфері.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці основних напрямків і конкретних

рекомендацій з удосконалення методики обліку основних засобів, їх амортизації та ремонту, проведення аналізу ефективності використання, що сприятиме подальшому вдосконаленню бухгалтерського обліку основних засобів, підвищенню його аналітичності та оперативності.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

1.1. Економічна суть основних засобів підприємства

Відновлення темпів економічного зростання національного господарства Україні неможливо без підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази підприємств, в якій головним елементом виступають основні засоби. Від стану основних засобів залежить техніко-технологічний рівень виробництва, продуктивність праці, якість товарів та послуг, прибутковість підприємства, у зв'язку з чим зростають роль і значення обліку, аналізу та аудиту наявності, руху та використання основних засобів підприємства.

Проте існуюча система обліку основних засобів не здатна в повній мірі задовольнити зростаючі інформаційні потреби управління. Часті та непослідовні зміни у законодавчих і нормативно-правових актах України, які визначають методологічні засади формування в бухгалтерському і податковому обліку інформації про основні засоби, призвели до різного й неоднозначного тлумачення їхньої сутності, що потребує систематизації та узагальнення.[66]

Питанням розвитку теорії та практики бухгалтерського та податкового обліку основних засобів підприємства присвячені праці таких вітчизняних і зарубіжних вчених, як О. Агрес [11], Н. Бабяк [14], Н. Верхоглядова [9], С. Ільїна [9], В. Караєв [4], О. Коваленко [13], Т. Мац [2], В. Сопко [4], Л. Сук, П. Сук [8], В. Шило [9] та ін. Проте відсутність єдиної точки зору до розуміння економічного змісту поняття «основні засоби» призводить до різного тлумачення цієї категорії в бухгалтерському та податковому обліку, що потребує її уточнення.

У сучасних наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених існує багато точок зору до трактування поняття «основні засоби», найтипівіші з яких наведено у табл. 1.1.

Трактування сутності поняття «основні засоби» в економічній літературі

Автор, джерело	Визначення
1	2
Й.С. Завадський [1, с. 289]	Основні засоби – це засоби праці, що беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово, в міру зношення, переносять свою вартість на продукцію, що виробляється
С.М. Гречко [2, с. 24]	Основний засіб – необоротний актив, що призначений для господарської діяльності, тобто планується використовувати в господарській діяльності
Н.А. Литнева, Л.І. Малявкіна, Т.В. Федорова [3, с. 68]	Основні засоби – це частина майна, яка виступає у ролі коштів праці при виробництві продукції, виконанні робіт чи наданні послуг або для управління організацією на протязі періоду, що перевищує 12 місяців, або звичайного операційного циклу, якщо він перевищує 12 місяців
Л.К. Сук, П.Л. Сук [4, с. 262]	Основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері
Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла [5, с. 12]	Основні засоби – це засоби праці, які використовуються (експлуатуються) впродовж тривалого часу, при цьому зберігаючи свою первісну фізичну форму, і переносять свою вартість на вироблений продукт частинами, протягом декількох виробничих циклів унаслідок фізичного та морального зносу
А.М. Коваленко [6, с. 192]	Основні засоби – це матеріальні активи з очікуваним терміном корисного використання більш ніж один рік (або на протязі операційного циклу, якщо він більше ніж рік), які підприємство утримує в цілях: використання під час виробництва або поставки товарів, надання послуг, надання в оренду іншим особам; виконання адміністративних та соціальних функцій
О.Г. Агрес [7, с. 178]	Основні засоби – це засоби праці у формі матеріальних активів, які утримує підприємство з метою використання у виробничому процесі або здійсненні адміністративних чи соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання яких становить більше ніж один рік, не змінюючи при цьому своїх форм і розмірів, вартість яких є не меншою від законодавчо встановленого розміру та поступово переноситься в міру фізичного спрацювання та (або) морального старіння на вартість готової продукції проведенням амортизаційних відрахувань
О.В. Коваленко, І.В. Громова [8, с.21]	Основні фонди – це частина засобів виробництва, які діють у процесі виробництва протягом тривалого періоду, зберігають при цьому впродовж усього періоду натурально-речовинну форму і переносять свою вартість на продукцію частинами у міру зносу у вигляді амортизаційних відрахувань
Ю.В. Неміш [9, с. 66]	Основні засоби – це вартісно виражені ресурси, які утримуються суб'єктом господарювання з метою використання в процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення чи соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року, чи визначається межами операційного циклу понад один рік.

1	2
Н.Д. Бабяк [10, с. 178]	Основні засоби – це активи з терміном корисного використання більше одного року, які використовуються на підприємствах у декількох операційних циклах з метою отримання економічної вигоди, не втрачаючи при цьому матеріально-речової форми, та переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованих амортизаційних відрахувань

Аналіз наведених визначень поняття «основні засоби» дозволяє стверджувати, що більшість авторів при розкритті сутності цієї категорії акцентують увагу на таких ключових критеріях визнання основних засобів, як: матеріальність (наявність матеріально-речової форми); призначення (утримуються з метою використання їх в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій); строк корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він більше року).[53]

Інші автори, серед яких С.М. Гречко, Н.Д. Бабяк, звертають увагу на особливості визнання об'єкту основних засобів активом, тобто коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта в господарській діяльності [2, с. 24; 10].

Іншим важливим критерієм при визначенні поняття «основні засоби» Й.С. Завадський [1, с. 289], Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла [5, с. 12], Н.Д. Бабяк [10, с. 178] вважають амортизацію, тобто «поступове, в міру зношення, перенесення вартості основного засобу на продукцію, що виробляється підприємством». З їх точки зору, основні засоби – це засоби праці (матеріальні активи), які тривалий час (більше 365 днів або протягом декількох операційних циклів) приймають участь у виробничому процесі/господарській діяльності, зберігають свою натурально-речову форму і по частинах переносять свою вартість на виготовлений продукт (шляхом амортизаційних відрахувань). Підтримуючи позицію вказаних авторів, слід зазначити, що амортизація є одним із суттєвих критеріїв ідентифікації об'єкта основних засобів.

Подібне визначення поняття «основні засоби» знайшло відображення і у Наказі Міністерства фінансів України «Про затвердження національних

положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202 [11].

Слід зауважити, що деякими авторами при визначенні сутності основних засобів звужується сфера їх використання. Так, наприклад, Й.С. Завадський [1, с. 289], О.В. Коваленко, І.В. Громова [8, с. 21] вважають, що сферою використання основних засобів є лише «виробничі процеси». Але основні засоби використовуються як у процесі виробництва, так і під час постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам, здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій. Отже, вважаємо, що дане визначення основних засобів є дуже вузьким, оскільки не враховує інші сфери їх використання.[44]

Саме тому наступна група науковців, серед яких Н.А. Литнева, Л.И. Малявкина, Т.В. Федорова [3, с.68], Л.К. Сук, П.Л. Сук [4, с. 262],

А.М. Коваленко [6, с. 192], О.Г. Агрес [7, с. 178], Ю.В. Неміш [9, с. 66], наголошує на необхідності конкретизації сфери використання основних засобів – у виробничій або невиробничій діяльності підприємства (під час виконання адміністративних та соціальних функцій). В той же час цими авторами (окрім О.Г. Агрес, Ю.В. Неміш) поняття «основні засоби» не пов'язується з амортизацією. Своє підтвердження такому трактуванню поняття «основні засоби» можна знайти і у діючих нормативно-правових актах України [12; 14; 15].

Слід зазначити, що більшість науковців при розкритті змісту поняття «основні засоби» обов'язковим критерієм визнання об'єкту основних засобів вважають строк їх корисного використання, який може бути понад одного року або операційного циклу, якщо він більше року.

У той же час жоден із авторів до критеріїв визнання об'єкту основним засобом не включає вартісний показник такого об'єкту, що є цілком доречним з огляду на високий рівень інфляції. Розглянемо далі, як поняття «основні засоби» розкривається у нормативно-правових актах України та Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (табл. 1.2).

Трактування сутності поняття «основні засоби» у нормативно-правових
актах України

Автор, джерело	Визначення
1	2
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92 [12]	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
Податковий кодекс України [13]	Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин, наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» [14]	Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202 [11]	Основні засоби – матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві/діяльності або при постачанні товарів, виконанні робіт і наданні послуг для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта бухгалтерського обліку в державному секторі або здавання в оренду і використовуються, за очікуванням, більше одного року
Постанова Національного банку України «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України» від 20.12.2005 р. № 480 [15]	Основні засоби – матеріальні активи, які банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року

1	2
Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації «Про затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» від 19.08.1997 р. № 507 [16]	Основні фонди – це матеріальні цінності, експлуатаційний період і вартість яких відповідно перевищують один календарний рік та 15 неоподаткованих мінімумів доходів громадян
Господарський кодекс України [17]	Основними фондами виробничого і невиробничого призначення є будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів

Наведені визначення поняття «основні засоби» у нормативно-правових актах дають змогу дійти висновку про відсутність єдиного підходу до його розуміння.

Так, у Податковому кодексі України [13] та Державному класифікаторі України «Класифікація основних фондів» [16] до вищенаведених критеріїв визнання основних засобів додається ще додатковий критерій – критерій вартості. У податковому обліку, згідно з Податковим кодексом України, основні засоби мають вартісну межу, яка становить 20000 грн [13], але цей критерій використовується при виділенні тільки однієї групи основних засобів – малоцінних необоротних матеріальних активів, які обліковуються на рахунку 112. А в бухгалтерському обліку, відповідно до П(С)БО 7 [12], вартісну межу основних засобів підприємства можуть встановлювати самостійно, про що зазначають у своїй обліковій політиці.

Визначення поняття «основні засоби» у нормативно-правових актах України, які регулюють їх бухгалтерський облік [12; 14; 15], призводять до ще більшої плутанини до розуміння їх сутності, оскільки при встановленні критеріїв віднесення об'єкту до основних засобів перевага надається їх призначенню. В той же час норми податкового законодавства акцентують увагу на особливостях визнання об'єкту основних засобів активом, тобто лише у тому випадку, коли

його застосування відбувається виключно «для використання у господарській діяльності платника податку» [13].

На відміну від інших нормативно-правових актів ч. 3 ст. 139 Господарського кодексу України [17] містить визначення лише «основних фондів», до яких віднесено «будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів». Тобто у даному випадку законодавцем ототожнюються поняття «основні засоби» і «основні фонди». Проте погоджуємося з думкою К.О. Утенкової [18], яка зазначає, що термін «основні засоби» доцільно використовувати щодо майна та матеріальних цінностей, а термін «основні фонди» – відносно джерел утворення майна.

Слід зазначити, що останнім часом відбувається поступова адаптація національних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних. Саме тому наведені у національному та міжнародному стандартах поняття основних засобів [12; 14] співпадають за усіма ключовими критеріями їх визнання. На жаль, така ідентичність існує тільки у площині бухгалтерського обліку основних засобів. В той час як органи фіскальної служби при ідентифікації об'єкта основних засобів дотримуються норм Податкового кодексу України [13]. Така суперечність визначень призводить до виникнення конфліктних ситуацій між підприємством та фіскальним органом.[4]

Для уникнення подібних суперечностей та гармонізації норм бухгалтерського і податкового обліку основних засобів пропонується авторське визначення поняття «основні засоби», під якими слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та по частинах переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надану послугу або товар.[56]

Проведені дослідження сутності поняття «основні засоби» дозволили встановити, що основними критеріями визнання основних засобів є: матеріальність (наявність матеріально-речової форми); призначення (утримуються з метою використання їх в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг або для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій); строк корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він більше року); амортизаційність (здатність об'єкту в процесі експлуатації поступово переносити свою вартість на результат діяльності підприємства) тощо.

Виділені ключові критерії визнання основних засобів покладено в основу авторського визначення поняття «основні засоби», під якими слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та по частинах переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надану послугу або товар.[72]

1.2. Класифікація основних засобів підприємства

Поняття «основні засоби» в економічній літературі має безліч трактувань і визначень. Узагальнивши погляди як зарубіжних, так і українських науковців, можна зробити висновок, що більшість із них під поняттям «основні засоби» розуміють матеріальні активи підприємства, які використовуються у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій. Важливим доповненням до визначення є те, що основні засоби беруть участь у процесі виробництва тривалий час, протягом багатьох циклів, при збереженні основних властивостей і первинної форми та частинами переносять свою вартість на готову продукцію, у міру зносу. Згідно з П(с)БО 7 «Основні засоби», основні засоби — це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою

використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більший ніж один рік (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1]. За вимогами Податкового кодексу України, основні засоби — це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин, наданих у користування ділянок надр (окрім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), які призначаються платником податку для використання в господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується в зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить більше ніж один рік (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [2].

Отже, Податковим кодексом України передбачено, що основні засоби мають зазначену вище вартісну межу, проте в бухгалтерському обліку її підприємство визначає самостійно і зазначає в обліковій політиці.

Поняття «основні засоби», яке наведене в П(с)БО 7 «Основні засоби», більш ширше, ніж у Податковому кодексі, оскільки включає і невиробничі основні засоби, у той час коли Податковим кодексом до основних засобів віднесені матеріальні активи, які призначаються для використання в господарській діяльності, тобто для цілей оподаткування враховуються лише виробничі «основні засоби» [32].

Раціональна організація бухгалтерського обліку основних засобів передбачає їхню класифікацію за певними ознаками.

Так, Н. Домбровська зазначає, що орієнтація класифікації на загальних для всіх видів економічної діяльності ознаках — визначення різних груп основних засобів та їх об'єднання за спільними функціями у виробничому процесі має домінуюче значення для організації бухгалтерського обліку [3].

На сьогодні існує значна кількість класифікацій основних засобів, серед найбільш поширених можна виділити: виробничі і невиробничі; промисловості, сільського господарства, транспорту, торгівлі, будівельні, зв'язку тощо; діючі, недіючі та запасні; власні та орендовані. Ураховуючи вищевикладену класифікацію основних засобів, вважаємо за доцільне згрупувати їх за різними класифікаційними ознаками (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Класифікація основних засобів

№ пор.	Класифікаційна ознака	Групи основних засобів
1	2	3
1	За функціональним призначенням	Виробничі Невиробничі
2	За галузевою ознакою	Промисловості Сільського господарства Транспорту Торгівлі Будівельні Зв'язку
3	За використанням	Діючі Недіючі Запасні
4.	За належністю	Власні Орендовані
5	За речовим характером	Інвентарні Неінвентарні
6	За джерелами фінансування	Внесені до статутного фонду підприємства Придбані за власні кошти підприємства Придбані за рахунок позикових коштів Безоплатно отримані основні засоби Отримані внаслідок обміну на подібний або неподібний актив (бартерні операції)
7	За характером відображення зносу	Основні засоби, які амортизуються Основні засоби, які не амортизуються
8	За натурально-речовим складом	Земельні ділянки, будинки, споруди та передавальні пристрої Машини й пристрої Транспортні засоби Прилади, інвентар Багатолітні насадження Інші необоротні матеріальні активи
9	За характером участі	Активні Пасивні

За функціональним призначенням розрізняють виробничі і невиробничі основні засоби. Виробничі основні засоби — це основні засоби, які

безпосередньо беруть участь у виробничому процесі або сприяють його здійсненню протягом тривалого часу. До таких об'єктів належать будівлі, споруди (цехи, майстерні), машини, обладнання, транспортні засоби, багаторічні насадження та інші основні засоби, що діють у сфері матеріального виробництва. Невиробничі основні засоби — це основні засоби, які не беруть безпосередньої участі у виробничому процесі, а призначені для соціально-культурних потреб підприємства. До таких об'єктів належать будівлі та споруди (адмінбудівля у виробничому підприємстві), машини, обладнання та інші засоби, які використовуються в невинробничій сфері.

Крім того, Н. П. Кондратов за призначенням основні засоби поділяє на виробничі основні засоби основної діяльності, виробничі основні засоби інших галузей і невинробничі; О. А. Левкович класифікує основні засоби на виробничі основні засоби основної діяльності, допоміжних виробництв і невинробничі; І. Є. Тишкова, А. І. Прищепа — промислово-виробничі, виробничі основні засоби інших галузей і невинробничі [5].

Однак попри відмінність за суттю, виробничі і невинробничі основні засоби мають багато спільного: подібні елементи — будівлі, споруди, машини, обладнання та ін., і виробничі, і невинробничі основні фонди довговічні, поступово зношуються, потребують ремонту (часткового відтворення) і повної заміни після вичерпання строку служби.

За галузевою ознакою основні засоби поділяють на засоби промисловості, сільського господарства, транспорту, торгівлі, зв'язку та ін. Кожна галузь діяльності має свою специфіку, яка впливає на вибір об'єктів основних засобів та їх використання в подальшому.[71]

У літературі науковці виділяють поділ основних засобів за використанням (діючі, недіючі, запасні). До діючих основних засобів відносять усі об'єкти основних засобів, які функціонують на підприємстві на даний час.

Відповідно, до недіючих відносять ті об'єкти, які не використовуються на даний момент у діяльності підприємства (перебувають на консервації). Запасні основні засоби зберігаються на складах і призначені для заміни діючого устаткування повністю або частково, окремих деталей, якщо вони обліковуються

як об'єкт основних засобів. Така класифікація потрібна для аналізу амортизації основних засобів та ухвалення управлінських рішень щодо недіючих основних засобів.[49]

Крім того, за ознакою використання О. П. Кундря-Висоцька поділяє основні засоби на ті, що перебувають в експлуатації (діючі), у реконструкції, у запасі (резерві) та на консервації.

У бухгалтерському обліку поділ основних засобів за ознакою належності на власні та орендовані має важливе значення.

Власні засоби формуються за рахунок внесків засновників чи акціонерів, власних прибутків, цільового фінансування і відображаються на балансі підприємства. Орендовані основні засоби відображаються на балансі орендодавця і на позабалансових рахунках орендаря.[28]

На увагу заслуговує погляд Ф.Ф.Бутинця (і його підтримує Ю. В. Радзивилук) стосовно необхідності класифікувати основні засоби за речовим характером на інвентарні, тобто ті, що мають матеріальну форму і мають свій інвентарний номер, та неінвентарні, тобто ті, які існують у формі грошових вкладень у земельні ділянки, лісові угіддя (крім будинків і споруд) [4].

Остільки основні засоби, згідно з ПСБО7, є об'єктами амортизації, крім землі, їх доцільно класифікувати за характером відображення зносу. Тобто ті, що амортизуються і не амортизуються. Такої думки притримується В. І. Оспіщев [7].

За натурально-речовим складом основні засоби поділяють :

—на будинки. Під будинками розуміють будівлі, а саме: приміщення, пристосовані для постійного або тимчасового перебування в них людей, а також об'єкти власності, функціонально пов'язані з такими приміщеннями. Будівлі поділяють на будинки (включаючи готелі, мотелі кемпінги та інші подібні об'єкти туристичної інфраструктури), квартири, кімнати в багатосімейних (комунальних) квартирах, індивідуальні гаражі або місця на гаражних стоянках чи в гаражних кооперативах, дачні будинки та інші об'єкти дачної (садової) інфраструктури, відмінні від землі [13];

—споруди. До них відносять об'єкти нерухомості, відмінні від будівель;

—машини і пристрої. Під ними розуміють механізм чи сукупність механізмів для виконання якої-небудь роботи;

—транспортні засоби. Транспортні засоби

—це засоби, пов'язані з переміщенням людей і вантажу, а також магістральні трубопроводи;

—прилади та інвентар. Інструменти, прилади та інвентар — це засіб (зазвичай ручний) для здійснення роботи;

—багаторічні насадження. До багаторічних насаджень можна відносити: сільськогосподарське угіддя, що використовується під штучно створені деревесні, кущові або трав'янисті багаторічні насадження, призначені для отримання врожаю плодово-ягідної, технічної та лікарської продукції, а також для декоративного оформлення території;

—земельні ділянки. Під земельними ділянками розуміють частину земної поверхні, що має фіксовані межі, характеризується певним місцезрозташуванням, природними властивостями, фізичними параметрами, правовим і господарським станом та іншими характеристиками;

—передавальні пристрої. Під ними розуміють електромережі, трубопроводи, теплові і газові мережі, трансмісії;

—інші основні засоби. До них відносять будь-який основний засіб, який не ввійшов до попередніх груп.[17]

За характером участі у виробничому процесі І. І. Бочкарева, В. А. Биков та інші виділяють активні основні засоби, тобто ті, які безпосередньо впливають на предмет праці у процесі виробництва, і пасивні, які забезпечують умови для нормального перебігу процесу виробництва [14].

Класифікація дещо схожа з класифікацією за функціональним призначенням.

Аналітичний облік об'єктів основних засобів у розрізі груп, визначених П(с)БО 7, ведеться з використанням Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» — ДК 013-97 (КОФ).

Класифікатор призначений для вирішення таких завдань:

—організації систематичного обліку та звітності в частині основних фондів;

—визначення норм амортизації основних фондів і віднесення амортизаційних відрахувань на витрати виробництва;

—проведення робіт із перепису, оцінки та переоцінки обсягів складу і стану основних фондів;

—реалізації комплексу облікових функцій з основних фондів у межах робіт з державної статистики;

—здійснення міжнародних зіставлень за структурою і станом основних фондів;

—визначення розрахунків похідних економічних показників, включаючи фондоємність, фондоозброєність, фондівдачу тощо, а також рекомендованих нормативів проведення капітальних ремонтів основних фондів [15].

Податковим кодексом України, для нарахування амортизації, основні засоби поділені на 16 груп. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» передбачає їхній поділ на вісім класів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Класифікація основних засобів згідно з П(с)БО 7 «Основні засоби»,
Податкового кодексу і МСБО 16 «Основні засоби»

Класифікація основних засобів згідно в ПСБО 7 [1]	Класифікація основних засобів згідно з Податковим кодексом України [2]	Класифікація основних засобів згідно з МСБО 16 [16]
1	2	3
1. Основні засоби земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом; будівлі, споруди та передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади інвентар (меблі); тварини.	земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом;	земля; земля та будівлі; машини та обладнання;

1	2	3
2. Інші необоротні матеріальні активи бібліотечні фонди; малоцінні необоротні матеріальні активи; тимчасові (нетитульні) споруди; природні ресурси; інвентарна тара; предмети прокату; інші необоротні матеріальні активи.	будівлі, споруди, передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); тварини багаторічні насадження; інші основні засоби; бібліотечні фонди; малоцінні необоротні матеріальні активи; тимчасові (нетитульні) споруди; природні ресурси; довгострокові біологічні активи.	кораблі; літаки; автомобілі; меблі та приладдя; офісне обладнання.

Згідно з класифікацією, яка наведена в Податковому кодексі, для кожної окремої групи встановлено мінімально допустимі строки корисного використання об'єктів, які становлять від двох до 20 років. А це означає, що підприємство не може встановити строк використання окремих груп основних засобів менший, ніж це передбачено Податковим кодексом. По суті, класифікація, яка наведена в ПКУ, наближена до П(с)БО 7, і це наближення скоротило відмінності між податковим і бухгалтерським обліком.

Проте на думку Е. Югас: «Такий деталізований розподіл є досить громіздким та дещо утруднює бухгалтерський і податковий облік основних засобів, а також способи нарахування амортизації по кожній групі основних засобів окремо» [17].

Поділ основних засобів на групи відіграє важливу роль в інформаційній базі для проведення економічного аналізу використання основних засобів. У табл. 1.5 узагальнено погляди науковців щодо напрямів аналізу основних засобів підприємства.[4]

Дослідження науковцями напрямів аналізу основних засобів

№ пор.	Автор	Напрями аналізу основних засобів
1	2	3
1	Мошенський С. З., Олійник О. В. [18, с. 300]	Аналіз забезпеченості основними засобами: аналіз динаміки, складу та структури виробничих і невиробничих основних засобів; аналіз технічного стану основних засобів; аналіз руху (зокрема оновлення) Аналіз ефективності використання основних засобів: аналіз за показниками фондівдачі; аналіз екстенсивного та інтенсивного використання виробничого устаткування; аналіз ефективності використання виробничих потужностей
2	Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. [19, с. 162]	Аналіз динаміки, складу і структури основних засобів: темп приросту, фондоозброєність Аналіз стану основних засобів: коефіцієнт зношеності, коефіцієнт вибуття, оновлення і приросту Аналіз використання основних засобів: фондівдача, фондомісткість, показник середнього строку корисного використання та середнього віку основних засобів Аналіз використання виробничого обладнання: показники екстенсивного та інтенсивного використання
3	Чернелевський Л. М. [20, с. 53]	Аналіз зношеності основних засобів на початок року Аналіз надходження і вибуття основних засобів Аналіз наявності та ефективності використання основних засобів: аналіз впливу основних засобів на виконання програми, аналіз використання обладнання, аналіз випуску продукції на одну гривню основних засобів Аналіз забезпеченості основними засобами Аналіз зношеності основних засобів на кінець року

Аналізуючи основні засоби за запропонованими напрямками, потрібно зважати, що виробнича потужність визначається лише величиною виробничих основних засобів, адже невиробничі основні засоби у виробництві безпосередньої участі не беруть.

Разом з тим за чинною методикою обліку, згідно з нормативно-законодавчою базою, у бухгалтерському обліку безпосередньо не закріплений поділ на виробничі і невиробничі основні засоби, а, відповідно, необхідні додаткові вибірки, що ускладнює проведення аналізу основних засобів.[55]

Саме облікова інформація є тим забезпеченням, що дозволить сформулювати загальну концепцію ефективності управління основними засобами. Тому підприємству доцільно ввести до робочого плану рахунків

рахунки третього порядку, які б вказували належність об'єктів основних засобів до виробничих чи невиробничих.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів

Одним із проблемних питань в частині обліку експлуатації та вибуття основних засобів є його нормативно правове регулювання, яке відбувається на IV рівнях.

I рівень – законодавчий – визначає сутність бухгалтерського обліку, його завдання, основні поняття, що використовуються, порядок регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку. Включає Конституцію України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.

II рівень – нормативний - Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», який регулює методологічні засади ведення обліку основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, та ряд інших П(С)БО.

III рівень – методичний - Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків; Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів; Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку; Інші нормативно-правові акти [2].

IV рівень – організаційний - Наказ про облікову політику підприємства; Робочий план рахунків для обліку необоротних матеріальних активів; Наказ про проведення інвентаризації; посадові інструкції; графіки документообігу та інвентаризації; регламенти бухгалтерських та інших адміністративних служб та порядок організації та реалізації внутрішнього контролю. Ця група документів формується в рамках системи управління конкретного підприємства

Достовірність і повнота інформації в частині основних засобів забезпечується нормативними документами з бухгалтерського обліку на різних рівнях (рис 1.1).

Рис. 1.1. Рівні нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку основних засобів

За даними рис. 1.1 видно, що держава регулює лише деякі аспекти обліку основних засобів, залишаючи при цьому широкий спектр варіативності, що надає можливість власникам обирати оптимальний альтернативний варіант враховуючи специфіку суб’єкта господарювання, що забезпечить досягнення поставленої ними мети. Проаналізуємо детально законодавчу базу України в розрізі питань пов’язаних з обліком основних засобів (табл. 1.6).

Огляд законодавчих та нормативних актів щодо обліку основних засобів

№ з/п	Нормативне джерело	Питання, що розкривається
1	2	3
1	Податковий кодекс України [10]	В частині основних засобів здійснюється розподіл на 16 груп з визначенням мінімального строку їх експлуатації, методи проведення амортизації, формування первісної вартості основних засобів, правил проведення індексації та ін.
2	Господарський кодекс України [2]	Поняття майна підприємства, в тому числі й основних засобів, джерел його формування тощо
3	Цивільний кодекс України [13]	Порядок придбання та оренди, правила використання транспортних засобів як основних засобів
4	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” [12]	Визначає методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації основних засобів, а також її розкриття у фінансовій звітності
5	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [5]	Визначаються рахунки, на яких обліковуються основні засоби, а також ті рахунки з якими може кореспондувати 10 рахунок та субрахунки, що йому належать
6	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [4]	Визначає порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності
7	Методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів [6]	Розглядає конкретні операції з основними засобами з відповідною кореспонденцією рахунків до них
8	Державний класифікатор України “Класифікація основних фондів” [3]	Складова частина державної системи класифікації та кодування техніко-економічної і соціальної інформації. Розглядається детальна класифікація основних фондів для покращення організації систематичного обліку

З наведеної вище таблиці видно, що облік основних засобів в Україні регулюється багатьма нормативними актами, що дає змогу базуючись на цих законодавчих актах, застосовуючи методики та інструкції, вести відповідний облік основних засобів, вірно відображати всі операції в обліку. Основним нормативним документом з обліку експлуатації та вибуття основних засобів є П(С)БО 7 “Основні засоби”, яке визначає концептуальні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

Законодавчі та нормативні документи визначають методологічні засади формування інформації про основні засоби та її розкриття у фінансовій звітності. Податковий кодекс, що був прийнятий покликаний на те, щоб забезпечити зменшення розбіжностей, усунення спірних питань та вирішення проблем і неузгодженостей в податковому та бухгалтерському обліку. Облік основних засобів також потрапляє під ці позитивні зміни. Хоча, порівнюючи податкове та бухгалтерське законодавство виникають певні протиріччя, зокрема в частині критеріїв віднесення майна до основних засобів. Виділимо базові характеристики податкового визначення основних засобів та порівняємо їх із обліковими характеристиками основних засобів. Порівняльна характеристика основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку наведено в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7

Порівняльна характеристика основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку

Характеристики основних засобів	Податкове визначення	Облікове визначення
1	2	3
Матеріальність	Тільки матеріальні активи	Тільки матеріальні активи
Очікуваний строк корисного використання (експлуатації)	Перевищує 1 рік (або операційний цикл, якщо він триваліший за рік)	Перевищує 1 рік (або операційний цикл, якщо він триваліший за рік)
Господарська спрямованість активів	Основні засоби, які підприємство планує використовувати у власній господарській діяльності: - виробничого призначення - невиробничого призначення – не вважають основними засобами, не амортизують	Використання в господарській діяльності не є визначальним фактором бухгалтерської класифікації необоротного матеріального активу як основний засіб. Незалежно від того, де задіяно необоротний матеріальний актив, у системі П(С)БО його за визначенням вважають основним засобом й амортизують.
Вартість об'єкта	Первісна вартість придбаних основних засобів: - після 23.05.2020 - 20000 грн.; - до 23.05.2020 – 6000 грн.	Визначається наказом про облікову політику

Згідно з податковим законодавством до основних засобів відносяться активи, які використовуються лише у господарській діяльності більше року (або операційного циклу), але вартість яких більше 20000 грн. Відповідно до бухгалтерського законодавства, а саме п. 6 ПСБО 7 «Основні засоби» об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена [12].

Отже, визнання активом передбачає можливість отримання економічної вигоди, а термін “основні засоби” відноситься і до тих об'єктів, які призначені для здійснення “соціально-культурних функцій” і від використання яких взагалі не очікується отримання економічної вигоди. В свою чергу поняття “основні засоби”, яке надає П(С)БО 7 “Основні засоби” вже зазначає, що основні засоби це матеріальні активи, тобто за своєю суттю вони вже є активами хоча можуть і не приносити економічні вигоди [29]

Пункт 145.1 ст. 145 Податкового кодексу являє собою податковий класифікатор основних засобів. Причому в основу цього класифікатора покладено бухгалтерську класифікацію, використану в ПСБО 7 “Основні засоби”. Навіть назви податкових груп повторюють назви субрахунків бухгалтерського обліку. Щоправда, існують і деякі відмінності щодо класифікації основних засобів, так в п. 145.1 Податковий кодекс не виділяє таку групу, як “інші необоротні матеріальні активи” та додатково надає групу “довгострокові біологічні активи”, які, в свою чергу, регулюються не ПСБО 7 “Основні засоби”, а ПСБО 30 “Біологічні активи”.

Ще однією відмінністю в регулюванні обліку основних засобів за бухгалтерським та податковим законодавством є їх переоцінка. Так, за ПСБО 7 “Основні засоби” підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. В податковому кодексі підходи до здійснення переоцінки значно відрізняються.[74]

Проводячи облік та аудит основних засобів необхідно користуватися наступними основними нормативними документами, діючими в Україні, і які

повинні застосовувати на всіх підприємствах при організації бухгалтерського обліку:

1. Закон України “Про бухгалтерський облік и фінансову звітність” № 996-XIV від 16.07.99 — визначаються загальні принципи ведення бухгалтерського обліку.

2. План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій і закладів, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 от 30.11.99.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвержені наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.02.2000.

7. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 69 о від 11.08.94 р.

8. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затверджене наказом міністерства фінансів України № 88 від 24.05.95.

9. Наказ міністерства статистики України “Про затвердження типових форм первинного обліку” № 352 от 29.12.95.

10. Інструкція “Про порядок визначення розмірів збитків від крадіжок, недостачі, знищення (пошкодження) матеріальних цінностей”, затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 116 від 22.01.96.

Сучасна світова економічна система побудована таким чином, що майже всі країни взаємопов’язані між собою у багатьох аспектах і залежні одна від одної, це є підтвердженням того, що процесу глобалізації України у світову спільноту уникнути не можливо. Тому міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку будуть впливати на ситуацію в Україні. Крім того, національні ПСБО побудовані на основі МСФЗ.

Ці стандарти можуть принести в бухгалтерський облік як позитивні моменти, так і ті, яких краще уникати Україні не варто просто переймати всі

позитивні сторони даних стандартів, оскільки вони можуть негативно вплинути на діяльність підприємств, при впровадженні в зовсім інших умовах господарювання. Проте, якщо й наслідувати досвід провідних країн світу у веденні обліку, то варто спочатку ті положення стандартів, які будуть запроваджуватись трансформувати і модифікувати під умови в яких розвивається наша держава, варто враховувати також і перспективи на майбутнє від їх здійснення. Аналіз практики впровадження Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку дало змогу виявити проблемні питання методичного характеру, наявність яких пов'язана з недостатнім рівнем наукового обґрунтування, що стосується і основних засобів. Тому дані проблемні питання методичного характеру потребують доопрацювання як на державному рівні, так і на рівні підприємства [65]

Висновки до розділу 1

Проведені дослідження сутності поняття «основні засоби» дозволили встановити, що основними критеріями визнання основних засобів є: матеріальність (наявність матеріально-речової форми); призначення (утримуються з метою використання їх в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг або для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій); строк корисного використання (більше року або операційного циклу, якщо він більше року); амортизаційність (здатність об'єкту в процесі експлуатації поступово переносити свою вартість на результат діяльності підприємства) тощо.

Виділені ключові критерії визнання основних засобів покладено в основу авторського визначення поняття «основні засоби», під якими слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та по частинах переносять

свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надану послугу або товар.

У сучасних умовах господарювання виникає проблема вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами на підприємстві. Обліково-економічні класифікації основних засобів не повною мірою задовольняють потреби аналітичного процесу. Системою синтетичних рахунків і субрахунків не враховані певні класифікаційні ознаки, а, відповідно, класифікації основних засобів, інформація щодо яких має використовуватись в аналізі при розрахунку показників використання основних засобів. Відсутність необхідних групувань зумовлює додаткові витрати часу і праці на формування інформаційної бази аналізу основних засобів.

Тому для належного групування об'єктів основних засобів підприємства варто затвердити індивідуальну класифікацію основних засобів і відповідну їй систему субрахунків бухгалтерського обліку другого порядку. Це дозволить безпосередньо формувати інформацію для цілей аналізу, а відтак ухвалювати обґрунтовані, економічно виважені рішення щодо ефективного використання основних засобів, оптимізувати витрати, пов'язані з їхньою експлуатацією, та підвищувати ефективність господарської діяльності.

Виділяють 4 рівні нормативно-правового регулювання обліку:

I рівень – законодавчий – Включає Конституцію України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.

II рівень – нормативний - Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», який регулює методологічні засади ведення обліку основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, та ряд інших П(С)БО.

III рівень – методичний - Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків; Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку

основних засобів; Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку; Інші нормативно-правові акти.

IV рівень – організаційний - Наказ про облікову політику підприємства; Робочий план рахунків для обліку необоротних матеріальних активів; Наказ про проведення інвентаризації; посадові інструкції; графіки документообігу та інвентаризації; регламенти бухгалтерських та інших адміністративних служб та порядок організації та реалізації внутрішнього контролю.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС»

2.1. Аналіз основних показників діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС»

Для проведення аналізу фінансово-економічного стану ДП «Електролюкс ЛЛС» розглянемо узагальнюючі показники діяльності, такі як динаміка активів, виручки від реалізації (чистого доходу), собівартості реалізованої продукції, валового прибутку, чистого прибутку, вартість основних виробничих фондів. Динаміку вказаних показників наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка основних економічних показників ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-
2020 рр.

Показники	Роки				Відхилення					
	2017	2018	2019	2020	Абсолютне, тис. грн.			Відносне, %		
					2018 / 2017	2019 / 2018	2020 / 2019	2018 / 2017	2019 / 2018	2020 / 2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Сума активів	1081705	988591	860615	979166	-93 114	-127976	118551	-8,6	-12,9	13,8
Основні засоби	10938	4317	4365	2979	-6621	48	-1386	-60,5	1,1	-31,8
Чистий дохід від реалізації продукції	1184217	1370490	1311940	1371843	186273	-58550	59903	15,7	-4,3	4,6
Собівартість реалізованої продукції	1002409	1063789	987069	1048162	61380	-76720	61093	6,1	-7,2	6,2
Валовий прибуток	181808	306701	324871	323681	124893	18170	-1190	68,7	5,9	-0,4
Чистий прибуток	59977	127544	127521	125350	67567	-23	-2171	112,7	0,0	-1,7

На рис. 2.1 показана динаміка основних фінансово-економічних показників ДП «Електролюкс ЛЛС».

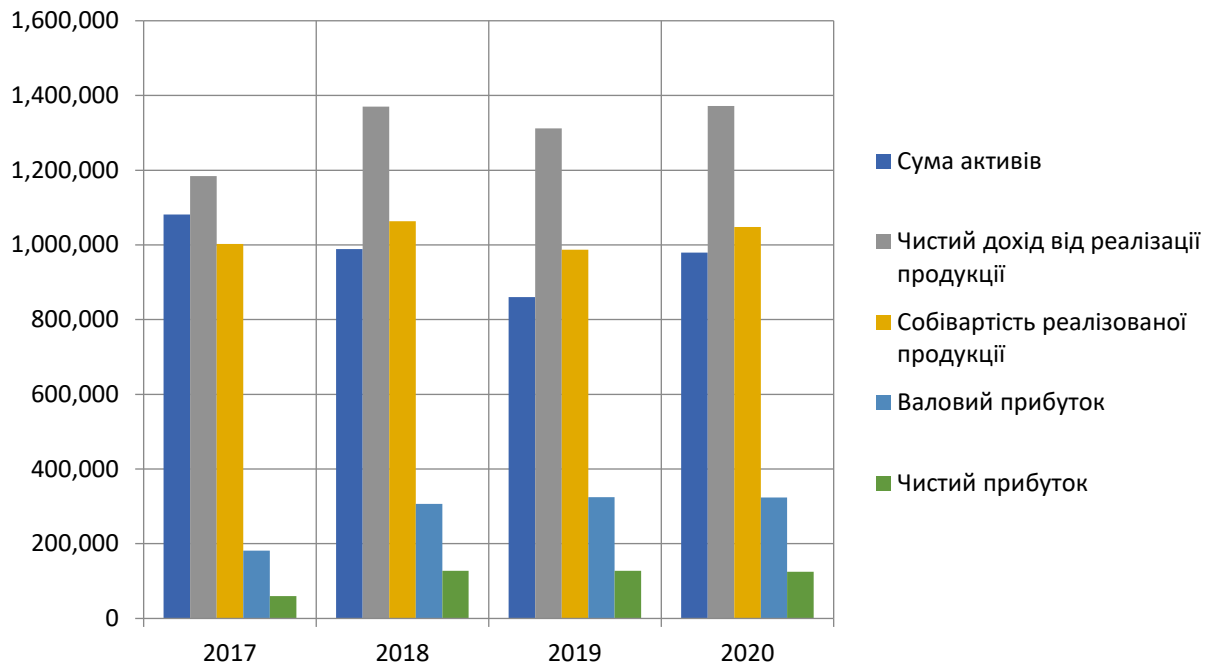

Рис. 2.1. Динаміка основних економічних показників діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

З таблиці та рисунку бачимо деяке зменшення суми активів відносно 2017 року. Зокрема, в 2019 році сума активів була найменшою і становила 860615 тис. грн. У 2020 році сума активів становила 979166 тис. грн., зростання склало 13,8%. Динаміка суми активів відносно 2017 року демонструє зменшення відносно 2020 року. Сума основних засобів показала зменшення. У 2017 році вартість основних виробничих фондів склала 10938 тис. грн., а в 2018 році скоротилась до 4317 тис. грн. або на 60,5%. У 2020 році даний показник був ще меншим і склав 2979 тис. грн.

Більш важливими показниками є чистий дохід від реалізації продукції та чистий прибуток. Тут ми бачимо більш позитивну картину. Якщо у 2017 році чистий дохід становив 1184217 тис. грн., то у 2020 році цей показник склав 1371843 тис. грн. Зростання у 2020 році становило 4,6%.

Динаміка чистого прибутку також демонструє зростання. Якщо у 2017 році чистий прибуток становив 59977 тис. грн., то в 2018 році він збільшився до 127544 тис. грн. Загалом, чистий прибуток протягом 2018-2020 рр. залишається

на одному рівні. Чистий прибуток у 2020 році склав 125350 тис. грн., що на 1,7% менше, ніж у 2019 році.

Незважаючи на пандемію коронавірусу та карантинні обмеження, динаміка фінансових результатів є досить позитивною, що свідчить про високу ефективність діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Оцінка загального фінансового стану підприємства включає аналіз динаміки валюти балансу підприємства, узагальнений аналіз структури активів і пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» (табл. 2.2 і 2.3).

Активи ДП «Електролюкс ЛЛС» у 2020 році становили 979166 тис. грн. тис. грн., що на 13,78 % більше, ніж у попередньому році. Порівнюючи 2020 та 2017 роки, сума активів зменшилась на 9,48%, що зумовлено незначним скороченням діяльності підприємства.

Найбільш значним приростом в структурі активів відзначились оборотні активи. Якщо у 2017 році вони становили 700337 тис. грн., то у 2020 році їх сума збільшилась до 886429 тис. грн. Необоротні активи зменшились з 381368 тис. грн. до 92737 тис. грн. у 2020 році. Це зумовлено значним скорочення вартості довгострокових фінансових інвестицій. Аналізуючи динаміку необоротних активів бачимо, що найбільшу суму в структурі необоротних активів займають довгострокові фінансові інвестиції. Їх сума в 2017 році становила 344662 тис. грн. У 2020 році вони зменшились до 62135 тис. грн.

Аналізуючи динаміку оборотних активів, бачимо, що протягом усіх періодів їх сума зростала. Так, у 2018 році оборотні активи зросли з 19355 тис. грн. до 789943 тис. грн. (+12,79%), у 2020 році зростання становило 32,62%. Основну частку оборотних активів становить дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Слід зазначити суттєве зростання суми грошей та їх еквівалентів – з 41792 тис. грн. до 296578 тис. грн. у 2020 році. Цей елемент оборотних активів є найбільш ліквідним.

Аналіз динаміки активів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр. наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки активів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	Значення показників				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2017	2018	2019	2020	2018- 2017	2019- 2018	2020- 2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
АКТИВИ										
1. Необоротні активи	381368	198648	192209	92737	-182720	-6439	-99472	-47,91	-3,24	-51,75
Нематеріальні активи	12942	10372	8304	6219	-2570	-2068	-2085	-19,86	-19,94	-25,11
Основні засоби	10938	4317	4365	2979	-6621	48	-1386	-60,53	1,11	-31,75
Довгострокові фінансові інвестиції	344662	165692	165692	62135	-178970	0	-103557	-51,93	0	-62,50
Відстрочені податкові активи	12 408	6236	4963	7362	-6172	-1273	2399	-49,74	-20,41	48,34
Інші необоротні активи	0	12031	8885	14042	12031	-3146	5157	#ДЕЛ/0!	-26,15	58,04
2. Оборотні активи	700337	789943	668406	886429	89606	- 121537	218023	12,79	-15,39	32,62
Запаси	62606	101873	87673	105890	39267	-14200	18217	62,72	-13,94	20,78
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	519183	505408	511165	436404	-13775	5757	-74761	-2,65	1,14	-14,63
Дебіторська заборгованість за розрахунками	15488	12901	10151	30230	-2587	-2750	20079	-16,70	-21,32	-
Гроші та їх еквіваленти	88395	147211	41792	296578	58816	- 105419	254786	66,54	-71,61	609,65
Витрати майбутніх періодів	20	702	1094	707	682	392	-387	3410,00	55,84	-35,37
Інші оборотні активи	14645	21848	16531	16620	7203	-5317	89	49,18	-24,34	0,54
Баланс	1081705	988591	860615	979166	-93114	- 127976	118551	-8,61	-12,95	13,78

Сума запасів збільшилась з 62606 тис. грн. у 2017 році до 105890 тис. грн. у 2020 році.

В табл. 2.3 наведено динаміку пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

У структурі пасивів найбільшу частку займає власний капітал. У 2020 році він становив 702466 тис. грн., що на 3,2% більше, ніж 2019 році.

Найбільшу суму у власному капіталі займають нерозподілений прибуток, який формується з чистих прибутків за попередні періоди, та пайовий капітал. Враховуючи цей факт, діяльність ДП «Електролюкс ЛЛС» є досить успішною, оскільки наявність значної суми нерозподіленого прибутку виступає, свого роду, фінансовою подушкою безпеки. Однозначно, цей факт сприяє ефективній операційній діяльності у майбутніх періодах.

Аналізуючи зростання суми нерозподіленого прибутку, бачимо, що найбільший ріст спостерігався в 2019 році, коли сума збільшилась на 52,12% або на 127521 тис. грн. У 2020 році сума даного показника зросла на 21777 тис. грн. або на 5,85% і склала 393961 тис. грн.

Що стосується позикового капіталу підприємства, який формується із довгострокових та поточних зобов'язань, то його сума поступово зменшується. Так, якщо сума поточних зобов'язань у 2017 році становила 469305 тис. грн., то у 2020 році вона зменшилась до 270330 тис. грн.

В структуру поточних зобов'язань входить поточна кредиторська заборгованість, яка і складає основну суму поточних зобов'язань підприємства. Варто відзначити зменшення суттєву частку кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (221529 тис. грн. у 2020 році). Зростання за останній період становить 83375 тис. грн. (+60,35%). Сума даного зобов'язання у 2020 році становить 221529 тис. грн. Також слід відмітити скорочення суми поточних забезпечень з 70260 тис. грн. у 2017 році до 38579 тис. грн. у 2020 році. Що стосується довгострокових зобов'язань, то їх сума є незначною у порівнянні з поточними зобов'язаннями і становлять 6370 тис. грн. у 2020 році, що на 15,78% більше, ніж у 2019 році.

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	Значення показників				Абсолютне відхилення, тис. грн.			Відносне відхилення, %		
	2017	2018	2019	2020	2018- 2017	2019- 2018	2020- 2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
ПАСИВИ										
1. Власний капітал	608543	553168	680689	702466	-55375	127521	21777	-9,10	23,05	3,20
Зареєстрований (пайовий) капітал	305811	305811	305811	305811	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Додатковий капітал	2694	2694	2694	2694	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	300038	244663	372184	393961	-55375	127521	21777	-18,46	52,12	5,85
2. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	3857	7516	5502	6370	3659	-2014	868	94,87	-26,80	15,78
3. Поточні зобов'язання	469305	427907	174424	270330	-41398	-253483	95906	-8,82	-59,24	54,98
Поточна кредиторська заборгованість за:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
довгостроковими зобов'язаннями	708	2620	2278	3141	1912	-342	863	270,06	-13,05	37,88
товари, роботи, послуги	355832	341026	138154	221529	-14806	-202872	83375	-4,16	-59,49	60,35
розрахунками з бюджетом	7512	11921	4509	5097	4409	-7412	588	58,69	-62,18	13,04
за одержаними авансами	26333	26368	86	845	35	-26282	759	0,13	-99,67	882,56
Поточні забезпечення	70260	40903	28382	38579	-29357	-12521	10197	-41,78	-30,61	35,93
Інші поточні зобов'язання	8660	5069	1015	1139	-3591	-4054	124	-41,47	-79,98	12,22
Баланс	1081705	988591	860615	979166	-93114	-127976	118551	-8,61	-12,95	13,78

Далі проведемо структурно-динамічний аналіз активів та пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр. у відсотковому вираженні.

Таблиця 2.4

Структура активів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	Значення показників				Абсолютне відхилення, %		
	2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019
1. Необоротні активи	35,26	20,09	22,33	9,47	-15,16	2,24	-12,86
Нематеріальні активи	1,20	1,05	0,96	0,64	-0,15	-0,08	-0,33
Основні засоби	1,01	0,44	0,51	0,30	-0,57	0,07	-0,20
Довгострокові фінансові інвестиції	31,86	16,76	19,25	6,35	-15,10	2,49	-12,91
Відстрочені податкові активи	1,15	0,63	0,58	0,75	-0,52	-0,05	0,18
Інші необоротні активи	0,00	1,22	1,03	1,43	1,22	-0,18	0,40
2. Оборотні активи	64,74	79,91	77,67	90,53	15,16	-2,24	12,86
Запаси	5,79	9,42	8,11	9,79	3,63	-1,31	1,68
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	48,00	46,72	47,26	40,34	-1,27	0,53	-6,91
Дебіторська заборгованість за розрахунками	1,43	1,19	0,94	2,79	-0,24	-0,25	1,86
Гроші та їх еквіваленти	8,17	13,61	3,86	27,42	5,44	-9,75	23,55
Витрати майбутніх періодів	0,00	0,06	0,10	0,07	0,06	0,04	-0,04
Інші оборотні активи	1,35	2,02	1,53	1,54	0,67	-0,49	0,01
Баланс	100,0 0	100,0 0	100,0 0	100,0 0	0,00	0,00	0,00

З даної таблиці можна побачити, як змінювалась структурна частка кожного елементу активу підприємства за останні 4 роки. Поступово зменшується частка необоротних активів з 35,26% у 2017 році до 9,47% у 2020 році. Оптимальним напрямом зміни вважається зростання частки оборотних активів. Це підвищує платоспроможність підприємства у зв'язку із збільшенням суми ліквідних активів та підвищує віддачу капіталу внаслідок росту оборотності оборотних коштів. Проте немає чітких нормативних значень частки оборотних активів, це залежить від специфіки діяльності підприємства. Для виробничих підприємств притаманне переважання частки необоротних активів, для торгових – навпаки. У нашому випадку ДП «Електролюкс ЛЛС» є торговельним підприємством, тому оптимальним вважається перевищення

оборотних активів над необоротними, частка повинна коливатись в діапазоні 61-70%. Як бачимо, отримане значення навіть дещо перевищує бажане і є чітка тенденція до зростання частки у 2020 році (90,53% від загальної суми активів).

Що стосується структури необоротних активів, то найбільшу частку за всі періоди займають довгострокові фінансові інвестиції. У 2017 році їх частка в загальній структурі активів становила 31,86%, а в 2020 році різко зменшилась до 6,35%. Відносно частки основних засобів, то отримане значення є вкрай малим, що зумовлено специфікою діяльності підприємства. У 2017 році частка основних засобів склала 1,01%, а в 2020 році скоротилась до 0,3%.

Найбільшу долю в структурі оборотних активів займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Їх частка у 2020 році становила 40,34%, тоді як у 2017 році склала 48%. Варто відзначити суттєве зростання частки грошей та їх еквівалентів. Так, якщо у 2017 році вона становила 8,17%, то в 2020 році збільшилась до 27,42%, що, без сумніву, є дуже позитивним результатом, оскільки даний вид активу є найбільш ліквідним і сприяє виробничо-господарській діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

На рис. 2.2 наведено структурну діаграму ключових складових активів ДП «Електролюкс ЛЛС».

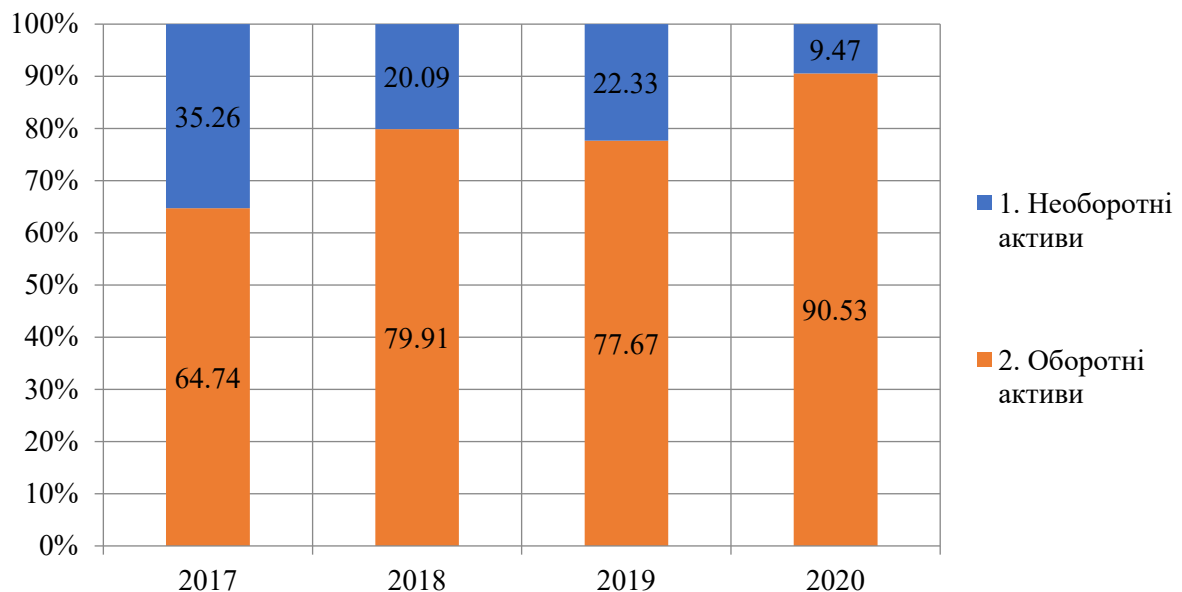

Рис. 2.2. Структура активів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Частка необоротних активів у 2017 році становила 35,26%, у 2020 році зменшилась до 9,47%. Переважання частки оборотних активів, є позитивним результатом діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

В табл. 2.5 показана структура основних складових пасиву ДП «Електролюкс ЛЛС» за аналізований період.

Таблиця 2.5

Структура пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2019 рр.

Показники	Значення показників				Абсолютне відхилення, %		
	2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019
1. Власний капітал	56,26	55,96	79,09	71,74	-0,30	23,14	-7,35
Зареєстрований (пайовий) капітал	28,27	30,93	35,53	31,23	2,66	4,60	-4,30
Додатковий капітал	0,25	0,27	0,31	0,28	0,02	0,04	-0,04
Нерозподілений прибуток	27,74	24,75	43,25	40,23	-2,99	18,50	-3,01
2. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	0,36	0,76	0,64	0,65	0,40	-0,12	0,01
3. Поточні зобов'язання	43,39	43,28	20,27	27,61	-0,10	-23,02	7,34
Поточна кредиторська заборгованість за:	-	-	-	-	-	-	-
довгостроковими зобов'язаннями	0,07	0,27	0,26	0,32	0,20	0,00	0,06
товари, роботи, послуги	32,90	34,50	16,05	22,62	1,60	-18,44	6,57
розрахунками з бюджетом	0,69	1,21	0,52	0,52	0,51	-0,68	0,00
за одержаними авансами	2,43	2,67	0,01	0,09	0,23	-2,66	0,08
Поточні забезпечення	6,50	4,14	3,30	3,94	-2,36	-0,84	0,64
Інші поточні зобов'язання	0,80	0,51	0,12	0,12	-0,29	-0,39	0,00
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00

Структурна частка власного капіталу є високою і перевищує 50% за 4 роки. Це є позитивним явищем, оскільки власний капітал є запорукою фінансової незалежності та стійкості підприємства. Також це дає можливість для залучення інвестиційних та кредитних коштів. Станом на 2020 рік, частка власного капіталу складала 71,74%, відповідно, частка позикових коштів рівна 28,26%.

Найбільшу частку в структурі власного капіталу займають нерозподілений прибуток та пайовий капітал. У 2020 році їх частка становила 40,23% і 31,23% відповідно. В структурі поточних зобов'язань найбільша частка належить поточній кредиторській заборгованості за товари, роботи, послуги. Їх частка

відносно загальної суми пасивів зменшилась з 32,9% у 2017 році до 22,62% у 2020 році.

На рис. 2.3 наведена структурна діаграма пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС».

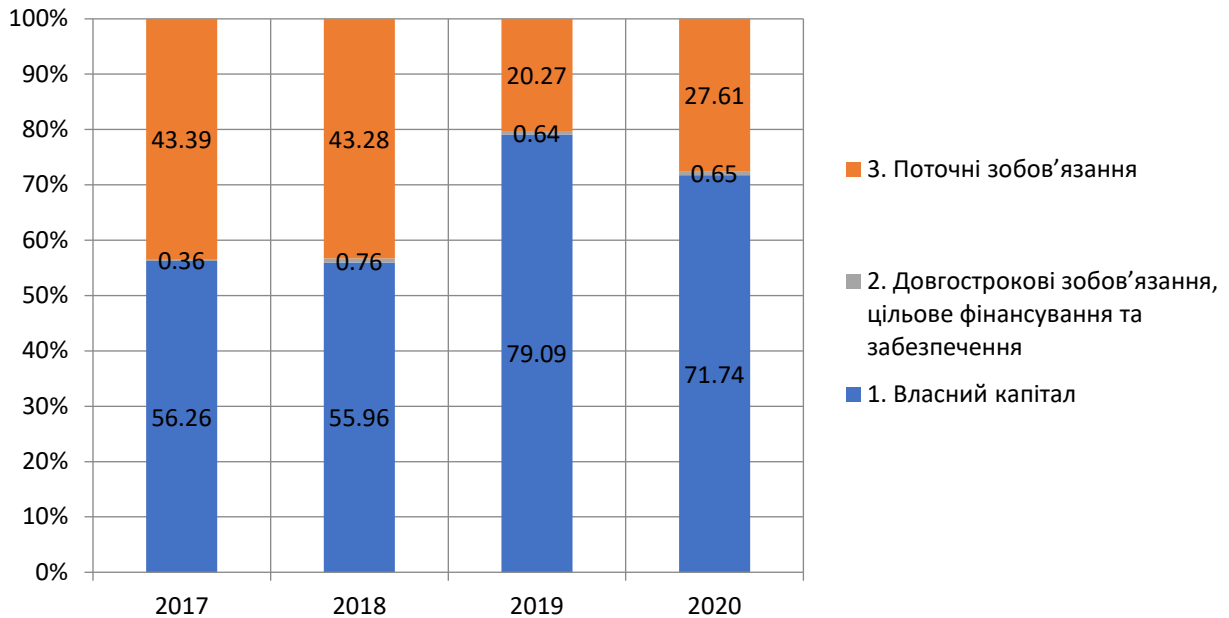

Рис. 2.3. Структура пасивів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Одним із найважливіших аспектів діяльності підприємства є фінансові результати, в які входять чистий дохід, собівартість валовий та чистий прибуток. Розглянемо фінансові результати діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС» (табл. 2.6).

Чистий дохід у 2020 році збільшився з 1311940 тис. грн. до 1371843 тис. грн. Зростання становить 4,57%. У 2019 році відносно попереднього періоду спостерігається зменшення, яке становить 4,27%. Найбільше зростання даного показника спостерігалось у 2018 році і становило 15,73%.

В аналізі фінансових результатів важливим є співставлення динаміки чистого доходу та собівартості реалізованої продукції. Бачимо, що в 2020 році темп приросту собівартості перевищує темп приросту чистого доходу, що наслідком чого стало зменшення валового прибутку з 324871 тис. грн. до 323681 тис. грн. (-0,37%). Це в деякій мірі свідчить про неоптимальне використання ресурсів підприємства.

Таблиця 2.6

Динаміка фінансових результатів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	Роки				Відхилення (+,-)			Відносне відхилення, %		
	2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Чистий дохід від реалізації продукції	1184217	1370490	1311940	1371843	186273	-58550	59903	15,73	-4,27	4,57
Собівартість реалізованої продукції	1002409	1063789	987069	1048162	61380	-76720	61093	6,12	-7,21	6,19
Валовий прибуток	181 808	306701	324871	323681	124893	18170	-1190	68,69	5,92	-0,37
Інші операційні доходи	7535	2835	5450	1322	-4700	2615	-4128	-62,38	92,24	-75,74
Дохід від участі в капіталі	27873	0	0	0	-27873	0	0	-100,00	-	-
Інші фінансові доходи	1645	4353	10296	9379	2708	5943	-917	164,62	136,53	-8,91
Разом доходи	37053	7188	15746	10701	-29865	8558	-5045	-80,60	119,06	-32,04
Адміністративні витрати	40409	35465	44135	36600	-4944	8670	-7535	-12,23	24,45	-17,07
Витрати на збут	97596	114191	130933	133679	16595	16742	2746	17,00	14,66	2,10
Інші операційні витрати	10062	6532	9729	10640	-3530	3197	911	-35,08	48,94	9,36
Фінансові витрати	1691	926	595	778	-765	-331	183	-45,24	-35,75	30,76
Інші витрати	8	542	60	215	534	-482	155	6675,00	-88,93	258,33
Разом витрати	149766	157656	185452	181912	7890	27796	-3540	5,27	17,63	-1,91
Фінансовий результат до оподаткування	69 095	156233	155165	152470	87138	-1068	-2695	126,11	-0,68	-1,74
Податок на прибуток	9118	28689	27644	27120	19571	-1045	-524	214,64	-3,64	-1,90
Чистий прибуток	59 977	127 544	127 521	125 350	67567	-23	-2171	112,65	-0,02	-1,70

У 2019 році, незважаючи на те, що чистий дохід скоротився на 4,27%, зменшення собівартості було більшим і становило 7,21% ситуація була зворотною, приріст собівартості є більшим, що. Найбільш оптимальним був 2018 рік, коли темп приросту чистого доходу перевищував темп приросту собівартості (15,73% проти 6,12%). Це призвело до суттєвого зростання валового прибутку (з 181808 тис. грн. до 306701 тис. грн. або на 68,69%).

Валовий прибуток розраховується як різниця між чистим доходом та собівартістю. Бачимо зменшення даного показника у 2020 році на 0,37%. У 2020 році компанія отримала прибуток у розмірі 125350 тис. грн., що на 1,7% менше, ніж у 2019 році. Найбільший скачок даного показника відбувся у 2017 році, коли він збільшився з 59977 тис. грн. до 127544 тис. грн. (+112,65%). Чистий прибуток є одним із найважливіших інтегральних показників діяльності підприємства. Загалом, динаміка чистого прибутку є дуже позитивною, і навіть у 2020 році, враховуючи всі карантинні обмеження та скорочення імпортої активності в Україні, зменшення чистого прибутку ДП «Електролюкс ЛЛС» було мінімальним.

Найбільш повну картину фінансового стану підприємства дає аналіз фінансової стійкості підприємства, який полягає в оцінці його фінансової незалежності щодо володіння своїм майном, спроможності вільно маневрувати грошовими коштами для забезпечення безперервної і ефективної діяльності.

У табл. 2.7 розраховано і проаналізовано відносні показники фінансової стійкості. Загалом виділено 10 ключових показників, які характеризують різноманітні аспекти діяльності підприємства, зокрема, це показники структури та маневреності активів.

Фінансова стійкість підприємства виражає аспект окупності ресурсів, які вкладені у виробничу діяльність і повинні дати віддачу за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Таблиця 2.7

Відносні показники фінансової стійкості ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	Норм. знач.	Значення показників				Відхилення (+,-)		
		2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019
1. Коефіцієнт автономії	$\geq 0,5$	0,563	0,560	0,791	0,717	0,00	0,23	-0,07
2. Коефіцієнт фінансової залежності	≤ 2	1,778	1,787	1,264	1,394	0,01	-0,52	0,13
3. Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	1,29	1,27	3,78	2,54	-0,02	2,51	-1,24
4. Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	≤ 1	0,778	0,787	0,264	0,394	0,01	-0,52	0,13
5. Коефіцієнт маневреності власних коштів	$\geq 0,1$	0,373	0,641	0,718	0,868	0,27	0,08	0,15
6. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	$\geq 0,1$	0,324	0,449	0,731	0,688	0,12	0,28	-0,04
7. Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	$\geq 0,5$	3,629	3,480	5,572	5,758	-0,15	2,09	0,19
8. Частка запасів у сумі оборотних активів	$>0,5$	0,089	0,129	0,131	0,119	0,04	0,00	-0,01
9. Коефіцієнт забезпечення необоротними активами	> 1	1,596	2,785	3,541	7,575	1,19	0,76	4,03

Коефіцієнт автономії показує, яку частину від загальних інвестицій в організацію становить власний капітал. Він характеризує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування своєї діяльності. Розраховується як відношення власного капіталу до суми активів. Оптимальне значення більше 0,5. У 2018 році він становив 0,56, у 2019 році – 0,791, у 2020 році – 0,717. Безсумнівно, ДП «Електролюкс ЛЛС» володіє значною фінансовою незалежністю.

Коефіцієнт фінансової залежності характеризує, скільки одиниць сукупних активів припадає на одиницю власного капіталу. Коефіцієнт обернений до показника автономії. Нормальним значенням коефіцієнта в залежності від

вважається < 2 . Для всіх аналізованих періодів показник відповідав нормативному значенню.

Коефіцієнт фінансової стійкості – коефіцієнт, що дорівнює відношенню власного капіталу до поточних та довгострокових зобов'язань. Значення показника характеризує скільки власного капіталу припадає на одиницю зобов'язань підприємства. Оптимальним вважається значення більше за одиницю. Значення, що значно перевищує норматив ($> 1,5$), свідчить про наявність у компанії додаткових резервів для залучення позикових коштів. Значення показника більше одиниці, що свідчить, що показник значно перевищує нормативне значення, що свідчить про низьку фінансову залежність від кредиторів. Також це дає можливість залучати позикові кошти.

Коефіцієнт маневреності власних коштів – показник, рівний відношенню власних оборотних засобів підприємства до суми власного капіталу. Коефіцієнт маневреності власних коштів показує здатність підприємства підтримувати рівень власних оборотних коштів і при необхідності поповнювати оборотні кошти з власних джерел.

Коефіцієнт маневреності власних коштів залежить від структури капіталу та специфіки галузі, рекомендується в межах 0,1-0,4, але універсальні рекомендації щодо його величини та тенденції зміни навряд чи можливі. Для всіх періодів значення показника перевищує нормативне і поступово збільшується. У 2017 році значення показника становило 0,373, а в 2020 році – 0,868. Таке зростання пояснюється зменшенням суми оборотних активів та зростанням вартості власного капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами розраховується як відношення власних оборотних коштів до загальної вартості оборотних активів. Мінімальне значення цього показника – 0,1. Коли показник падає нижче цього значення, структура вважається незадовільною, а компанія – неплатоспроможною. Збільшення значення показника свідчить про хороший фінансовий стан підприємства та його здатність проводити незалежну

фінансову політику. Цей показник аналогічно продемонстрував зростання і у 2020 році становить 0,688.

Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами характеризує достатність довгострокових коштів підприємства для забезпечення безперебійного виробництва. Він розраховується як співвідношення власних оборотних коштів до суми товарно-матеріальних запасів. Значення цього коефіцієнта свідчить про частку резервів та запасів, які фінансуються за рахунок власних оборотних коштів. Стандартне значення 0,5 або більше. В нашому випадку значення є значно більшим за нормативне, причиною чого є перевищення суми власних оборотних коштів над сумою запасів. На кінець 2020 року показник становить 5,758. Даний результат дає змогу зробити висновок, що підприємство ДП «Електролюкс ЛЛС» має можливість для нарощування запасів готової продукції, які служать для розширення обсягів торгової діяльності. Це є позитивним явищем.

Частка запасів у сумі оборотних активів характеризує структуру поточних активів підприємства. Нормативне значення знаходиться в діапазоні від 0,3 до 0,6 в залежності від виду діяльності організації. Високе значення коефіцієнта інтерпретується як невиправдане зростання витрат на зберігання та ріст частки запасів, які не беруть участь у виробничому процесі. Низьке значення показника свідчить про недостатню забезпеченість запасами операційного процесу. Враховуючи специфіку діяльності компанії, значення показника ДП «Електролюкс ЛЛС» за останній рік є невиправдано низьким. Причиною цього стали структурні зміна в оборотних активах за рахунок значної частки дебіторської заборгованості. Підприємству ДП «Електролюкс ЛЛС» слід оптимізувати структуру оборотних активів за рахунок скорочення термінів погашення дебіторської заборгованості та зменшення її суми.

Коефіцієнт забезпечення необоротними активами розраховується як відношення суми власного капіталу до необоротних активів. Значення показника вище одиниці характеризує спроможність підприємства забезпечувати основні виробничі фонди власним капіталом. Значення показника за всі аналізовані

періоди перевищує мінімальне, причому даний коефіцієнт у 2020 році суттєво зріс до 7,575, тобто сума власного капіталу перевищує суму необоротних активів більш ніж у 7 разів, що є позитивним результатом діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Для оцінки фінансової стійкості підприємства необхідно розрахувати показник власних оборотних коштів (ВОК).

$$\text{ВОК} = \text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи} \quad (2.1.)$$

$$\text{ВОК}_{2017} = 608543 - 381368 = 227175 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВОК}_{2018} = 553168 - 198648 = 354520 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВОК}_{2019} = 680689 - 192209 = 488480 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВОК}_{2020} = 702466 - 92737 = 609729 \text{ тис. грн.}$$

За 2017-2020 роки значення показника ВОК постійно зростало. У 2018 році власний оборотний капітал збільшився на 127345 тис. грн. (+56,06%), у 2019 році зростання становило 37,79%, а в 2020 році на 24,82%. Це є позитивним явищем та свідчить про покращення загального економічного та фінансового стану.

Загалом аналіз фінансової стійкості ДП «Електролюкс ЛЛС» показав високі результати, що характеризує підприємство як фінансово стабільне та стійке.

Проведемо розрахунок відносних показників ліквідності (абсолютна, швидка та поточна ліквідність). Отримані результати наведено у табл. 2.8.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – показник, що характеризує ту частину короткострокових фінансових зобов'язань компанії, яка може бути оплачена високоліквідними активами, тобто здатність компанії негайно погасити короткострокову заборгованість. Стандартне значення показника знаходиться в межах 0,2-0,25. У 2017-2019 році показники знаходились в межах нормативного значення, а в 2020 році воно перевищувало нормативне значення і становило 1,1. Причиною цього стало суттєве зростання суми грошей та їх еквівалентів. Це свідчить про високу платоспроможність підприємства, а також про наявність значного фінансового резерву, що дає можливість залучити значні кредитні або інвестиційні кошти.

Таблиця 2.8

Відносні показники ліквідності і платоспроможності ДП «Електролюкс ЛЛС»
за 2017-2020 рр.

Показники	Нормативне значення	Значення показників				Відхилення (+,-)		
		2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,19	0,34	0,24	1,10	0,16	-0,10	0,86
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-1,0	1,36	1,61	3,33	2,89	0,25	1,72	-0,44
3. Коефіцієнт поточної ліквідності	>1	1,49	1,85	3,83	3,28	0,35	1,99	-0,55

Коефіцієнт швидкої ліквідності – це фінансовий коефіцієнт, що дорівнює відношенню високоліквідних поточних активів (дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань. Нормальне значення коефіцієнта потрапляє в діапазон 0,7-1. Однак цього може бути недостатньо, якщо значна частина ліквідності доводиться на дебіторську заборгованість, частину з якої складно вчасно зібрати. У таких випадках потрібне більша співвідношення. Значення показників в 2017-2020 роках перевищували нормативне. У 2020 році коефіцієнт швидкої ліквідності знизився з 3,33 до 2,89. Таким чином, платоспроможність ДП «Електролюкс ЛЛС» знаходиться на високому рівні.

Коефіцієнт поточної ліквідності – показник, що дорівнює відношенню поточних активів до поточних зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності показує здатність компанії погашати поточні (короткострокові) зобов'язання тільки за рахунок оборотних активів. Чим вище значення коефіцієнта, тим вище платоспроможність компанії. Цей показник враховує, що не всі активи можна продати терміново.

Нормальне значення коефіцієнта становить 1,5 - 2,5, в залежності від галузі економіки. Значення нижче 1 вказує на високий фінансовий ризик, пов'язаний з тим, що компанія не може стабільно оплачувати поточні рахунки. Значення більше 3 може вказувати на нераціональну структуру капіталу. За всі 4 роки

показники значно перевищують нормативне значення. Вони становили 3,83 та 3,28 у 2019 та 2020 роках відповідно. Тобто це свідчить про нераціональну структуру капіталу. ДП «Електролюкс ЛЛС» доцільно залучати позикові кошти та кредити банків для розширення виробничо-господарської діяльності.

На рис. 2.4 показана динаміка відносних показників ліквідності за 4 роки. Загалом, можна зробити висновок, що загальна ліквідність та платоспроможність підприємства ДП «Електролюкс ЛЛС» є дуже високою, що дає змогу підприємству залучати позикові кошти для розширення операційної діяльності та диверсифікації своїх послуг.

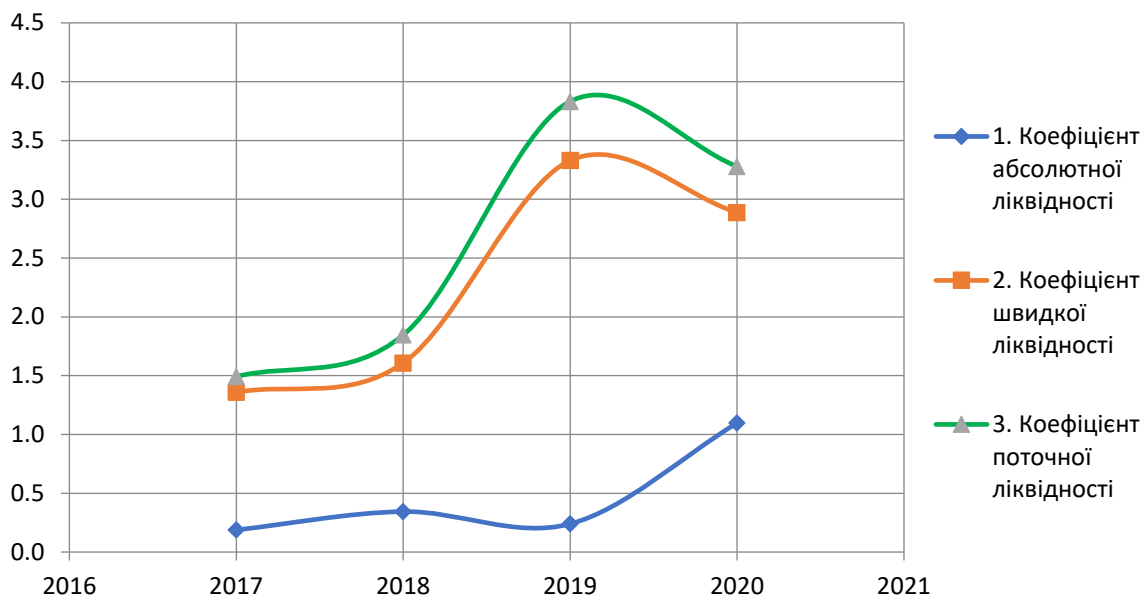

Рис. 2.4. Динаміка відносних показників ліквідності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Ефективність операційної діяльності також значною мірою залежить від його ділової активності, яка являє собою комплексну характеристику виробничо-господарської діяльності. Показники ділової активності характеризуються структурне співвідношення виробничо-збутової діяльності та внутрішніх аспектів підприємства, таких як структура активів та наявність власних коштів. Вони показують ступінь зусиль, які направлені на зростання прибутковості підприємства та його інвестиційної привабливості.

Ділова активність характеризує внутрішній рівень діяльності підприємства, що відображає ефективність використання фінансово-

господарських ресурсів підприємства. Позитивна динаміка цих показників сприятиме зміцненню фінансового стану підприємства та забезпечення його сталого економічного росту. Всі показники ділової активності розраховуються як відношення виручки від реалізації (чистого доходу) до середньорічних значень активів та пасивів чи їх структурних елементів.

В табл. 2.9 наведена динаміка показників ділової активності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2018-2020 рр. Оцінка проводилась починаючи з 2018 року, що зумовлено необхідністю розрахунку середніх значень вхідних даних..

Таблиця 2.9

Аналізування показників ділової активності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2018-2020 рр.

Показники	Значення показника			Відхилення (+, -)	
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2019-2018	2020-2019
Вхідні дані					
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	1370490	1311940	1371843	-58550	59903
Середній розмір капіталу, тис. грн.	1035148	924603	919890,5	-110545	-4712,5
Середній розмір власного капіталу, тис. грн.	580855,5	616928,5	691577,5	36073	74649
Середній розмір власного оборотного капіталу, тис. грн.	290847,5	421500	549104,5	130652,5	127604,5
Середній розмір оборотних активів, тис. грн.	745140	729174,5	777417,5	-15965,5	48243
Середній розмір дебіторської заборгованості, тис. грн.	526490	539002	510550,5	12512	-28451,5
Середній розмір запасів, тис. грн.	82239,5	94773	96781,5	12533,5	2008,5
Середній розмір кредиторської заборгованості, тис. грн.	448606	301165,5	222377	-147440,5	-78788,5
Чистий прибуток, тис. грн.	127544	127521	125350	-23	-2171
2. Результативні показники					
Оборотність капіталу, к-сть оборотів	1,32	1,42	1,49	0,09	0,07
Оборотність власного капіталу, к-сть оборотів	2,36	2,13	1,98	-0,23	-0,14

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6
Оборотність власного оборотного капіталу, к-сть оборотів	4,71	3,11	2,50	-1,60	-0,61
Оборотність оборотних активів:					
кількість оборотів	1,84	1,80	1,76	-0,04	-0,03
днів	195,73	200,09	204,01	4,35	3,92
Оборотність дебіторської заборгованості					
кількість оборотів	2,60	2,43	2,69	-0,17	0,25
днів	138,30	147,90	133,98	9,61	-13,92
Оборотність товарно-матеріальних запасів					
кількість оборотів	16,66	13,84	14,17	-2,82	0,33
днів	21,60	26,01	25,40	4,40	-0,61
Оборотність кредиторської заборгованості					
кількість оборотів	3,05	4,36	6,17	1,30	1,81
днів	117,84	82,64	58,36	-35,20	-24,28
Тривалість операційного циклу, днів	159,90	173,91	159,38	14,01	-14,53
Тривалість фінансового циклу, днів	42,06	91,27	101,02	49,21	9,75
Період окупності власного капіталу, днів	152,58	169,29	181,48	16,71	12,20
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	1,17	1,79	2,30	0,62	0,51
Показник стійкості економічного зростання	0,22	0,21	0,18	-0,01	-0,03

Отже, проведений розрахунок таких ключових показників ділової активності підприємства: оборотність капіталу, власного капіталу, оборотних активів, власного оборотного капіталу, дебіторської та кредиторської заборгованості, запасів. Відповідно розраховані тривалості обороту кожного з вищеперерахованого елементу. Динаміка цих показників дасть картину внутрішніх виробничо-господарських процесів та ефективності використання виробничих ресурсів підприємства.

Як бачимо, оборотність капіталу поступово збільшувалась, що зумовлено перевищенням темпів приросту чистого доходу над темпом приросту середньої

суми активів. За 2020 рік оборотність активів склала 1,49, а тривалість 1 обороту капіталу становить 241 днів. Проте оборотність власного капіталу зменшилась відносно 2018 року – з 2,36 до 1,98 оборотів.

Значення оборотності оборотних активів та власного оборотного капіталу зменшилась, що зумовлено перевищенням темпів приросту даних активів над темпом приросту чистого доходу. Оборотність оборотних активів зменшилась з 1,84 в 2018 році до 1,76 в 2020 році. Відповідно, тривалість 1 оберту зросла з 196 до 204 днів. Оборотність ВОК зменшилась з 4,71 до 2,5, тривалість оберту зросла з 76 до 144 днів. Оборотність дебіторської заборгованості залишилась практично незмінною і в 2020 році склала 2,69.

Оборотність товарно-матеріальних запасів є високою відносно попередніх показників і в 2020 році становить 14,17 обертів, що є більшим значенням, ніж за попередній рік. Тривалість одного обороту становить 25,4 дні. Враховуючи низьку суму запасів, керівництву ДП «Електролюкс ЛЛС» слід вжити заходів щодо оптимізації структури оборотних активів за рахунок збільшення частки запасів.

Також розраховано показники тривалості операційного та фінансового циклу. Тривалість операційного циклу є сумою періодів обороту дебіторської заборгованості та запасів. Тривалість фінансового циклу є різницею між операційним циклом та тривалістю обороту кредиторської заборгованості. Оптимальним напрямом зміни є зменшення цих показників. Тривалість операційного циклу зменшилась з 174 днів до 159 днів за рахунок скорочення тривалості обороту запасів. Однак тривалість фінансового циклу суттєво збільшилась з 42 днів у 2018 році до 101 дня у 2020 році. Такий стрімкий скачок є свідченням про погіршення ділової активності у 2020 році.

Враховуючи проведений аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, який показав досить високі та позитивні результати, аналіз ділової активності показав зовсім іншу картину. Зростання фінансового циклу свідчить про незавантаженість різних видів активів у 2020 році, зменшення частки запасів та простоювання виробничого процесу ДП «Електролюкс ЛЛС».

Для того, щоб виправити цю ситуацію, можна продати частину незавантажених активів (якщо збільшення завантаженості не планується), збільшити суму запасів, вжити заходів по поверненню дебіторської заборгованості. Заходи по збільшенню виручки компанії також позитивно впливають на оборотність активів.

Показник стійкості економічного зростання є відношенням суми чистого прибутку до середньорічної суми власного капіталу. Іншими словами, це рентабельність власного капіталу підприємства – він зменшився в 2020 році внаслідок зменшення суми чистого прибутку відносно попереднього періоду.

На рис. 2.5 показана динаміка показників оборотності активів підприємства за 2018-2020 рр.

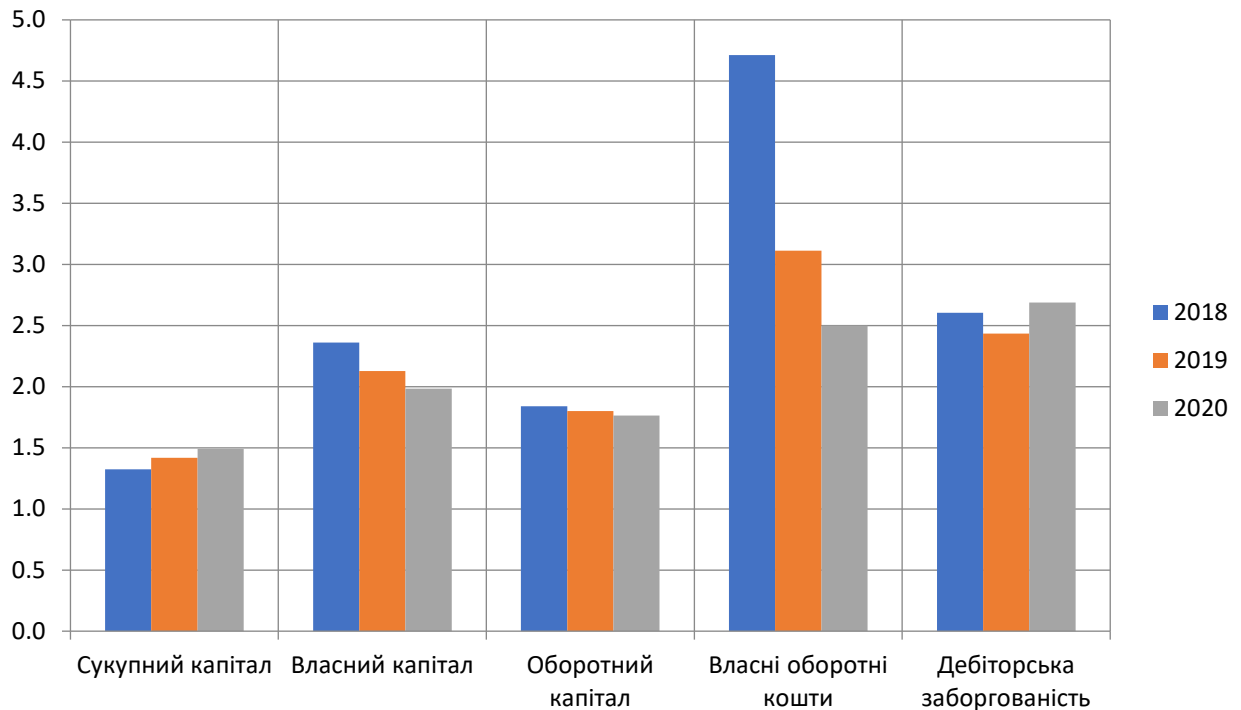

Рис. 2.5. Динаміка основних показників оборотності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2018-2020 рр., кількість обертів

Мабуть, найважливішими показниками при аналізі операційної діяльності являються інтегральні показники прибутковості – рентабельність.

Рентабельність розраховується відношення чистого прибутку до активів, чистого доходу чи до іншого фінансово-економічного показника. Значення

рентабельності показує якісні структурні зміни в діяльності і дає досить повну картину результативності підприємства.

Розрахунок показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр. наведено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Розрахунок показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр., %

Показники	Роки				Відхилення (+,-)		
	2017	2018	2019	2020	2018-2017	2019-2018	2020-2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Рентабельність активів	5,54	12,90	14,82	12,80	7,36	1,92	-2,02
Рентабельність власного капіталу	9,86	23,06	18,73	17,84	13,20	-4,32	-0,89
Рентабельність основних засобів	548	2954	2921	4208	2406	-33	1286
Рентабельність оборотних активів	8,56	16,15	19,08	14,14	7,58	2,93	-4,94
Рентабельність реалізації	5,06	9,31	9,72	9,14	4,24	0,41	-0,58
Рентабельність продукції	5,98	11,99	12,92	11,96	6,01	0,93	-0,96
Рентабельність сукупних витрат	40,05	80,90	68,76	68,91	40,85	-	0,14
Валова рентабельність	15,35	22,38	24,76	23,59	7,03	2,38	-1,17

На рис 2.6 показана графічна інтерпретація динаміки основних показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

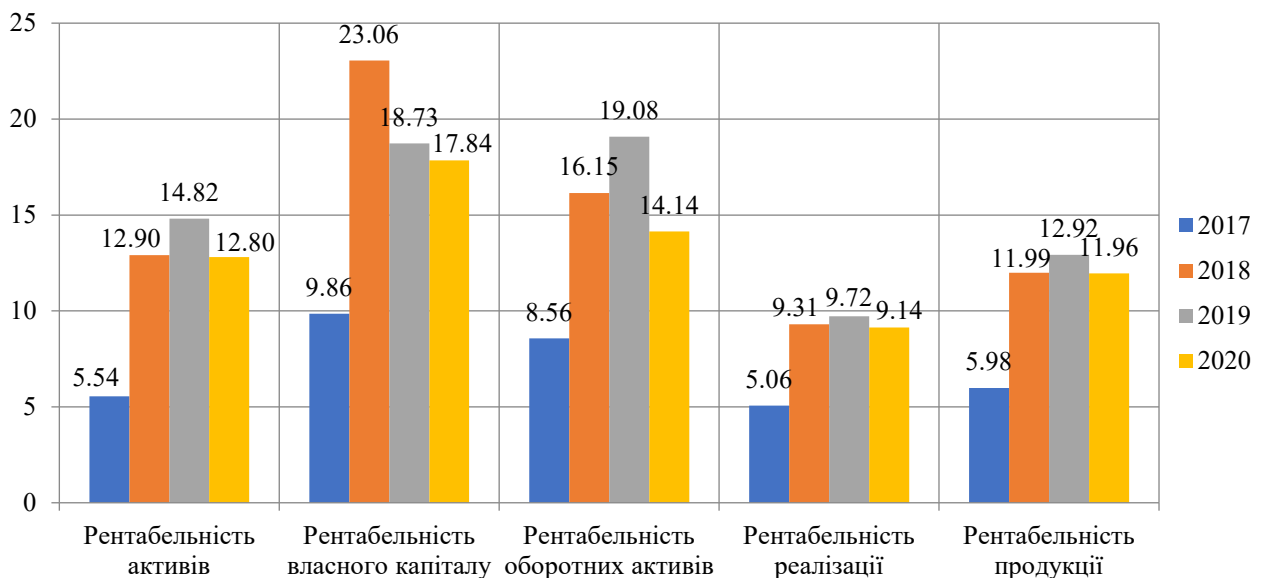

Рис. 2.6. Динаміка основних показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Як бачимо з таблиці та рисунку, в 2020 році спостерігається зменшення показників рентабельності внаслідок від'ємного темпу приросту за даний період. Так, чистий прибуток зменшився з 127521 тис. грн. у 2019 році до 125350 тис. грн. Найвищими показники були у 2018 році. Проаналізуємо більш детальну динаміку ключових показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Рентабельність активів зросла з 5,54% у 2017 році до 12,8% у 2020 році. Однак, відносно 2019 року даний показник зменшився з 14,82%. Рентабельність власного капіталу продемонструвала аналогічну динаміку – відносно 2017 року показник зріс, але в 2020 році зменшився відносно попереднього року. Вкрай високою є рентабельність основних засобів, що зумовлено скороченням суми даного виду активу. В 2020 році даний показник становив аж 4208%.

Рентабельність реалізації розраховується як відношення чистого прибутку до чистого доходу. У 2020 році даний показник склав 9,14%, що 0,58% менше, ніж у 2019 році. У 2017 році рентабельність реалізації становила всього лише 5,06%. Рентабельність продукції – це відношення чистого прибутку до собівартості реалізованої продукції. У 2020 році даний показник зменшився з 12,92% до 11,96%.

Отже, у 2020 році спостерігаємо незначне зменшення ключових показників рентабельності, що зумовлено скороченням суми чистого прибутку відносно попереднього року. Це можна пояснити пандемією коронавірусу та карантинними обмеженнями. Загалом, показники рентабельності залишаються на високому рівні, що свідчить про позитивні результати діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС» за всі аналізовані періоди.

2.2. Формування методики економічного аналізу основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»

Обов'язковою ресурсною складовою виробничого потенціалу, як відомо, є засоби праці, недостатня забезпеченість якими та їх незадовільний технічний стан істотно впливають на конкурентоспроможність вироблених товарів та послуг. Тому одним із важливих напрямів економічного аналізу є аналіз

основних фондів підприємства, основними завданнями якого є оцінка забезпеченості підприємства засобами праці та виявлення резервів підвищення ефективності використовуйте [3].

Метою економічного аналізу є визначення забезпеченості основними фондами за умови їхнього найбільш інтенсивного використання та пошук резервів збільшення їх прибутковості. Завдання аналізу є:

- визначити забезпеченість підприємства та його структурних підрозділів основними фондами та рівень їх використання за узагальнюючими та індивідуальними показниками;

- встановити причини зміни їх рівня;

- розраховувати вплив використання основних засобів на обсяги виробництва та інші показники;

- вивчити ступінь використання виробничих потужностей підприємства та обладнання;

- виявити резерви підвищення інтенсивності та ефективності використання основних засобів.

Джерелами інформації для аналізу основних засобів є форми фінансової та статистичної звітності, а також дані аналітичного обліку. За підсумками року складається фінансова та статистична звітність. Інформація про необоротні активи містить бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан), Примітки до фінансової звітності (Форма № 5), Форма № 11-03, 1 – амортизація [2].

До методичних методів узагальнення результатів аналізу основних засобів підприємства належать:

- методи систематизації отриманих результатів, їх угруповання та узагальнення;

- виявлення втрачених можливостей та розрахунок кількості невикористаних резервів;

- визначення напрямів та розробка економічно обґрунтованих заходів щодо підвищення ефективності діяльності;

- прийняття управлінських рішень та моніторинг їх використання [1].

Алгоритм аналізу, послідовність етапів аналізу основних засобів на підприємстві має велике значення, саме він дозволяє покроково досліджувати та робити висновки про стан та ефективність використання основних засобів. У результаті було запропоновано алгоритм аналізу основних засобів для підприємства, представлений на рис. 2.7.

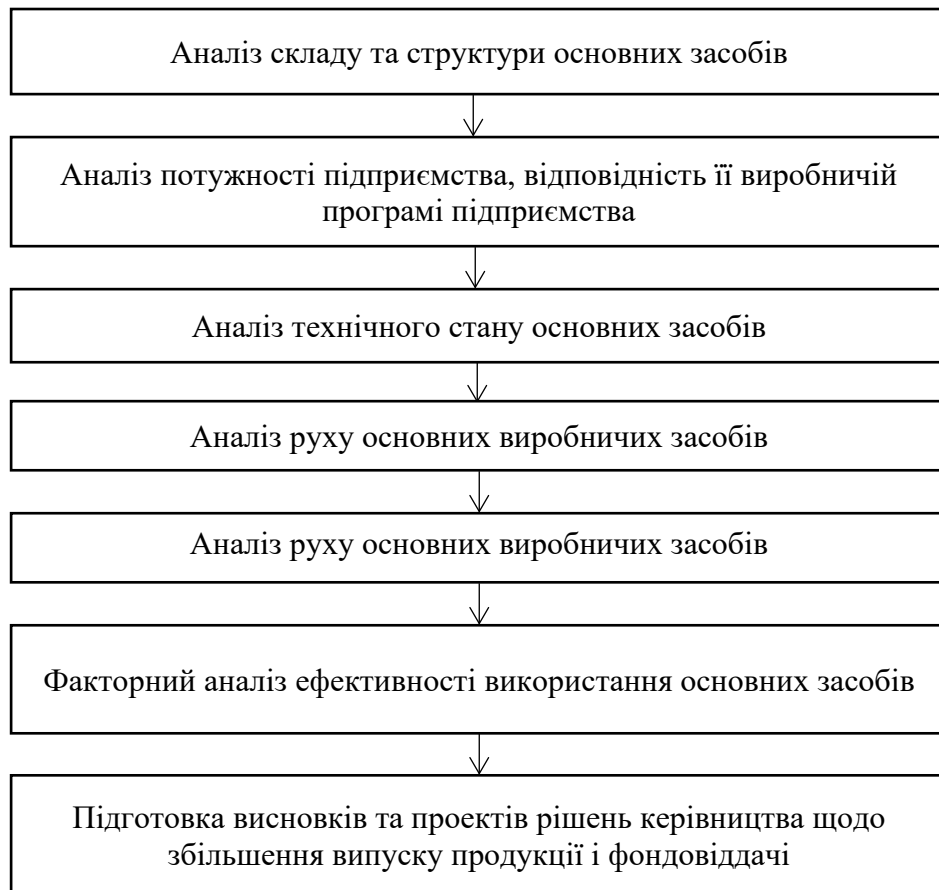

Рис. 2.7. Алгоритм аналізу основних засобів на підприємстві

Для забезпечення відтворення основних виробничих засобів важливе значення має вивчення їхнього стану та використання, що є важливим фактором підвищення ефективної діяльності підприємства.

Показники стану й ефективності використання основних засобів можна об'єднати в три групи, які характеризують [2, 3]:

- 1) забезпечення підприємства основними засобами;
- 2) стан основних засобів;
- 3) ефективність використання основних засобів.

До показників, які характеризують забезпеченість підприємства основними засобами, належать: фондомісткість, фондоозброєність, коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства.

Фондомісткість є величиною зворотною до фондovіддачі. Цей показник дає можливість визначити вартість основних засобів на одну гривню виробленої продукції і характеризує забезпеченість підприємства основними засобами. За нормальних умов фондovіддача повинна мати тенденцію до збільшення, а фондомісткість – до зменшення.

Забезпеченість підприємства основними виробничими засобами визначається рівнем фондоозброєності праці. Останню розраховують як відношення вартості основних виробничих засобів до чисельності працівників підприємства. Збільшення рівня фондоозброєності є позитивним фактором. Коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства визначається як відношення вартості основних виробничих засобів (за вирахуванням суми їхнього зносу) до вартості майна підприємства.

Якщо коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства сягає критичної позначки (0,2 - 0,3), то реальний виробничий потенціал підприємства буде низьким і треба терміново шукати кошти для виправлення становища.

Стан основних виробничих засобів характеризують через такі коефіцієнти: зносу основних засобів; придатності; оновлення; вибуття (приросту) основних засобів [1, 2, 3].

До показників, які характеризують ефективність використання основних засобів, належать: фондovіддача, рентабельність основних засобів, сума прибутку на одну гривню основних засобів. Найбільш загальним показником, який характеризує ефективність використання основних засобів, є фондovіддача.

Абсолютним показником ефективності використання основних засобів є сума прибутку на одну гривню основних засобів. До показників ефективності використання основних засобів можна також віднести показник питомої ваги активної частини основних засобів у їх загальній сумі. Формули розрахунку

показників забезпечення стану й ефективності використання основних засобів та їхню характеристику наведено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Показники стану та ефективності використання основних засобів*

Показник	Формула розрахунку	Оптимальний напрям зміни показника	Характеристика
1. Коефіцієнт зносу основних засобів	$K_z = \frac{З_Н}{ОЗ_П}$	Зменшення	Показує ступінь зносу основних засобів
2. Коефіцієнт придатності основних засобів	$K_П = \frac{ОЗ_З}{ОЗ_П}$	Збільшення	Відображає частину основних засобів придатну до експлуатації
3. Коефіцієнт оновлення основних засобів	$K_{\text{онов.}} = \frac{ОЗ_В}{ОЗ_П}$	Збільшення	Показує частку введених основних засобів у загальній їх вартості
4. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	$K_{\text{кв}} = \frac{ОЗ_З}{А}$	В межах 0,2 - 0,3	Відображає питому вагу залишкової вартості основних засобів у загальній вартості майна підприємства
5. Коефіцієнт вибуття основних засобів	$K_{\text{виб.}} = \frac{ОЗ_{\text{виб.}}}{ОЗ_П}$	Зменшення	Характеризує інтенсивність вибуття основних засобів
6. Коефіцієнт приросту основних засобів	$K_{\text{прир.}} = \frac{ОЗ_В - ОЗ_{\text{виб.}}}{ОЗ_П}$	Збільшення	Показує ступінь збільшення ОЗ у звітному періоді проти минулого періоду
7. Фондовіддача	$\Phi_В = \frac{ЧД}{ОЗ_З}$	Збільшення	Характеризує ефективність використання основних засобів. Відображає суму виробленої продукції на одну гривню основних засобів
8. Фондомісткість	$\Phi_М = \frac{ОЗ_З}{ЧД}$	Зменшення	Характеризує забезпеченість підприємства основних засобів
9. Фондоозброєність	$\Phi_{\text{оз}} = \frac{ОЗ_З}{Ч}$	Збільшення	Показує величину основних засобів на працівника

* Пояснення до таблиці:

А – сума активів;

ЧП – чистий прибуток;

ЧД – чистий дохід;

ОЗ – основні засоби;

ОЗ_П – первісна вартість основних засобів;

Z_H – сума зносу основних засобів;

OZ_3 – залишкова вартість основних засобів;

OZ_B – первісна вартість введених у дію основних засобів;

$OZ_{\text{виб.}}$ первісна вартість вибулих основних засобів;

$Ч$ – чисельність працівників підприємства на кінець періоду.

2.3. Оцінка використання основних засобів та її вплив на результати роботи ДП «Електролюкс ЛЛС»

Для оцінки майнового стану проведемо аналіз показників використання основних виробничих засобів підприємства, які включають в себе коефіцієнт зносу основних засобів, фондоддачу, фондомісткість та фондоозброєність.

В табл. 2.12 наведено показники використання основних виробничих фондів ДП «Електролюкс ЛЛС».

Як бачимо з наведеної таблиці, коефіцієнт зносу основних засобів: в 2020 році збільшився з 0,615 до 0,776. Показник перевищив позначку 50%, що свідчить про застарілість основних засобів підприємства ДП «Електролюкс ЛЛС».

Слід здійснити підрахунок показників стану основних засобів та ефективності їх використання.

Визначимо коефіцієнт зносу, який визначається за формулою:

$$K_{\text{зн}} = \frac{\text{Сума зносу основних засобів на звітну дату}}{\text{Первісна вартість основних засобів на звітну дату}} \quad (2.2.)$$

Так, для 2019 року $K_{\text{зн}}$ (6980/ 11345) і становить 0,615, це означає, що 61,5% основних фондів списано на витрати виробництва. Для 2020 року аналогічний показник $K_{\text{зн}}$ (10308/ 13287) становить 0,776.

Визначимо коефіцієнт придатності, який визначається за формулою:

$$K_{\text{придат}} = \frac{\text{Залишкова вартість основних засобів на звітну дату}}{\text{Первісна вартість основних засобів на звітну дату}} \quad (2.3)$$

Так, для 2019 року $K_{\text{придат}}$ (4365/ 11345) і становить 0,385, тобто 38,5% основних фондів придатні для експлуатації в процесі господарської діяльності. А для 2020 року – $K_{\text{придат}}$ (2979/ 13287) і становить 0,224. Спостерігається зниження частки основних фондів придатних для експлуатації в процесі господарської діяльності.

Визначимо коефіцієнт вибуття, який вираховується за формулою:

$$K_{\text{в}} = \frac{\text{Первісна вартість основних засобів, що вибули за період}}{\text{Первісна вартість основних засобів на початок періоду}} \quad (2.4)$$

Для 2019 року $K_{\text{в}}$ (1200/ 11345) становить 0,106, для 2020 року даний показник фактично рівний нулю (0,002), оскільки сума вибулих основних засобів становить всього лише 24 тис. грн.

Визначимо коефіцієнт оновлення основних засобів, який обчислюється за формулою:

$$K_{\text{онов}} = \frac{\text{Вартість введених в дію основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів на кінець періоду}} \quad (2.5)$$

Так, для 2019 року $K_{\text{онов}}$ (3046/11345) становить 0,268, тобто є 26,8% оновлених основних фондів у їх загальній кількості на кінець року. Для 2020 року $K_{\text{онов}}$ (1966/ 13287) становить 0,148. Спостерігається зменшення частки нових основних засобів в їх загальній кількості.

Визначимо коефіцієнт приросту, який обчислюється за формулою:

$$K_{\text{пр}} = \frac{\text{Сума приросту первісної вартості основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів на початок періоду}} \quad (2.6)$$

Для 2019 року $K_{\text{пр}}$ ((3046 – 1200)/ 11345) і становить 0,163. Для 2020 року даний показник ((1966 – 24)/ 13287) становить 0,146.

Визначимо фондівдачу, яка визначається за формулою:

$$\Phi_{\text{в}} = \frac{\text{Вартість виробленої (реалізованої) продукції за період, що аналізується}}{\text{Середньорічна вартість виробничих основних засобів}} \quad (2.7)$$

Так, для 2019 року Φ_v (1311940/ 4365) і становить 300,56. Для 2020 року Φ_v (1371843/ 2979) становить 460,5. Спостерігається збільшення фондovіддачі. Це спричинено зменшенням суми основних засобів у 2020 році.

Визначимо фондovісткість, яка визначається за формулою:

$$\Phi_M = \frac{\text{Середньорічна вартість виробничих основних засобів}}{\text{Вартість виробленої (реалізованої) продукції за період, що аналізується}} \quad (2.8)$$

Показник фондovісткості є оберненим до показника фондovіддачі і становить: у 2019 році – 0,003, у 2020 – 0,002.

Узагальнимо здійснені розрахунки у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12

Показники використання основних виробничих засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2017-2020 рр.

Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення (+,-)		
					2018-2017	2019-2018	2020-2019
1. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,422	0,550	0,615	0,776	0,128	0,066	0,161
2. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,578	0,450	0,385	0,224	-0,128	-0,066	-0,161
3. Коефіцієнт оновлення основних засобів	0	0,654	0,268	0,148	0,654	-0,385	-0,121
4. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,01	0,004	0,005	0,003	-0,006	0,001	-0,002
5. Коефіцієнт вибуття основних засобів	0	0,480	0,106	0,002	0,48	-0,374	-0,104
6. Коефіцієнт приросту основних засобів	0	0,174	0,163	0,146	0,174	-0,012	-0,017
7. Фондовіддача	108,27	317,46	300,56	460,50	209,20	-16,90	159,95
8. Фондовісткість	0,009	0,003	0,003	0,002	-0,006	0,000	-0,001
9. Фондоозброєність	303,83	119,92	121,25	78,39	-183,92	1,333	-42,855

- фондovіддача: у 2020 році – зросла з 300,56 до 460,5. Це зумовлено збільшенням суми чистого доходу від реалізації продукції, що є позитивною тенденцією;

- відповідно фондомісткість, яка є оберненим показником до фондovіддачі, в 2020 році знизилась до 0,002;

- фондоозброєність показує суму основних засобів, яка припадає на 1 працівника підприємства. Внаслідок зменшення суми основних виробничих фондів у 2020 році цей показник зменшився з 121,25 до 78,39 тис. грн./чол., що є дещо негативним результатом.

У 2020 році спостерігається погіршення стану основних засобів. Даний висновок зроблений на основі зростання коефіцієнта зносу, зменшення коефіцієнта оновлення основних засобів, зменшення коефіцієнта приросту.

Проаналізуємо вплив показників використання виробничих фондів на обсяг реалізованої продукції на обсяг реалізованої продукції методом абсолютних різниць (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Факторний аналіз обсягу реалізованої продукції ДП «Електролюкс ЛЛС»
за 2019-2020 рр.

Показники	2019 рік	2020 рік	Відхилення (+,-)	Темп приросту	Вплив факторів
Реалізована продукція, тис. грн. (у)	1311940	1371843	59903	4,57	-
Основні і промислово-виробничі фонди, тис. грн. (а)	4365	2979	-1386	-31,75	- 416574,76
Фондовіддача за 1 грн. фондів, грн./грн. (б)	300,56	460,50	159,95	53,22	476477,76

Факторними показниками, які впливають на обсяг реалізованої продукції є: основні і промислово-виробничі фонди (а) і фондovіддача (б). Результативним показником є обсяг реалізованої продукції. Існує функціональний зв'язок між результативним і факторними показниками.

Факторна модель буде мати вигляд:

$$y = a * b \dots\dots\dots(2.9)$$

Визначимо вплив зміни основних і промислово-виробничих фондів та фондів віддачі на обсяг реалізованої продукції.

$$\Delta y_a = a_1 * b_0 - a_0 * b_0 \dots \dots \dots (2.10)$$

$$\Delta y_b = a_1 * b_1 - a_1 * b_0 \dots \dots \dots (2.11)$$

$$\Delta y_a = (2979 - 4365) * 300,56 = -416574,76 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta y_b = 2979 * (460,5 - 300,56) = 476477,76 \text{ тис. грн.}$$

Балансова перевірка:

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta y = y_1 - y_0 \dots \dots \dots (2.12) \\ \Delta y = \Delta y_a + \Delta y_b \dots \dots \dots (2.13) \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta y = 1371843 - 1311940 = 59903 \text{ тис. грн.} \\ \Delta y = -416574,76 + 476477,76 = 59903 \text{ тис. грн.} \end{array} \right.$$

Отже, в результаті проведеного факторного аналізу встановлено причини зміни обсягу реалізованої продукції, на який впливає 2 величини: основні і промислово-виробничі фонди і фондів віддача.

Внаслідок зменшення основних виробничих фондів на 1386 тис. грн., обсяг реалізованої продукції зменшився на 416574,76 тис. грн. Внаслідок збільшення фондів віддачі на 159,95 грн./грн., обсяг реалізованої продукції збільшився на 476477,76 тис. грн.

Висновки до розділу 2

Чинні методики аналізу використання основних засобів можуть і повинні удосконалюватись, оскільки лише таким чином можна сформувати потужну аналітичну основу для прийняття управлінських рішень у сфері відтворення основних засобів. Пропоновані етапи аналізу процесів стану, руху, відтворення, використання основних засобів – це авторське бачення відповідної методики, сформованої на принципах комплексності та системності. Запропонований алгоритм поглиблює сучасні методичні положення, що сприяють можливості забезпечувати більш ефективно використання основних засобів на підприємстві. Подальших досліджень потребують питання методичного забезпечення аналізу фінансування процесів відтворення основних засобів, що дасть можливість

проаналізувати потребу та джерела фінансування відтворення основних засобів виробничого підприємства.

Проведений аналіз показав зменшення суми активів відносно 2017 року. Зокрема, в 2019 році сума активів була найменшою і становила 860615 тис. грн. У 2020 році сума активів становила 979166 тис. грн., зростання склало 13,8%. Динаміка суми активів відносно 2017 року демонструє зменшення відносно 2020 року. Сума основних засобів показала зменшення. У 2017 році вартість основних виробничих фондів склала 10938 тис. грн., а в 2018 році скоротилась до 4317 тис. грн. або на 60,5%. У 2020 році даний показник був ще меншим і склав 2979 тис. грн.

Більш важливими показниками є чистий дохід від реалізації продукції та чистий прибуток. Тут ми бачимо більш позитивну картину. Якщо у 2017 році чистий дохід становив 1184217 тис. грн., то у 2020 році цей показник склав 1371843 тис. грн. Зростання у 2020 році становило 4,6%.

Динаміка чистого прибутку також демонструє зростання. Якщо у 2017 році чистий прибуток становив 59977 тис. грн., то в 2018 році він збільшився до 127544 тис. грн. Незважаючи на пандемію коронавірусу та карантинні обмеження, динаміка фінансових результатів є досить позитивною, що свідчить про високу ефективність діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Одним із найважливіших аспектів діяльності підприємства є фінансові результати, в які входять чистий дохід, собівартість валовий та чистий прибуток. Розглянемо фінансові результати діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС» (табл. 2.6).

Чистий дохід у 2020 році збільшився з 1311940 тис. грн. до 1371843 тис. грн. Зростання становить 4,57%. У 2019 році відносно попереднього періоду спостерігається зменшення, яке становить 4,27%. Найбільше зростання даного показника спостерігалось у 2018 році і становило 15,73%.

Аналіз фінансової стійкості ДП «Електролюкс ЛЛС» показав високі результати, що характеризує підприємство як фінансово стабільне та стійке.

Був проведений розрахунок відносних показників ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2017-2019 році знаходився в межах нормативного значення, а в 2020 році воно перевищувало нормативне значення і становило 1,1. Причиною цього стало суттєве зростання суми грошей та їх еквівалентів. Це свідчить про високу платоспроможність підприємства, а також про наявність значного фінансового резерву, що дає можливість залучити значні кредитні або інвестиційні кошти.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2020 році коефіцієнт швидкої ліквідності знизився з 3,33 до 2,89. Коефіцієнт поточної ліквідності за всі 4 роки показники значно перевищує нормативне значення. Він становив 3,83 та 3,28 у 2019 та 2020 роках відповідно. Тобто це свідчить про нераціональну структуру капіталу. ДП «Електролюкс ЛЛС» доцільно залучати позикові кошти та кредити банків для розширення виробничо-господарської діяльності.

Проведений розрахунок ключових показників ділової активності підприємства показав зовсім іншу картину, аніж аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Зростання фінансового циклу свідчить про незавантаженість різних видів активів у 2020 році, зменшення частки запасів та простоювання виробничого процесу ДП «Електролюкс ЛЛС». Для того, щоб виправити цю ситуацію, можна продати частину незавантажених активів (якщо збільшення завантаженості не планується), збільшити суму запасів, вжити заходів по поверненню дебіторської заборгованості. Заходи по збільшенню виручки компанії також позитивно впливають на оборотність активів.

У 2020 році спостерігається зменшення показників рентабельності внаслідок від'ємного темпу приросту за даний період. Так, чистий прибуток зменшився з 127521 тис. грн. у 2019 році до 125350 тис. грн. Найвищими показники були у 2018 році. Проаналізуємо більш детальну динаміку ключових показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Проведений розрахунок ефективності використання, стану та руху основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»:

- коефіцієнт зносу основних засобів: в 2020 році – збільшився з 0,615 до 0,776. Показник перевищив позначку 50%, що свідчить про застарілість основних засобів підприємства ДП «Електролюкс ЛЛС»;

- фондovіддача: у 2020 році – зросла з 300,56 до 460,5. Це зумовлено збільшенням суми чистого доходу від реалізації продукції, що є позитивною тенденцією;

- відповідно фондомісткість, яка є оберненим показником до фондovіддачі, в 2020 році знизилась до 0,002;

- фондоозброєність показує суму основних засобів, яка припадає на 1 працівника підприємства. Внаслідок зменшення суми основних виробничих фондів у 2020 році цей показник зменшився з 121,25 до 78,39 тис. грн./чол., що є дещо негативним результатом.

У 2020 році спостерігається погіршення стану основних засобів. Даний висновок зроблений на основі зростання коефіцієнта зносу, зменшення коефіцієнта оновлення основних засобів, зменшення коефіцієнта приросту.

В результаті проведеного факторного аналізу встановлено причини зміни обсягу реалізованої продукції, на який впливає 2 величини: основні і промислово-виробничі фонди і фондovіддача.

Внаслідок зменшення основних виробничих фондів на 1386 тис. грн., обсяг реалізованої продукції зменшився на 416574,76 тис. грн. Внаслідок збільшення фондovіддачі на 159,95 грн./грн., обсяг реалізованої продукції збільшився на 476477,76 тис. грн.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС»

3.1. Організація обліку на ДП «Електролюкс ЛЛС»

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» питання організації бухгалтерського обліку входить до компетенції його власника або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення відображення фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, зберігання та обробку документів, реєстрів та звітів протягом певного строку (але не менше 3 років) несе власник, або уповноважений орган (посадова особа), який курирує підприємство відповідно до чинного законодавства та установчих документів.

Задля більшої ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно вибирає форми своєї організації;

- введення посади бухгалтера в штат підприємства або створення бухгалтерської служби як самостійний структурний підрозділ на чолі з головним бухгалтером;

- скористатися послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємця, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

- ведення бухгалтерського обліку на договірній основі централізованою бухгалтерією чи аудиторською фірмою;

- незалежний облік та звітність безпосередньо власником чи менеджером підприємства.

Підприємство самостійно:

- Визначає облікову політику підприємства. Облікова політика - це набір принципів, методів та процедур, прийнятих на підприємстві для підготовки та подання звітності. Підприємство має включати до облікової політики обґрунтування: принципи оцінки статей звітності, методи обліку окремих статей

звітності, відсутність змін в обліковій політиці. Будь-які зміни в обліковій політиці, що мають суттєвий вплив на показники звітного або майбутніх періодів, мають бути описані із зазначенням їх причин та змін: у відповідних статтях;

- розробляє систему та форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності та контролю господарських операцій, визначає права співробітників на підписання бухгалтерських документів;

- можна назвати окремий баланс філії, представництва, відділень та інших відокремлених підрозділів, які мають вести бухгалтерський облік з наступним включенням показників у фінансову звітність підприємства.

Важливою умовою раціональної організації бухгалтерського обліку на підприємстві є правильне розміщення персоналу на певних ділянках бухгалтерського процесу, створення такої структури бухгалтерського апарату, яка б більше відповідала конкретним умовам підприємства. Кількість облікового апарату та його структура багато в чому залежить від обсягу обліково-контрольних робіт, форми організації та автоматизації бухгалтерського обліку, а також таких факторів, як масштаби виробництва та структура управління ним.

Найпоширеніша структура бухгалтерського апарату - це групи для обліку матеріальних цінностей, робочої сили та заробітної плати, витрат на виробництво, готової продукції та її реалізації, а також узагальнення всіх даних бухгалтерського обліку та звітності.

Бухгалтерія підприємства може мати такі відділи (сектори):

- фінансово-розрахункова - враховує кошти в касі та банку, розрахунково-кредитні операції, а також суми до рахунків. Якщо компанія не має окремої фінансової служби, ця група також забезпечує фінансове планування, стежить за дотриманням платіжної дисципліни;

- праця та заробітна плата (заробітна плата) - веде облік виробництва та розрахунків із заробітної плати з робітниками та службовцями, облік розрахунків із вкладниками, фінансовими органами з податків, утримуваних із заробітної плати робітників та службовців, органами соціального страхування, а також

складає звіти про використання платіжної відомості;

- матеріальний облік - веде облік матеріальних цінностей, їх придбання та витрачання, веде облік розрахунків із постачальниками та підрядниками, контролює стан складського обліку, бере участь в інвентаризації цих цінностей, складає встановлену звітність;

- виробництво та розрахунок - враховує собівартість продукції, розраховує вартість продукції (робіт та послуг), виявляє результати роботи окремих виробничих підрозділів та підприємства в цілому, бере участь в інвентаризації незавершеного виробництва, складає звіти про виконання виробничого плану та вартість продукції;

- готова продукція та її реалізація - враховує надходження від виробництва готової продукції на склади підприємства, відвантаження та продаж, здійснює розрахунки з покупцями, а також готує звіти про виконання плану реалізації;

- зведений баланс - веде облік інших господарських операцій (облік доходів, фінансових результатів, внутрішньовідомчих розрахунків тощо), веде узагальнюючі та бухгалтерські регістри, складає баланси та інші форми звітності з основної діяльності підприємства, організує бухгалтерський архів.

Кожен відділ очолює старший бухгалтер.

Особливості підприємств визначають різні варіанти побудови бухгалтерського обліку. Так, на період виконання підприємством капітального будівництва створюється відповідна група, що забезпечує облік та звітність щодо капітальних вкладень та джерел їх фінансування. За наявності великого ЖКГ спеціальна група бухгалтерського обліку фіксує операції цього господарства. Деякі відділи може бути розширено, але в малих підприємствах бухгалтерська робота розподіляється між окремими співробітниками бухгалтерії без створення незалежних груп.

Важливу роль успішному вирішенні поставлених перед бухгалтерським апаратом завдань відіграє чітке розмежування відповідальності між окремими співробітниками. Функції кожного співробітника бухгалтерії, його обов'язки, відповідальність за ведення обліку та права визначаються службовими

характеристиками та посадовими інструкціями. Це дозволяє уникнути знеособлення під час бухгалтерської роботи, створює умови для злагодженої та систематичної роботи бухгалтерського апарату, отримання своєчасної та якісної економічної інформації, необхідної для управління економікою.

Основою вдосконалення бухгалтерського обліку є підвищення рівня економічних знань та ділової кваліфікації бухгалтерів, оскільки в сучасних умовах правильно та ефективно організувати бухгалтерську роботу на підприємстві можуть лише фахівці, які володіють як методологією та прийомами обліку, так і економікою виробництва. ферми. Вони повинні мати певний рівень знань у галузі планування, фінансування, кредитування, економічного аналізу, мати право ефективно використовувати сучасні комп'ютерні технології для обробки бухгалтерської та економічної інформації.

Головний бухгалтер призначається та звільняється з посади власником (або першим керівником) підприємства.

Головний бухгалтер (або особа, якій доручено ведення бухгалтерського обліку) підприємства:

- Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних принципів ведення бухгалтерського обліку, підготовки та своєчасної здачі фінансової звітності;

- Організовує контроль за відображенням на рахунках всіх господарських операцій;

- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;

- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням збитків від недостачі, розкрадання та псування майна підприємства. Разом з іншими послугами головний бухгалтер має надати економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства для виявлення внутрішньогосподарських резервів та визначення шляхів подальшого розвитку підприємства.

Усі співробітники, які займаються бухгалтерським обліком та звітністю, підпорядковуються головному бухгалтеру та призначаються керівником підприємства за рекомендацією головного бухгалтера. Він встановлює службові обов'язки кожного співробітника бухгалтерії та контролює їх виконання.

Наказ головного бухгалтера про порядок та терміни документального оформлення господарських операцій, подання відповідних документів до бухгалтерії є обов'язковими для всіх співробітників підприємства, які займаються бухгалтерським обліком.

Право розпоряджатися господарськими активами та пов'язане з ним право першого підпису на касових та розрахункових документах, фінансових та кредитних зобов'язаннях, ділових угодах (контрактах) тощо. буд. належить главі фермерського господарства. Головний бухгалтер контролює дотримання чинного законодавства та має право другого підпису: його підпис є контрольним. Без підпису керівника господарства чи головного бухгалтера документ вважається недійсним.

Головному бухгалтеру (або особі, на яку покладено функції бухгалтерського обліку на підприємстві) забороняється приймати до виконання документи щодо операцій, що порушують чинне законодавство, фінансову дисципліну. При отриманні наказу керівника підприємства про проведення такої операції головний бухгалтер, не підписуючи такий документ, повинен письмово попередити керівника про незаконність цього наказу. Якщо керівник письмово наполягає такій операції, головний бухгалтер підписує документ. І тут відповідальність за незаконність угоди несе керівник підприємства.

Отже, в ринкових умовах бізнесу для того, щоб головний бухгалтер міг виконувати свої обов'язки та користуватися своїми правами, він повинен мати економічну та юридичну освіту, знати різні методи формування тих чи інших показників та результатів діяльності, вміти обирати та пропонувати менеджмент той варіант облікової політики що найбільш повно забезпечує реалізацію прийнятої на підприємстві фінансової стратегії.

Посилення та ускладнення економічних зав'язків у ринкових умовах, а отже, зростання оперативної інформації, необхідної для управління, потребує подальшого вдосконалення організації бухгалтерського обліку, а також підвищення рівня економічних знань та ділової кваліфікації всіх бухгалтерських працівників. Рационально організувати бухгалтерський облік можуть лише фахівці, які мають глибокі знання як методології, так і техніки бухгалтерського обліку та економіки, права, аналізу та аудиту.

3.2. Документальне оформлення основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС»

Документальне оформлення операцій з надходження, внутрішнього переміщення та вибуття основних засобів (далі основних засобів) проводиться на підставі первинних документів. Мета такого обліку полягає у необхідності узагальнення, опрацювання даних про рух основних засобів з метою прийняття оперативних рішень в системі управління основними засобами та уникаючи втрат. Первинні документи перелічені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

с

№	Назва	Опис
1	2	3
ОЗ-1	“Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів”	традиційно складається на кожний об'єкт окремо, проте може складатись на декілька об'єктів при умові їх однотипності, однакової вартості.
ОЗ-2	“Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів ОЗ”	оформляється при прийманні завершених робіт після добудови, реконструкції або модернізації основних засобів, в якому зазначено технічні характеристики та первинну вартість об'єкта основних засобів.
ОЗ-3	“Акт списання основних засобів”	складається після ліквідації основних засобів. На його підставі робиться запис до інвентарного списку основних засобів.
ОЗ-4	“Акт на списання автотранспортних засобів”	підписується членами створеної комісії, та затверджується керівником або уповноваженою ним особою.
ОЗ-5	“Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини”	складається при встановленні, запуску та демонтажу будівельної машини, що взята напрокат. Підписується представником підприємства, що дало напрокат та механіком будівельної дільниці.

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
ОЗ-6	“Інвентарна картка обліку ОЗ”	в цьому документі здійснюються записи на підставі актів приймання-передачі основних засобів та акту на списання основних засобів
ОЗ-7	“Опис інвентарних карток з обліку ОЗ”	Застосовується для реєстрації інвентарних карток.
ОЗ-8	“Картка обліку руху ОЗ”	застосовується для обліку руху основних засобів за класифікаційними групами, та заповнюється на підставі даних інвентарних карток основних засобів і звіряється з даними синтетичного обліку основних засобів
ОЗ-9	“Інвентарний список ОЗ”	використовується при нарахуванні зносу основних засобів. – застосовується в місцях експлуатації основних засобів для обліку кожного об’єкта за МВО. Дані, що містяться в цій формі, мають бути тотожними із записами в інвентарних картках обліку основних засобів, а тому підлягають періодичній звірці із записами в інвентарних картках обліку основних засобів (Ф-ОЗ-6).

Первинний облік основних засобів здійснюється у певній послідовності: на основі спостереження певної події чи явища та її/ його оцінці в натуральному та вартісному вимірі забезпечується відображення отриманих даних у вищеперерахованих документах. Послідовність ведення обліку основних засобів наведено на рис. 3.1.

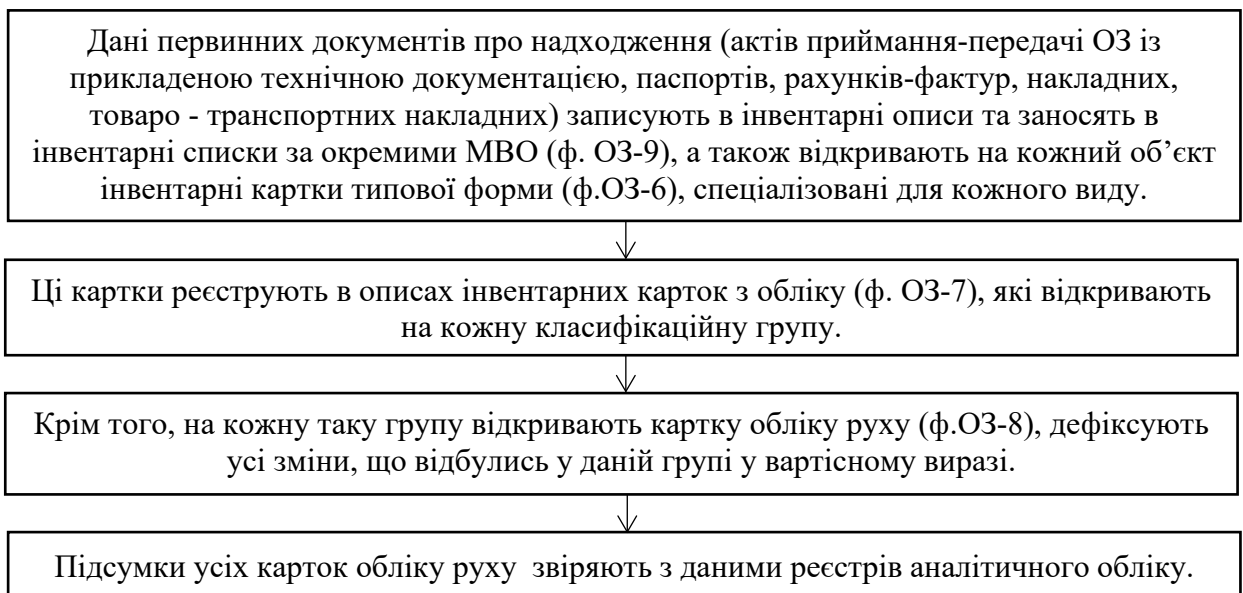

Рис. 3.1. Послідовність ведення обліку основних засобів

Оцінка ОЗ можлива лише при створенні, виборі облікових номенклатур шляхом виділення фактів господарського життя, складанні переліку усіх об’єктів

ОЗ, фіксації їх в первинних носіях облікової інформації. Інформаційне забезпечення аналітичного обліку ОЗ представлено на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Інформаційне забезпечення аналітичного обліку ОЗ

Карточку ОЗ-6 заводять окремо для кожного об'єкту основного засобу. У ній записують найменування, цільове застосування, місце, де об'єкт буде стояти і використовуватися, відомості про відновні роботи з об'єкта протягом його терміну використання.

Кожному об'єкту присвоюють інвентарний номер. Це роблять для індивідуального обліку. Цей номер можна написати на об'єкті фарбою, прикріпити металевий жетон з номером та інше. Протягом використання цього об'єкту в господарстві інвентарний номер є збереженим за ним і вказаний у первинних документах, які пов'язані з наявністю, переміщенням та ремонту основного засобу. Також цей номер не може бути переданий іншому об'єкту, навіть після вибуття основного засобу.

Для обліку основних засобів використовують шифрування об'єктів і їх груп. Це дає змогу зробити облік основних засобів систематичним, але за умови правильного вибору способу шифрування.

Дрібні об'єкти, які є однорідними, обліковують в картках групового обліку за сумою та кількістю у груповому порядку. Тому відпадає потреба заводити індивідуальну картку на такий об'єкт. Але потрібно писати їх з окремого рядка кожен, щоб індивідуалізувати облік.

Контроль наявності здійснюють завдяки опису відкритих карток, де кожна група має свій розділ з серією інвентарних номерів, при тому всі такі розділи є зашифрованими. Номер інвентарної картки і інвентарний номер об'єкта мають

бути однакові. Це сприяє полегшенню обліку і контролю за основних засобів та інвентарними картками.

Всі інвентарні картки знаходяться в картотеці. Там їх групують за місцями збереження та використання (цехи, відділення та ін.), а всередині таке групування відбувається відповідно до класифікації основних засобів.

Групи між собою розділяють так звані роздільники з фанери або картону, на яких написано шифри і назви груп. Така будова картотеки сприяє проведенню інвентаризації, дає змогу швидко знайти розташування об'єктів, відповідальних за них осіб.

Якщо здійснюється переміщення, то такий процес має бути записаний і відповідно мають бути переміщені інвентарні картки в картотеці.

Документи мають бути оформлені належним чином і відповідно до вимог бухгалтерського, оперативного і статистичного обліку. На жаль, мають місце проблеми обліку основних засобів, адже зміни відповідно до міжнародних стандартів запроваджуються дуже повільно і не в значній мірі. Інформація про типову форму ОЗ-1 наведено на рис. 3.3.

Типова форма ОЗ-1
Здійснюється оформлення основних засобів, які були куплені, передані,
При прийманні основних засобів первинний документ має бути заповнений приймальною комісією, а технічною потім переданий разом з документацією до
Але деякі елементи документа втратили актуальність, є не обов'язковими або зайвими: код норми амортизаційних відрахувань, норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення та на капітальний ремонт, поправочний коефіцієнт. Крім того, є не актуальною дата затвердження документа.

Рис. 3.3. Інформація про типову форму ОЗ-1

Для об'єктів, термін експлуатації яких не є чітко визначений, ведення обліку має свої труднощі. Такими об'єктами є матеріальні активи, які підприємство використовує, але їх термін експлуатації хоч є більшим за рік чи операційний цикл, проте не є остаточно визначеним через технічні характеристики, специфіку користування. Саме тому такі об'єкти знаходяться

під наглядом і систематичному перегляді контролюючими органами. Інформація про типову форму ОЗ-2 наведено на рис. 3.4.

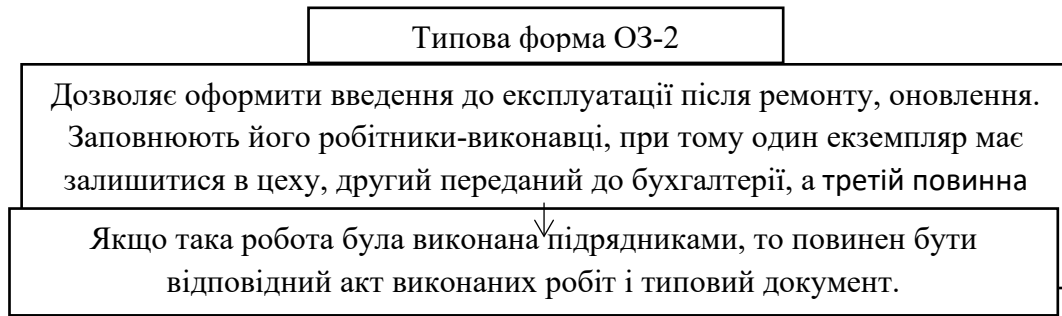

Рис. 3.4. Інформація про типову форму ОЗ-2

В документі немає наведених даних про клас основних засобів, термін експлуатації об'єктом не є визначений, не є вказаним термін дії Свідоцтва про придатність.

Саме через те є необхідність в приєднанні графи 9, а саме – клас основних засобів. Також потрібно для об'єктів, термін використання яких не можна чітко визначити, зазначати термін дії Свідоцтва про придатність. Інформація про типову форму ОЗ-3 наведено на рис. 3.5.

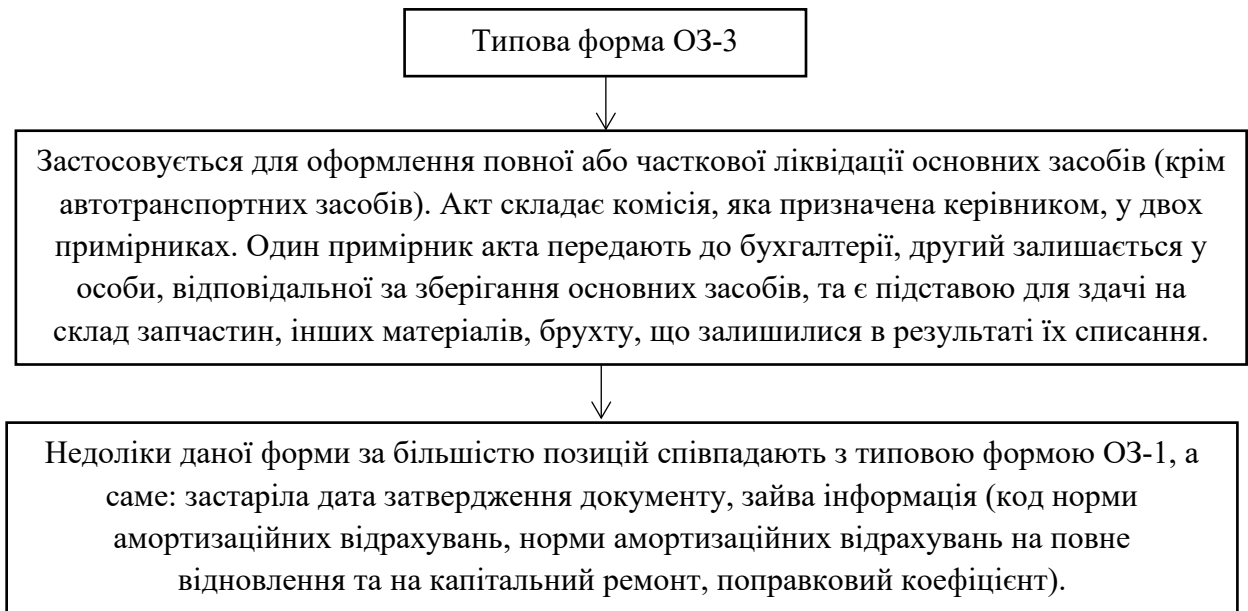

Рис. 3.5. Інформація про типову форму ОЗ-3

На кожен основний засіб відкривають ОЗ-6 в 1 екземплярі, виділяючи 2-4 найважливіші якісні показники, що характеризують основні засоби. Інформація про інвентарну картку ОЗ-6 наведено на рис. 3.6.

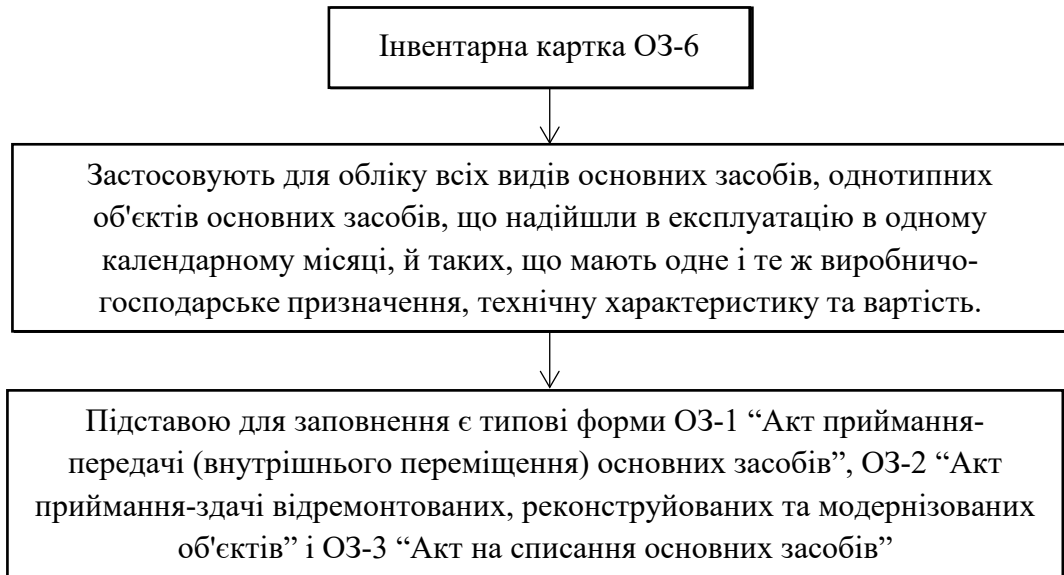

Рис. 3.6. Інформація про інвентарну картку ОЗ-6

Для цієї форми потрібно залишати відомості про купівлю, інформацію про постачальника. Такою є найменування і організаційно-правова форма. Потрібно також вказувати про переоцінку об'єктів. Інформація про типову форму ОЗ-17 наведено на рис. 3.7.

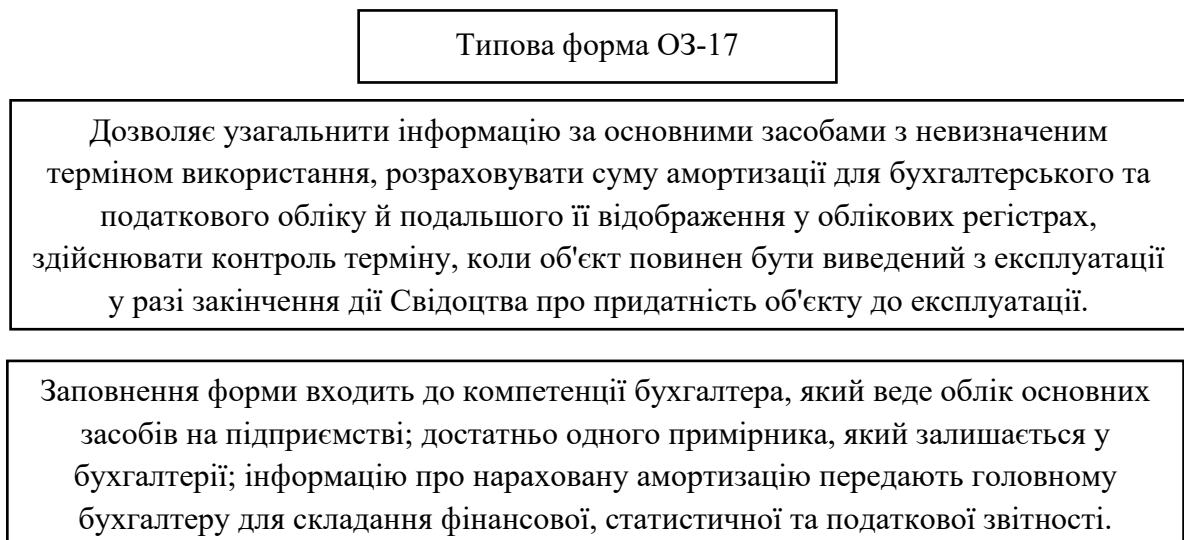

Рис. 3.7. Інформація про типову форму ОЗ-17

Первинні форми для відображення нарахованих амортизаційних відрахувань на практиці вже давно не використовуються та не відображають

даних, які реально потрібні тій чи іншій господарській одиниці для оперативного управління відновленням засобів праці, потребують оновлення та впровадження у практику вітчизняного обліку кардинально оновлених форм.

3.3. Порядок відображення в фінансовому обліку основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»

Підприємство може купити основні засоби в інших господарств, отримати у вигляді внеску учасника в зареєстрований капітал, виготовити основні засоби власними силами і коштами, обмінятись на інше майно та отримати задурно. Такі надходження будуть відображатись по дебету рахунку основні засоби на момент їх оприбуткування.

У випадку, якщо об'єкт потребує комплексу робіт для приведення його в робочий стан зарахування його в обліку відображається на рахунку капітальних інвестицій, під якими розуміють витрати, здійснені господарюючим суб'єктом при надходженні основних засобів. Кореспонденція рахунків по надходженню основні засоби наведена на рис. 3.8.

Кореспонденція обліку з надходження основних засобів
Отримано та введено в експлуатацію попередньо оплачений об'єкт основних засобів, що не потребує монтажу: Дебет 101-109 - Кредит 631
Отримано від підзвітної особи та введено в експлуатацію об'єкт основних засобів, то не потребує монтажу: Дебет 101-109 - Кредит 372
Отримано та введено в експлуатацію попередньо оплачений об'єкт основних засобів, що не потребує монтажу, як відшкодування збитку: Дебет 101-109 - Кредит 375
Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів, що не потребує монтажу, отриманий від члена кредитної спілки в погашення позички: Дебет 101-109
Введено в експлуатацію об'єкт основні цех засобів, що не потребує монтажу, який повернуто зі спільної діяльності: Дебет 101-109 - Кредит 377
Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів, що не потребує монтажу, отриманий як пайовий внесок від членів споживчого товариства, житлового будівельного колективу, кредитної спілки або інших аналогічних підприємств: Дебет 101-109 - Кредит 46

Рис. 3.8. Облікове відображення операцій з надходження основних засобів різними шляхами

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» операцій з надходження основних засобів різними шляхами наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2.

Облік операцій з надходження основних засобів різними шляхами на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано та введено в експлуатацію попередньо оплачену маркетингову колону, що не потребує монтажу:	106	631	4000,00
2	Отримано від підзвітної особи та введено в експлуатацію перфоратор, то не потребує монтажу	106	372	2000,00
3	Отримано та введено в експлуатацію попередньо оплачений лобзик, що не потребує монтажу, як відшкодування заподіяного збитку	106	375	1000,00
4	Введено в експлуатацію стіл письмовий, що не потребує монтажу, отриманий від члена кредитної спілки в погашення позички	109	376	30000,00
5	Введено в експлуатацію склад, що не потребує монтажу, отриманий як пайовий внесок від членів споживчого товариства, житлового будівельного колективу, кредитної спілки або інших аналогічних підприємств	103	46	500000,00

Ці витрати будуть відображатись по дебету рахунку 15, а кореспондуючими до нього рахунками будуть рахунки із розрахунків з підрядними організаціями, з оплати праці, відрахувань на соцзаходи, запасів і т.д. По закінченню монтажних робіт та приведення основних засобів у робочий стан сума витрат, накопичених на рахунку 15 спишеться на рахунок 10. Коли придбання основних засобів здійснюється на умовах відтермінування платежу в обліку такі операції відобразатимуться наступним чином. Облікове відображення купівлі основних засобів на умовах відтермінування оплати представлено на рис. 3.9.

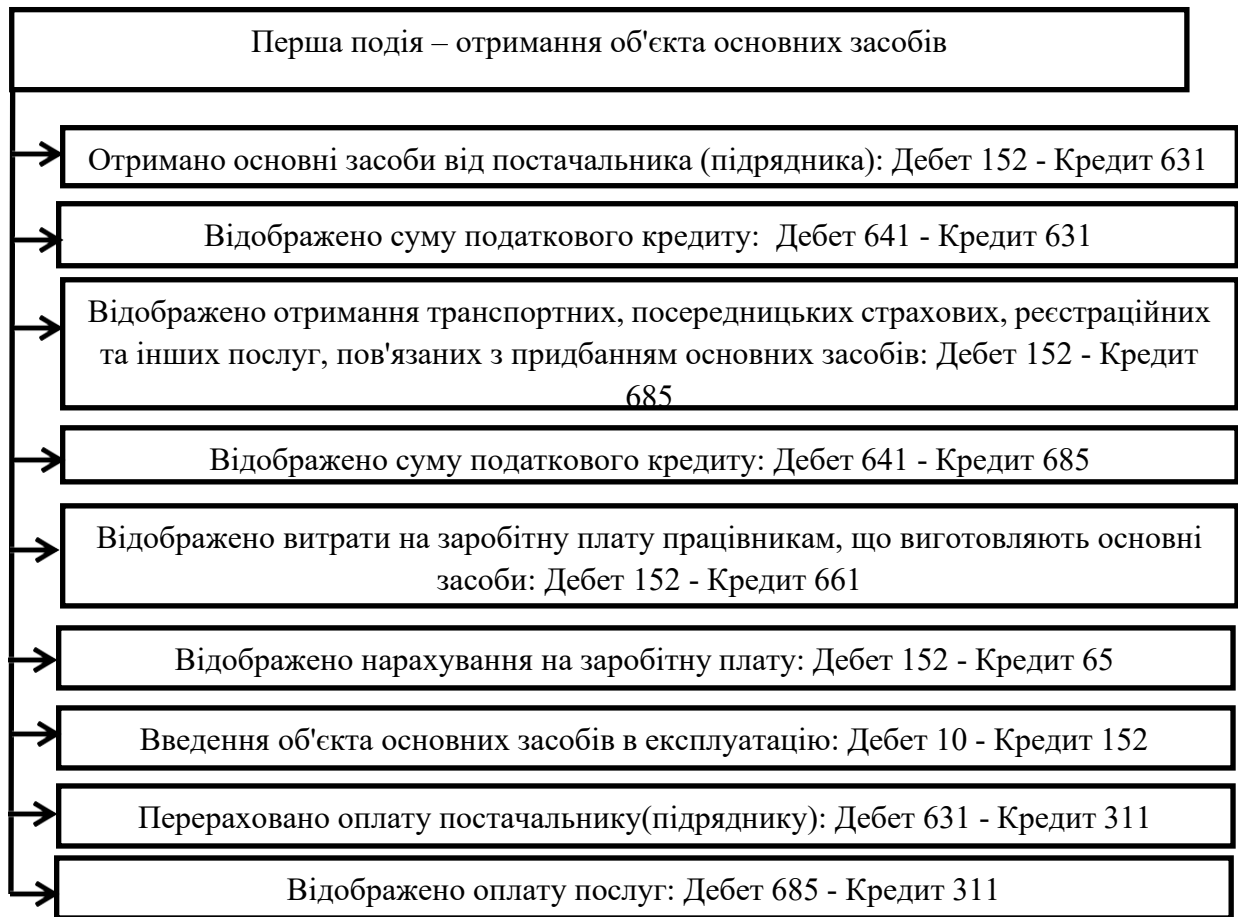

Рис. 3.9. Облікове відображення купівлі основних засобів на умовах відтермінування оплати

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при купівлі основних засобів на умовах постоплати наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3.

Облік основних засобів придбаних на умовах постоплати на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Отримано маркетинговий стенд	152	631	25000,00
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	644/1	631	5000,00
3	Введено в експлуатацію маркетинговий стенд	104	152	25000,00
4	Перераховано кошти в оплату вартості стенду	631	311	30000,00

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при купівлі основних засобів на умовах передоплати наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4.

Облік основних засобів придбаних на умовах передоплати на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Перераховано передоплату за бренд зону	371	311	24000,00
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	644/1	631	4000,00
3	Отримано від постачальника бренд зону	152	631	20000,00
4	Списано суму відображеного раніше податкового кредиту з ПДВ	644/ПДВ	631	4000,00
5	Здійснено залік заборгованостей	631	371	24000,00
6	Введено в експлуатацію бренд зону	101	152	20000,00

Коли основні засоби надходять на суб'єкт господарювання як внесок в зареєстрований капітал, то первісна вартість його буде рівною справедливій вартості. Облікове відображення внесення основних засобів у зареєстрований капітал наведено на рис. 3.10.

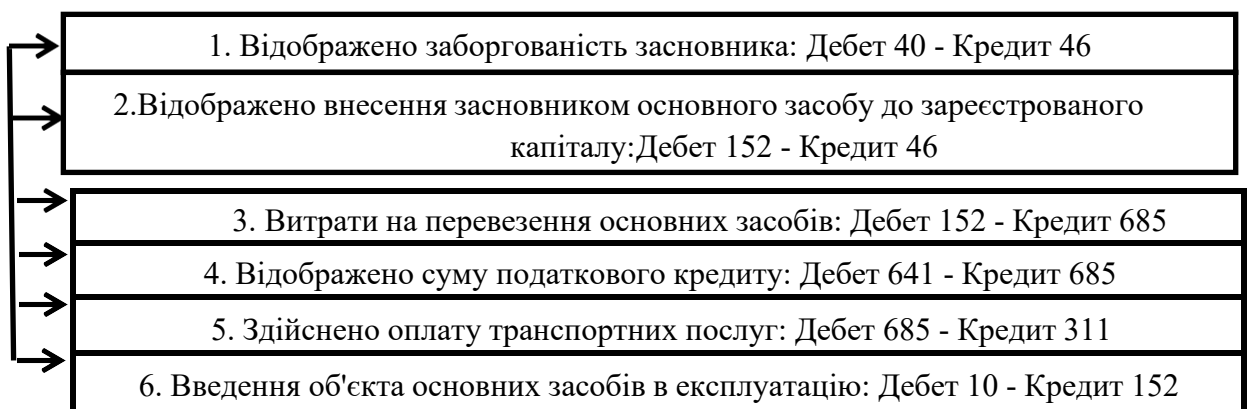

Рис. 3.10. Облікове відображення внесення основних засобів у зареєстрований капітал

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при отриманні основних засобів до складу статутного капіталу наведено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5.

Облік основних засобів при отриманні основних засобів до складу статутного капіталу на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Відображено формування статутного капіталу	46	40	100000,00
2	Відображено внесення внесків грошовими коштами	301, 311	46	76000,00
3	Отримано обладнання як внесок до статутного капіталу	1521	46	20000,00
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	644/1	46	4000,00
5	Введено в експлуатацію об'єкт ОЗ	104	152	20000,00

Бувають випадки, що необоротні активи не використовуються підприємством і їх доцільно продати. При ухваленні такого рішення дохід від цієї операції слід відображати як дохід від продажу іншого оборотного капіталу.

У той же час собівартість від реалізації необхідно показати так, ніби ми реалізуємо не засіб, а предмет праці та відобразити усі витрати, пов'язані з продажем (рекламне оголошення, агентські послуги, комісійна винагорода, витрати на переоформлення майна), у складі витрат поточного звітного періоду

Облікове відображення продажу основних засобів наведено на рис. 3.11.

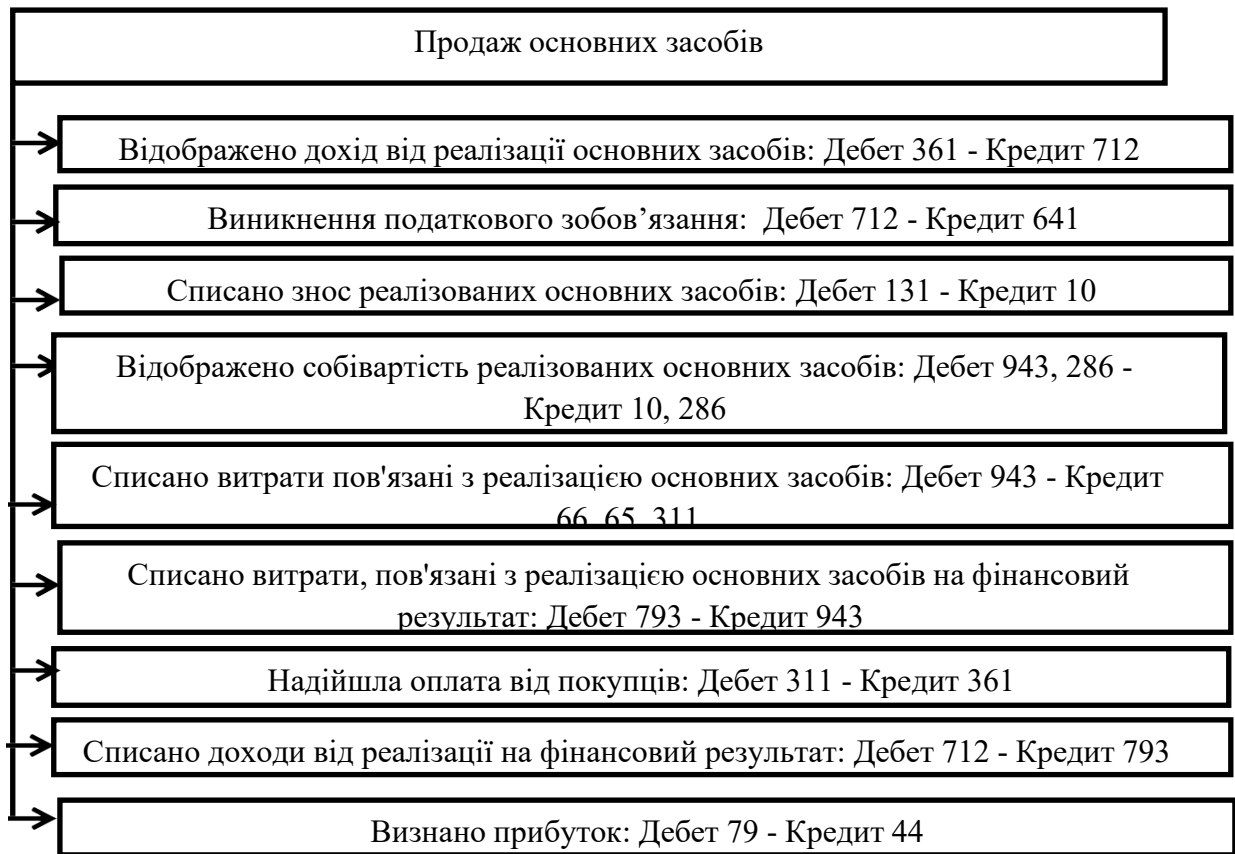

Рис. 3.11. Облікове відображення продажу основних засобів

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при продажі основних засобів наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6.

Облік основних засобів при продажі основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	2	3	4	5
1	Переведено будівлю складу до необоротних активів, утримуваних для продажу	286	103	1603200
2	Списано суму нарахованого зносу за об'єктом	131	103	801600
3	Передано покупцю об'єкт ОЗ	377	712	1920000
4	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ виходячи з договірної вартості	712	641/ПД В	320000
5	Нараховано податкові зобов'язання на суму перевищення балансової вартості ОЗ над договірною вартістю	949	641/ПД В	3312

Продовження таблиці 3.6

1	2	3	4	5
6	Списано балансову вартість проданого об'єкта ОЗ	943	286	1603200
7	Отримано оплату від покупця за об'єкт ОЗ	311	377	1920000
8	Віднесено на фінансовий результат:			
	— суму доходу від продажу об'єкта ОЗ	712	791	1600000
	— балансову вартість проданого об'єкта ОЗ	791	943	1603200
	— суму нарахованого ПДВ від суми перевищення бази над договірною вартістю	791	949	3312

Рішення про ліквідацію основних засобів підприємство приймає у випадку, коли вони перестають виконувати свої функції, не приносять суб'єкту господарювання користі, несправні та не підлягають відновленню або ж від використання яких останній не отримує доходу, оскільки обладнання може бути застарілим і продукція, яка випускається за допомогою нього перестає бути конкурентоспроможною.

Щоб здійснити ліквідацію керівник підприємства створює ліквідаційну комісію та видає відповідний наказ. Бувають випадки, що для проведення ліквідації слід залучити експертну комісію та оплатити її послуги.

Витрати на оплату цих послуг слід віднести на витрати, пов'язані з ліквідацією даного об'єкта. Зазвичай у ході ліквідації та розбирання об'єкта можна отримати матеріальні цінності, які слід оприбуткувати у складі запасів.

Облікове відображення вибуття основних засобів наведено на рис. 3.12.

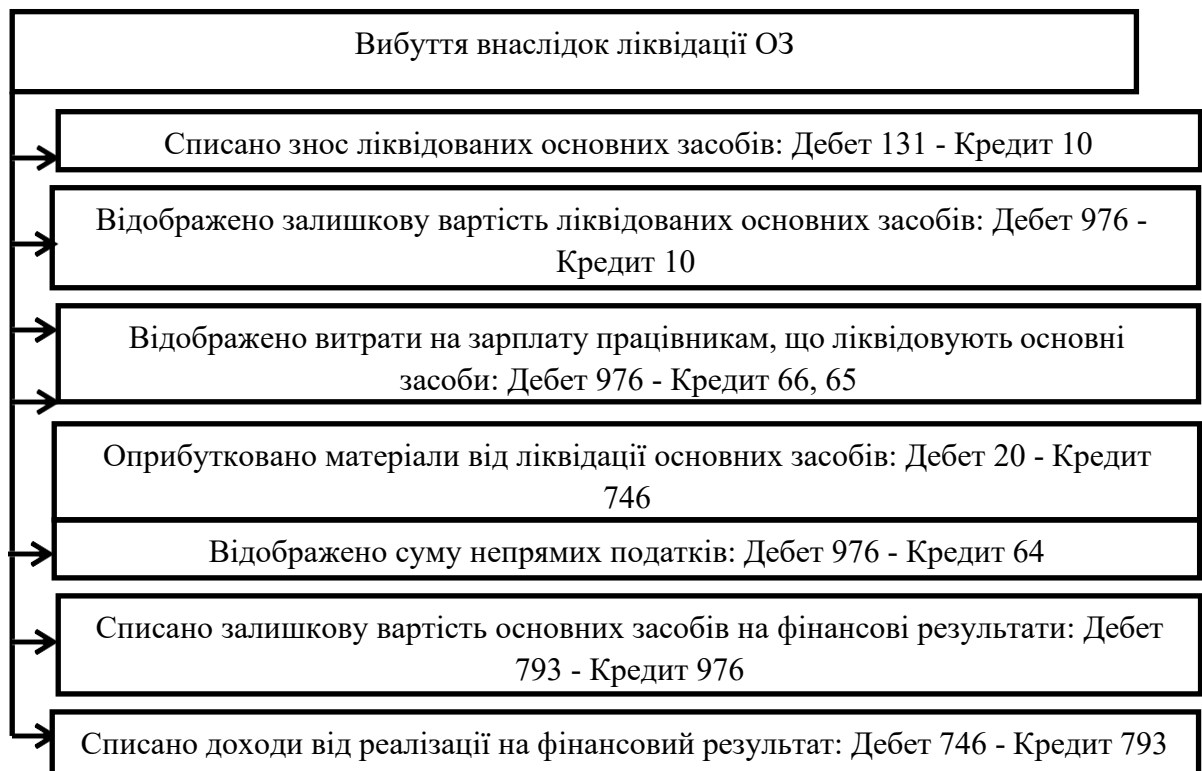

Рис. 3.12. Облікове відображення вибуття ОЗ

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при ліквідації основних засобів наведено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7.

Облік основних засобів при ліквідації основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Списано суму нарахованого зносу об'єкта ОЗ, що ліквідується	131	104	6600
2	Списано залишкову вартість об'єкта ОЗ, що ліквідується	976**	104	1100
3	Відображено витрати на ліквідацію ОЗ	976	661, 651	109,80
4	Віднесено на фінансовий результат витрати, пов'язані зі списанням об'єкта ОЗ	793	976	1209,80

Коли підприємство передає об'єкт основних засобів безкоштовно, то у нього в обліку будуть відображатись лише витрати, оскільки жодних доходів від

благодійності суб'єкт господарювання не отримає у цьому випадку. Документи при безоплатній передачі будуть оформлятися ті ж самі, що у випадку реалізації основних засобів. В обліку така благодійна передача буде відображатись наступним чином (рис. 3.13).

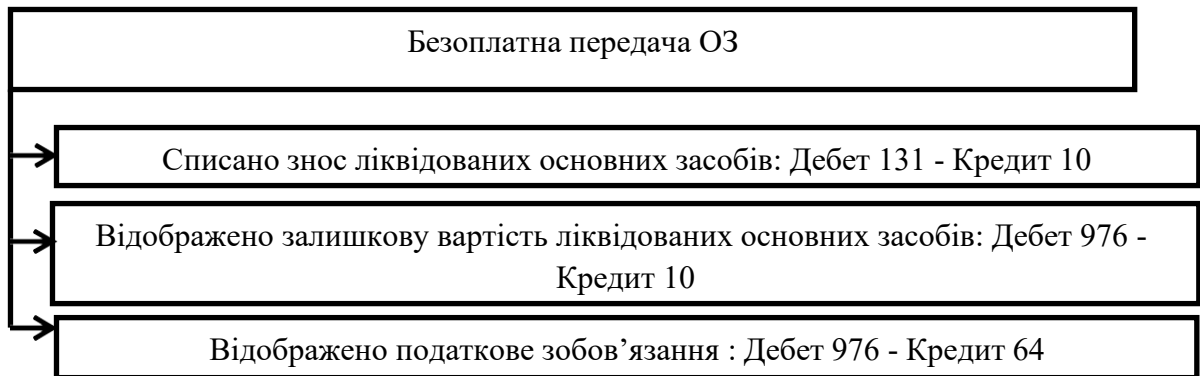

Рис. 3.13. Облікове відображення безоплатної передачі ОЗ

Кореспонденція рахунків на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС» при безоплатній передачі основних засобів наведено в табл. 3.8.

Таблиця 3.8.

Облік основних засобів при безоплатній передачі основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Списано суму нарахованого зносу за переданим об'єктом	131	103	53000
2	Списано на витрати залишкову вартість переданого об'єкта	976	103	127000
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ виходячи з мінімальної бази	976	641/ПДВ	25500
4	Віднесено на фінансовий результат залишкову вартість переданого об'єкта	793	976	152500

Отже, щоб підвищити аналітичну функцію в обліку, на нашу думку, слід його деталізувати рахунками третього порядку по субрахунку 152 за шляхами надходження основних засобів, що покращить рівень управління підприємством.

Висновок до розділу 3

Проведені дослідження щодо обліку основних засобів надали можливість зробити наступні висновки, а саме:

Для ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно вибирає форми своєї організації;

- введення посади бухгалтера в штат підприємства або створення бухгалтерської служби як самостійний структурний підрозділ на чолі з головним бухгалтером;

- скористатися послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємця, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

- ведення бухгалтерського обліку на договірній основі централізованою бухгалтерією чи аудиторською фірмою;

- незалежний облік та звітність безпосередньо власником чи менеджером підприємства.

Головний бухгалтер (або особа, якій доручено ведення бухгалтерського обліку) підприємства:

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних принципів ведення бухгалтерського обліку, підготовки та своєчасної здачі фінансової звітності;

- організовує контроль за відображенням на рахунках всіх господарських операцій;

- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;

- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням збитків від недостачі, розкрадання та псування майна підприємства. Разом з іншими послугами головний бухгалтер має надати економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства для

виявлення внутрішньогосподарських резервів та визначення шляхів подальшого розвитку підприємства.

Документальне оформлення операцій з надходження, внутрішнього переміщення та вибуття основних засобів (далі ОЗ) проводиться на підставі первинних документів. Мета такого обліку полягає у необхідності узагальнення, опрацювання даних про рух ОЗ з метою прийняття оперативних рішень в системі управління ОЗ та уникаючи втрат.

Підприємство складає форми:

-ОЗ-1 “Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів”

-ОЗ-2 “Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об’єктів ОЗ”

-ОЗ-3 “Акт списання основних засобів”

-ОЗ-4 “Акт на списання автотранспортних засобів”

-ОЗ-5 “Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини”

-ОЗ-6 “Інвентарна картка обліку ОЗ”

-ОЗ-7 “Опис інвентарних карток з обліку ОЗ”

-ОЗ-8 “Картка обліку руху ОЗ”

-ОЗ-9 “Інвентарний список ОЗ”

Всі інвентарні картки знаходяться в картотеці. Там їх групують за місцями збереження та використання (цехи, відділення та ін.), а всередині таке групування відбувається відповідно до класифікації основних засобів. Групи між собою розділяють так звані роздільники з фанери або картону, на яких написано шифри і назви груп. Така будова картотеки сприяє проведенню інвентаризації, дає змогу швидко знайти розташування об’єктів, відповідальних за них осіб.

Підприємство може купити основні засоби в інших господарств, отримати у вигляді внеску учасника в зареєстрований капітал, виготовити основні засоби власними силами і коштами, обміняти на інше майно та отримати задурно. Такі надходження будуть відображатись по дебету рахунку основні засоби на момент їх оприбуткування, але у випадку, коли основні засоби не потребує дообладнань,

налаштувань чи інших видів робіт, пов'язаних з доведенням основні засоби до робочого стану.

Типові кореспонденції рахунків підприємства з обліку надходження та вибуття основних засобів:

-Отримано та введено в експлуатацію попередньо оплачений об'єкт основних засобів, що не потребує монтажу: Дебет 101-109 - Кредит 631

-Отримано від підзвітної особи та введено в експлуатацію об'єкт основних засобів, то не потребує монтажу: Дебет 101-109 - Кредит 372

-Відображено внесення засновником основного засобу до зареєстрованого капіталу: Дебет 152 - Кредит 46

-Відображено заборгованість засновника: Дебет 40 - Кредит 46

-Відображено дохід від реалізації основних засобів: Дебет 361 - Кредит 712

-Списано знос ліквідованих основних засобів: Дебет 131 - Кредит 10

-Оприбутковано матеріали від ліквідації основних засобів: Дебет 20 – Кредит 746

-Віднесено на фінансовий результат залишкову вартість переданого об'єкта ОЗ

Отже, проаналізувавши кореспонденції рахунків підприємства з обліку надходження основних засобів можна дійти висновку, що підприємство веде правильний облік операцій з надходження та вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій в з обліку основних засобів відповідає нормативно-правовим актам.

РОЗДІЛ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДП «ЕЛЕКТРОЛЮКС ЛЛС»

4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю на підприємстві -

Розвиток аудиторської діяльності в Україні відбувся за рахунок залучення країною після набуття незалежності зовнішніх і внутрішніх інвестиційних кредитів, проведенням емісії цінних паперів, роздержавленням власності, приватизації майна. Учасники цих процесів потребували і потребують достовірної і неупередженої інформації про перспективи розвитку, фінансово-майновий стан та фінансову стабільність суб'єктів господарювання. Подання достовірної та неупередженої інформації особам-користувачам забезпечується через аудиторський висновок, про що свідчить досвід зарубіжних країн, а також робота вітчизняних аудиторів.

Аудиторська діяльність - діяльність з надання аудиторських та сумісних з аудиторськими послуг, яка потребує спеціальних знань, вмінь і навиків щодо організаційного і науково-методичного забезпечення аудиту, практичного виконання аудиту та надання інших аудиторських і сумісних з аудиторськими послуг, яка здійснюється суб'єктами аудиторської діяльності, що включені до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

Сумісними з аудиторськими послугами вважаються послуги з:

1) складання податкової звітності, консультування з питань оподаткування, митної справи, розрахунку обов'язкових зборів і платежів, представництва суб'єктів господарювання в спорах з зазначених питань;

2) консультування з питань управління, розробки організаційної структури, розробки і супроводження управлінських рішень;

3) ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності згідно договору;

4) розробка та впровадження процедур внутрішнього контролю, управління ризиками, а також інформаційних технологій у фінансовій сфері;

- 5) оціночні послуги, включаючи актуарні розрахунки;
- 6) послуги судової експертизи;
- 7) правові послуги, у тому числі ведення переговорів від імені суб'єктів господарювання, представництво інтересів у суді;
- 8) виконання функцій внутрішнього аудиту, фінансового контролера;
- 9) послуги, пов'язані із залученням фінансування, розподілом прибутку, розробкою інвестиційної стратегії;
- 10) супроводження емісії цінних паперів суб'єктів господарювання та укладання договорів розміщення цінних паперів;
- 11) послуги з кадрового забезпечення суб'єктів господарювання у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та фінансів.

Аудиторська діяльність регулюється Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», іншими нормативно-правовими актами та Міжнародними стандартами аудиту.

У випадках, якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що містить цей Закон, то застосовуються правила міжнародного договору.

Аудитор набуває права на провадження аудиторської діяльності після підтвердження кваліфікаційної придатності та набуття практичного досвіду. Аудитор, який набув права на провадження аудиторської діяльності, включається до Реєстру. Аудитор має право провадити аудиторську діяльність одноосібно лише після включення його до Реєстру як суб'єкта аудиторської діяльності.

Аудиторам забороняється безпосередньо займатися іншими, не сумісними з аудиторською діяльністю, видами підприємницької діяльності, що не виключає їхнього права отримувати дивіденди, доходи від інших корпоративних прав, доходи від оренди та відчуження рухомого та нерухомого майна, пасивні доходи.

Аудитори можуть займатися громадською, освітньою, викладацькою та науковою діяльністю, підготовкою публікацій з отриманням відповідної винагороди.

Не може бути аудитором особа, яка має не погашену або не зняту в установленому порядку судимість або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також особа, до якої було застосовано протягом останнього року стягнення у вигляді виключення з Реєстру за подання до Реєстру недостовірної інформації.

Усі аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності підлягають суспільному нагляду.

Відповідальним за здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні є Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю складається з Ради нагляду за аудиторською діяльністю та Інспекції із забезпечення якості.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю забезпечує здійснення нагляду і несе відповідальність за нагляд за:

- 1) реєстрацією аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) впровадженням міжнародних стандартів аудиту;
- 3) контролем за атестацією аудиторів та безперервним навчанням аудиторів, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 4) контролем якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 5) дисциплінарними провадженнями щодо аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 6) застосуванням стягнень.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю розглядає справи про адміністративні правопорушення (у тому числі за зверненням користувачів фінансової звітності), пов'язані з порушенням законодавства в частині

ненадання інформації до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю у випадках, передбачених Законом, та неоприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом.

Аудиторській палаті України, за умови що її організаційна структура унеможливило виникнення конфлікту інтересів, делегуються такі повноваження:

- 1) реєстрація аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) контроль за безперервним навчанням аудиторів, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- 3) контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- 4) здійснення дисциплінарних проваджень щодо суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в порядку, визначеному Законом, здійснює нагляд за виконанням Аудиторською палатою України делегованих їй повноважень.

Аудитором може бути визнана фізична особа, яка:

- 1) має вищу освіту;
 - 2) підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складення відповідних іспитів;
 - 3) пройшла практичну підготовку із провадження аудиторської діяльності.
- Теоретичні знання підтверджуються за такими напрямками:
- 1) стандарти професійної етики та професійна незалежність;
 - 2) міжнародні стандарти аудиту;
 - 3) законодавчі засади аудиторської діяльності та методика проведення аудиту (професійні навички);

- 4) управління ризиками та внутрішній контроль;
- 5) фінансовий аналіз;
- 6) управлінський облік;
- 7) міжнародні стандарти фінансової звітності;
- 8) теорія бухгалтерського обліку та законодавчі засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- 9) податкове законодавство та законодавство про єдиний соціальний внесок;
- 10) господарське, цивільне та трудове законодавство;
- 11) корпоративне законодавство та законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом;
- 12) інформаційні технології та комп'ютерні системи;
- 13) фінанси підприємств;
- 14) економіка підприємства та статистика.

Атестація аудиторів здійснюється комісією з атестації.

Комісія з атестації складається з дев'яти осіб та формується шляхом делегування до її складу:

- 1) однієї особи від вищих навчальних закладів за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері вищої освіти;
- 2) двох осіб - представників професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів;
- 3) однієї особи від Аудиторської палати України;
- 4) по одній особі від Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного розвитку, та двох осіб від Національного банку України.

Голова комісії з атестації обирається з числа її членів простою більшістю голосів від загальної кількості членів комісії з атестації. Персональний склад

комісії з атестації затверджує керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Строк повноважень членів комісії з атестації становить три роки. Положення про комісію з атестації погоджується Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Професійна компетентність підтверджується шляхом складання кваліфікаційного іспиту, який має засвідчити здатність особи застосовувати теоретичні знання на практиці.

Свідоцтво про складання іспитів з теоретичних знань та кваліфікаційного іспиту видається на підставі рішення комісії з атестації центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Свідоцтво є чинним протягом п'яти років з дня складення кваліфікаційного іспиту.

Відмову у видачі свідоцтва може бути оскаржено до суду.

Наразі в Україні налічується більше 900 аудиторських компаній.

Очолили рейтинг українські представництва «великої четвірки» – Ernst & Young, Deloitte, PWC, KPMG, а замикає п'ятірку лідерів Baker Tilly – представництво однієї із найбільших світових мереж.

Проблеми розвитку аудиту в Україні є досить різними, всі вони пов'язані з розвитком економіки України, і потребують нагального вирішення. До основних проблем розвитку аудиту слід віднести:

- недостатність досвіду аудиторської діяльності;
- відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту;
- недостатню кількість кваліфікованих аудиторських кадрів;
- відсутність типових форм документів з аудиту;

- недосконала законодавча база і досвід судового розгляду позовів щодо аудиторів (аудиторських фірм), немає методики оцінки розмірів збитку користувачів від наданого неякісного аудиту;

- відсутність розробленого економічного механізму щодо регулювання аудиту, який включає в себе вагомі штрафні санкції за неякісні аудиторські перевірки, страхування аудиторської відповідальності (страхові фірми не здатні і не підготовлені до масового страхування аудиторської відповідальності), розвиток цивілізованої конкуренції на ринку аудиторських послуг тощо;

- недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю.

Враховуючи всі вищеперераховані проблеми організації аудиторської діяльності в Україні, виникає проблема організації внутрішнього контролю та аудиту ДП «Електролюкс ЛЛС».

Рис. 4.1. Цілі внутрішнього контролю підприємства

Одним з етапів процесу планування є оцінка системи внутрішнього контролю ДП «Електролюкс ЛЛС», основна мета якої — створення основи для планування аудиторської перевірки, а також визначення виду, часу проведення,

об'єму аудиторських процедур, які знаходять своє відображення в аудиторській програмі. Тому характер і якість перевірки багато в чому будуть залежати від того, наскільки повно та достовірно аудитор вивчить систему внутрішнього контролю.

Система внутрішнього контролю у ДП «Електролюкс ЛЛС». може рахуватися ефективною, якщо вона своєчасно попереджає про виникнення недостовірної інформації, та виявляє її. Оцінюючи ефективність системи внутрішнього контролю, аудиторська організація повинна зібрати достатню кількість аудиторських доказів.

Аудиторський ризик — це ризик того, що аудитор може висловити неадекватну думку у тих випадках, коли в документах бухгалтерської звітності існують суттєві перекручення, інакше кажучи, за невірно підготовленою звітністю буде представлено аудиторський висновок без зауважень (позитивний висновок). Тому аудитор повинен проаналізувати степінь ризику перед проведенням перевірки [4].

Аудиторський ризик пов'язаний з внутрішньогосподарським ризиком. Щоб оцінити на початку ризик аудитор має вивчити фактори, які створюють ризик, а саме: професіоналізм бухгалтерських кадрів, вірогідність привласнення коштів, характер бізнесу клієнту, первинний і вторинний аудит, чесність адміністрації, результати попереднього аудиту, достовірність сальдо на рахунках бухгалтерського обліку. Аудитор повинен оцінити перелічені фактори і вирішити, який із них найбільш важливий для наступного врахування при визначенні аудиторського ризику [3].

Задачами внутрішнього аудиту ДП «Електролюкс ЛЛС». визначено:

- сприяння адекватності системи внутрішнього контролю підприємства;
- здійснення неупередженої та об'єктивної оцінки бухгалтерської, операційної, адміністративної систем і процедур контролю на підприємстві;
- сприяння організації ведення бухгалтерського обліку;

- впровадження ефективної, достовірної та повної інформаційної системи управління для своєчасного виявлення та усунення недоліків і порушень у здійсненні операцій;

- налагодження і підтримання взаємодії із зовнішніми аудиторями, державними органами контролю;

Для забезпечення ефективності контролю на ДП «Електролюкс ЛЛС» необхідно:

- адаптувати систему аудиту України до міжнародних стандартів та економічної ситуації країни;

- розширити права зовнішніх аудиторів щодо можливості самостійного повідомлення органам державної влади про виявлені під час перевірки порушення та інше;

- забезпечити надійність результатів внутрішнього контролю та можливість їх використання іншими суб'єктами контролю;

- виконання рекомендацій служби внутрішнього аудиту керівництвом та працівниками.

4.2. Організація аудиту основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС»

Відповідно до П(С)БО 7 основні засоби - це матеріальні необоротні активи, які компанія тримає для використання у процесі виробництва, продажу або здачі в оренду, очікуваний строк корисного використання яких становить більше одного року.

Основні засоби є основною складовою матеріально-технічної бази підприємств, а тому аудит цих активів є надзвичайно важливим і складним завданням.

Метою аудиту відповідно до МСА 200 "Призначення та основні принципи аудиту фінансової звітності" є висловлення незалежної професійної думки щодо правильності відображення у фінансовій звітності підприємства інформації про основні засоби.

Виходячи з мети, основними завданнями аудиту основних засобів є:

—контроль за дотриманням чинного законодавства щодо операцій з основними засобами;

—перевірка правильності документального оформлення операцій, пов'язаних з рухом основних фондів;

—перевірка правильності визнання, класифікації та оцінки необоротних активів;

—перевірка фактичної наявності та стану основних фондів; - перевірка правильності амортизації;

—виявлення фактів неефективного використання основних фондів, їх продажу за зниженою ціною, заниження, необґрунтованого списання;

—оцінка придатності наявних основних фондів до експлуатації;

—перевірка правильності визначення фінансових результатів від продажу основних засобів;

—перевірка відображення в бухгалтерському обліку результатів надзвичайних ситуацій, пов'язаних з основними засобами;

—перевірка правильності проведення Індксації, переоцінки основних фондів;

—перевірка операцій з орендованими та орендованими основними засобами;

—встановлення джерел фінансування відтворення основних фондів;

—перевірка правильності списання неамортизованої частини основних фондів під час їх ліквідації;

—аналіз показників використання основних фондів.

Об'єктами аудиту основних засобів є групи основних засобів, їх початкова, залишкова, справедлива, ліквідаційна та відшкодовувана вартість, а також правильність документування операцій з основними засобами, надійність синтетичного та аналітичного обліку, реальність вартості основних фондів та амортизації у фінансовій звітності; економіко-технічні показники використання основних фондів; організація їх обліку та стан внутрішнього контролю.

Джерелами аудиту основних засобів є:

—вимоги нормативних документів, що регламентують облік основних засобів;

—наказ про облікову політику підприємства;

—розпорядчі документи керівника підприємства щодо руху основних засобів;

—установчі документи (статут, засновницький договір);

—первинні документи з обліку основних засобів: акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів, акт списання основних засобів, акт на списання автотранспортних засобів, акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини, інвентарна картка обліку основних засобів, опис інвентарних карток з обліку основних засобів, картка обліку руху основних засобів, інвентарний список основних засобів, розрахунок амортизації основних засобів;

—реєстри синтетичного і аналітичного обліку по рахункам:

- 10 "Основні засоби";

- 13 "Знос (амортизація) необоротних активів";

- 15 "Капітальні інвестиції";

- 23 "Виробництво";

- 40 "Статутний капітал";

- 41 "Пайовий капітал";

- 42 "Додатковий капітал";

- 46 "Неоплачений капітал";

- 63 "Розрахунки з постачальниками і підрядниками";

- 74 "Інші доходи";

- 91 "Загально виробничі витрати";

- 92 "Адміністративні витрати";

- 94 "Інші витрати" тощо;

—акти та довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки, дані

внутрішнього контролю та інша документація, що узагальнює результати контролю;

—контракти, угоди про оренду, страхові поліси, кошториси, плани ремонтів основних засобів;

—фінансова та статистична звітність (ф. 1 "Баланс", ф. 5 "Примітки до річної фінансової звітності" тощо); - відповіді на запити аудитора;

—результати, отримані в ході аудиторської перевірки тощо.

Отже, з метою оцінки ефективності внутрішнього контролю основних засобів аудитор проводить тестування, у процесі якого з'ясовує такі питання:

—наявність на підприємстві основних засобів (власних, в ремонті, переданих в оренду, орендованих тощо);

—порядок присвоєння кожному об'єкту основних засобів у момент надходження на підприємство відповідного інвентарного номера:

—порядок і повнота виписки інвентарних карток;

—чи проставляються інвентарні номери у первинних документах з обліку об'єктів основних засобів;

—збереження первинних документи з обліку об'єктів основних засобів у бухгалтерії;

—порядок ведення аналітичного обліку основних засобів;

—наявність договорів про повну матеріальну відповідальність з особами, які відповідають за збереження основних засобів;

—наявність на підприємстві спеціальної постійно діючої комісії для оперативного вирішення проблем, пов'язаних з використанням та обліком нематеріальних активів;

—правильність проведення класифікації основних засобів;

—чи проводилась інвентаризація основних засобів при встановленні фактів зловживань, крадіжок, псування; за приписом судово-слідчих органів; при консервації основних засобів; при зміні матеріально відповідальної особи; перед складанням річного бухгалтерського звіту; при зміні керівництва підприємства; перед проведенням переоцінки;

—чи підлягають інвентаризації зі складанням окремого опису основні засоби, що є в оренді або на зберіганні;

—чи проводиться збирання та аналіз даних про об'єкти основних засобів, щодо яких планується переоцінка та визначення їх справедливої вартості;

—ведення на підприємстві аналітичного обліку переоцінки основних засобів з відображенням даних в аналітичному обліку;

—зміна методів нарахування амортизації основних засобів протягом поточного періоду;

—чи призупиняється нарахування амортизації основних засобів на період перебування об'єкта на реконструкції, модернізації, добудові, дообладнанні, консервації;

—наявність у складі основних засобів повністю зношених основних засобів;

—наявність у складі основних засобів, щодо яких існують судові позови;

—наявність у складі основних засобів, які передані під заставу;

—інші питання, обумовлені завданнями аудиту.

Аудиторська перевірка обліку основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» проводиться на підставі загального плану і програми аудиту основних засобів.

Загальний план аудиторської перевірки обліку основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС» представлений в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Загальний план аудиторської перевірки обліку основних засобів

<p>Перевіряється організація ДП «Електролюкс ЛЛС» Період перевірки з 1 грудня по 31 грудня 2021 р. Кількість людино-годин 100 Керівник аудиторської групи А.В. Леонова Склад аудиторської групи А.В. Леонова Планований аудиторський ризик середній</p>
--

Продовження таблиці 4.1

№	Планові види робіт	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5
1.	Перевірка наявності і збереження основних засобів	Грудень 2021р.	А.В. Леонова	Згідно зведеного загального плану аудиту ДП «Електролюкс ЛЛС»
2.	Перевірка руху основних засобів	Грудень 2021р	А.В. Леонова	
3.	Перевірка правильності нарахування амортизації у систему	Грудень 2021р.	А.В. Леонова	
4.	Узагальнення результатів аудиторської перевірки	Грудень 2021р.	А.В. Леонова	

Для забезпечення належної роботи аудитор складає програму аудиту основних засобів, яка наведена в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Програма аудиту основних засобів

№ з/о	Етап аудиторської перевірки	Мета і завдання аудиту основних засобів	Аудиторські процедури	Аудиторські докази
1	2	3	4	5
1	Підготовчий	Попереднє знайомство з підприємством-клієнтом, оцінка систем контролю і бухгалтерського обліку, визначення аудиторського ризику, планування аудиту основних засобів	Опитування й анкетування керівництва підприємства й персоналу, вивчення матеріалів попередньої аудиторської перевірки, документальна перевірка, спостереження	Статут підприємства, накази, звіт про попередню аудиторську перевірку, інвентарні картки, дані синтетичного й аналітичного обліку основних засобів
2	Основний	Контроль оцінки основних засобів, встановлення їх належності, перевірка достовірності облікових записів і залишків у балансі, перевірка правильності нарахування зносу і визначення витрат на ремонт	Зіставлення даних інвентаризації, синтетичного й аналітичного обліку, запит до постачальників (підрядників), документальна вибіркова перевірка, перевірка арифметичних підрахунків, аналіз	Акти інвентаризації, первинна документація на основні засоби, облікові реєстри синтетичного й аналітичного обліку, відповіді на запит, баланс

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5
2.1	Фактична перевірка	Оцінка достовірності результатів проведеної інвентаризації основних засобів Інвентаризація за участю аудитора	Перевірка даних інвентаризації основних засобів і порівняння її результатів із даними аналітичного обліку. Спостереження за проведенням інвентаризації основних засобів, вибіркова перевірка її результатів: а) вибір контрольного об'єкта основних засобів за даними реєстрів обліку, б) проведення інвентаризації (огляду) основних засобів; в) перевірка документів на право власності (якщо вони є); г) виведення результатів інвентаризації	Матеріали інвентаризації, облікові записи на основні засоби, інвентаризаційні описи, результати поточної інвентаризації, акти приймання-передачі, договори, рахунки-фактури. Інвентаризаційні картки обліку основних засобів, відомості, журнали-ордери. Об'єкти основних засобів. Проектно-кошторисна документація, приймально-здавальні акти, інші первинні документи
2.1.1	Документальна перевірка	Перевірка відповідності залишків і оборотів у реєстрах обліку	Детальна перевірка даних реєстрів обліку основних засобів, їх підрахунок і порівняння з даними рахунків книги	Інвентаризаційні картки, реєстри аналітичного, синтетичного і зведеного синтетичного обліку

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5
2.2.2		Перевірка повноти оприбуткування основних засобів	Підготовка (чи використання зробленого клієнтом) списку надходжень основних засобів та їх введення в експлуатацію протягом періоду. Підтвердження документально правильності відповідних віз. Документальна перевірка правильності визначення і повноти відображення в обліку первинної вартості основних засобів	Договори, рахунки-фактури, накладні, авансові звіти, акти приймання-передачі, реєстри обліку, Головна книга
2.2.3		Перевірка капітальних вкладень	— Перевірка документації стосовно витрат, пов'язаних із придбанням основних засобів; -визначити, чи всі витрати транспортування, доставки, монтажу основних засобів були правильно капіталізовані; — перевірка відомостей про перерахування грошових коштів постачальниками за придбані основні засоби; — простеження відображення придбаних основних засобів у аналітичних реєстрах і Головній книзі	Акти приймання-передачі; акти на списання, документи, що підтверджують витрати на капітальні інвестиції, проектно-кошторисна документація тощо

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5
2.2.4		Перевірка списання основних засобів	Перевірка правильності списання основних засобів	Акти на списання основних засобів
2.2.5		Перевірка правильності відображення витрат на ремонт	Перевірка обґрунтування розподілу витрат, пов'язаних із покращанням основних засобів (модернізація, реконструкція і т. ін.) та їх ремонтами, відображення на відповідних рахунках	Акти, наряди на відрядну роботу, документи, що підтверджують інші витрати, реєстри обліку
2.2.6		Перевірка переоцінки	встановлення необхідності переоцінки основних засобів та перевірка правильності її проведення	Розрахунки бухгалтерії, інвентаризаційні картки, технічна документація тощо
2.2.7		Перевірка страхування основних засобів	Визначення застрахованих об'єктів основних засобів і з'ясування їх адекватного покриття при настанні страхового випадку	Страхові поліси, дані рахунка 655, розрахункові таблиці
2.2.8		Перевірка оподаткування операцій з основними засобами	Перевірка правильності розрахунку ПДВ за основними засобами, що надійшли та вибули; нарахування інших податків під час їх реалізації та безкоштовної передачі	Документи по рахунку основних засобів, декларації
2.2.9		Перевірка оренди	Отримання письмових пояснень від керівного персоналу підприємства стосовно заставлених та орендованих основних засобів. Перевірка правильності розрахунку та відображення на рахунках орендної плати. Порівняння даних обліку з даними орендних договорів, встановлення, чи підходить той чи інший вид оренди для капіталізації	Пояснення посадових осіб Договори оренди, виписки банку, Головна книга

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5
2.2.10	Перевірка правильності нарахування амортизації	Аудит первісної (переоціненої) вартості основних засобів, від якої залежить сума нарахованої амортизації	Визначення правомірності нарахування амортизації за окремими видами основних засобів. Перевірка правильності нарахування суми дооцінки (уцінки) зносу і його відображення у звітності. Перевірка правильності нарахування фактичної вартості об'єктів, які надійшли у звітному періоді. Визначення правомірності збільшення вартості об'єктів, які надійшли на суму ПДВ (або відшкодування податку). Визначення доцільності обраного методу амортизації	Наказ про облікову політику Розрахунки амортизації основних засобів. Розрахунки дооцінки (уцінки) сум зносу. Інвентаризаційні картки. Регістри обліку. Документи про рух основних засобів
2.2.11		Перевірка правильності застосування норм амортизації	Перевірка обґрунтованості використаного для розрахунків норм амортизації корисного строку служби об'єкта. Визначення обґрунтованості встановленого суб'єктом господарювання строку корисного використання об'єкта для нарахування амортизації	Наказ про облікову політику. Розрахунки нарахування амортизації
2.2.12		Аудит щомісячної суми амортизації	Перевірка правильності розрахунку суми амортизації. Перевірка правильності розрахунку суми амортизації, нарахованої прискореним методом або за допомогою знижених коефіцієнтів, визначення правомірності користування пільгами	Розрахунки нарахування амортизації

1	2	3	4	5
2.2.13	Перевірка правильності кореспонденції рахунків при нарахуванні амортизації	Аудит кореспонденції та правильності відображення амортизації на рахунках бухгалтерського обліку	Перевірка правильності віднесення амортизаційних відрахувань на відповідні рахунки обліку витрат. Проведення підрахунків та порівняння даних аналітичного обліку нарахованого зносу з даними рахунків Головної книги	Відомості про розподіл амортизаційних відрахувань, реєстри обліку. Дані в реєстрах обліку
3	Кінцевий	Складання розділу аудиторського звіту про аудит основних засобів підприємства-клієнта	Систематизація й обґрунтування отриманої на попередніх етапах інформації, аналіз, складання звіту й аудиторського висновку	Робоча документація, складена на попередніх етапах перевірки

Оцінивши ступінь достовірності до системи внутрішнього контролю основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» і можливості використання результатів роботи внутрішнього аудитора, зовнішній аудитор повинен оцінити загальний аудиторський ризик перевірки.

Основними методичними прийомами аудиторської перевірки ДП «Електролюкс ЛЛС» є:

1. Загально-наукові методичні прийоми:
 - 1.1. Аналіз та синтез
 - 1.2. Індукція та дедукція
 - 1.3. Аналогія та моделювання
 - 1.4. Абстрагування та конкретизація
 - 1.5. Узагальнення та порівняння
 - 1.6. Системний та функціонально-вартісний аналіз
2. Специфічні методичні прийоми аудиту
 - 2.1. Органолептичні: інвентаризація, контрольні заміри робіт, вибіркові та суцільні спостереження, експертизи, службове розслідування, експеримент
 - 2.2. Розрахунково-аналітичні: економічний аналіз, статистичні

розрахунки, економіко-математичні методи

2.3. Документальні: дослідження окремого документа, зіставлення облікових даних, дослідження даних, що відображають однорідні операції

2.4. Узагальнення та реалізація результатів аудиту: документування проміжних результатів, групування, обґрунтування та систематизація результатів перевірки

Тест внутрішнього контролю основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС», представлений в табл. 4.3.

Таблиця 4.3

Тест внутрішнього контролю основних засобів у ДП «Електролюкс ЛЛС»

№	Зміст питання	Варіант відповіді		
		Так	Ні	Не встановлено
1	2	3	4	5
1	Чи класифіковані основні засоби за групами, передбаченими п. 5 ПСБО 7?	+		
2	Доступ до записів про облік та рух основних засобів мають лише відповідальні особи?	+		
3	Чи закріплені ОЗ, за матеріально відповідальною особою у місцях їх експлуатації?	+		
4	Чи укладено договори з матеріально відповідальними особами?	+		
5	Чи ведеться облік у розрізі підзвітних осіб?			
6	Чи є на підприємстві основні засоби, які не використовуються в його господарській діяльності?	+		
7	Чи затверджує керівник документи на придбання основних засобів?	+		
8	Чи головний бухгалтер підписує а керівник затверджує акти приймання-передачі й ліквідації основних засобів?	+		
9	Посадові особи періодично виявляють зіпсовані, морально застарілі і т.д. запаси?	+		
10	Чи проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів?	+		
11	Чи проводиться звірка даних реєстрів бухгалтерського обліку запасів з даними Головної книги?	+		
12	Чи були випадки переоцінки основних засобів?	+		
13	Чи є в наявності технічна документація на основні засоби?	+		
14	Чи здійснюється звірка за відпуском запасів на підставі лімітно-забірних карт з документами на витрачання?	+		

Продовження таблиці 4.3

1	2	3	4	5
15	Доступ до комп'ютеризованих записів по запасах є тільки в осіб, для яких це пов'язано з посадовими обов'язками?	+		

З тесту внутрішнього контролю показав, що основні засоби ДП «Електролюкс ЛЛС» закріплені за матеріально-відповідальними особами, відображаються в усіх необхідних формах документів, ведуться реєстри.

Якісна оцінка ризиків – це представлення якісного аналізу ідентифікації ризиків і визначення ризиків, що вимагають швидкого реагування. Така оцінка ризиків визначає ступінь важливості ризику й вибирає спосіб реагування. Доступність супровідної інформації допомагає легше розставити пріоритети для різних категорій ризиків. Якісна оцінка ризиків – це оцінка умов виникнення ризиків і визначення їх впливу стандартними засобами та методами. Використання цих засобів допомагає частково уникнути невизначеності, яка часто зустрічається в проекті. Протягом життєвого циклу проекту повинна відбуватися постійна переоцінка ризиків

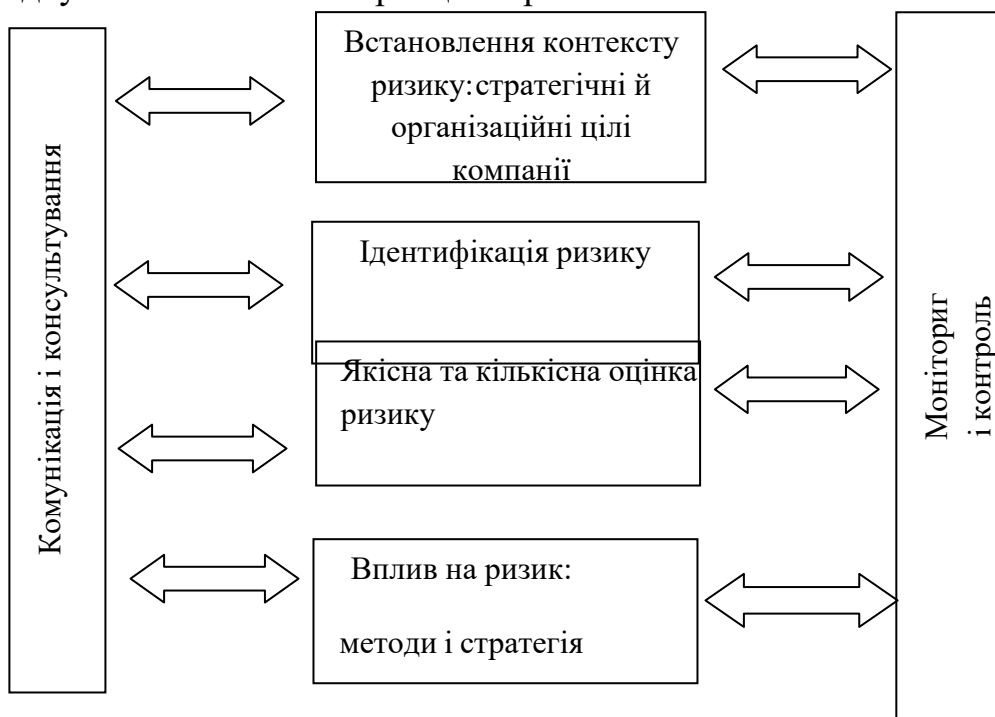

Рис. 4.2. Процес управління ризиками

Кількісна оцінка ризиків визначає ймовірність виникнення ризиків і вплив наслідків ризиків на проєкт, що допомагає групі управління проєктами вірно ухвалювати рішення й уникати невизначеностей.

У таблиці 4.4. розглянуто основні фінансові показники індикатори ризику підприємства.

Таблиця 4.4

Фінансові показники-індикатори ризику підприємства на ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

Назва показників	Значення 2020 рік	Нормативні значення
Поточна ліквідність	3.28	> 0,7 – 0,8
Абсолютна ліквідність	1.1	> 0,2 – 0,25
Маневреність власних коштів	0.868	> 0,5
Фінансова незалежність	1.394	> 0,2
Автономія	0.717	> 0,5

Отже, згідно розрахунків усі показники вище нормативних значень, що є досить вагомим індикатором фінансової стійкості підприємства.

Щоб удосконалити систему управління ризиками на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС», необхідно:

1. Здійснити інтеграцію оцінки ризиків у стратегічні й оперативні процеси. Оскільки процес управління ризиками стає невід’ємною частиною оперативного управління, менеджери стають обачнішими, приймаючи управлінські рішення.

2. Впровадити ефективну аналітичну техніку та техніку раннього попередження. Виявлення ризиків на рівні бізнес-процесів приводить до прийняття більш зважених управлінських рішень.

3. Поліпшити вимірювання та моніторинг конкретних ризиків. Підготовка звітів про ключові ризики дозволить обмінюватися знаннями за різними аспектами системи управління ризиками.

4.3. Методика аудиту основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС»

Основним етапом аудиту є контроль за оцінкою основних фондів, встановлення їх власності, перевірка точності рахунків основних засобів та залишків на них у балансі, перевірка правильності зносу основних засобів та визначення вартості їх ремонт. Для аудитора важливо встановити власника основних засобів суб'єкта господарювання, оскільки він визначає, чи відображаються вони на балансових або позабалансових рахунках. Для вирішення аудиторських завдань на основному етапі аудиту основних засобів аудитор виконує:

- контроль дотримання чинного законодавства щодо операцій з основними засобами;
- перевірка правильності передачі початкових залишків основних засобів;
- перевірка правильності оформлення документації з обліку та ліквідації основних засобів;
- контроль порівняння даних аналітичного, синтетичного обліку. Головна книга та баланс;
- перевірка правильності списання недоамортизованої частини основних фондів під час їх ліквідації;
- контроль за правильністю індексації, переоцінки основних фондів;
- перевірка правильності кореспонденції рахунків за операціями з основними засобами;
- контроль за розрахунком амортизаційних відрахувань (амортизаційних відрахувань) для основних фондів;
- перевірка оцінки фінансових результатів від продажу основних засобів фізичним або юридичним особам;
- контроль за відображенням в бухгалтерському обліку результатів надзвичайних ситуацій, пов'язаних з основними засобами (пожежа, повінь, крадіжки тощо);
- перевірка операцій з орендованими та орендованими основними засобами;

—встановлення джерел фінансування придбання (створення) основних фондів;

—встановлення ефективності використання основних фондів. Відповідно до вимог П(С)БО 7, аудитор повинен забезпечити, щоб суб'єкт господарювання розкривав таку інформацію у примітках до фінансової звітності:

—вартість (первісна або переоцінена), за якою основні засоби відображаються в Балансі;

—методи амортизації та строк корисного використання;

—наявність та рух основних фондів у звітному періоді за видами доходів, вибуття основних фондів. їх переоцінка. сума нарахованої амортизації, внутрішнього руху тощо;

—вартість основних фондів, які здійснюють обмеження у володінні, користуванні;

—вартість закладених основних фондів;

—сума капітальних вкладень на придбання та будівництво основних фондів за звітний рік;

—сума угод, укладених на майбутнє придбання основних фондів;

—залишкова вартість основних фондів, які тимчасово не використовуються та вилучаються з обслуговування на продаж;

—первісна (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів, які все ще використовуються.

Усі результати проведених аудиторських процедур повинні бути відображені в робочих документах аудитора. Давайте розглянемо ці питання більш конкретно.

Необхідно встановити відповідність залишків на синтетичних рахунках 10, 11, 12, 13, 15, відображених у Головній книзі, аналогічно даним аналітичного обліку та балансу. Вони повинні збігатися для всіх позицій: залишок на початок місяця, оборот за місяць, залишок на кінець місяця. При встановленні розбіжностей необхідно виявити причини та рекомендувати підприємству

провести інвентаризацію: основних фондів; обладнання, що вимагає монтажу; капітальні вкладення; зобов'язання за укладеними договорами оренди.

Під час перевірки клієнту забезпечуються основні засоби, розміщення окремих об'єктів за підрозділами, дотримання діючого порядку їх обліку.

Також потрібно перевірити:

—правильність організації аналітичного обліку;

—наявність інвентарних номерів;

—технічна документація;

—документація, що підтверджує право власності на об'єкти.

Аудит основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС» проводиться у такій послідовності:

1. Дослідження облікової політики ДП «Електролюкс ЛЛС» зокрема щодо основних положень організації обліку основних засобів (визнання, класифікація, оцінка, переоцінка, методи нарахування амортизації тощо);

2. Встановлення забезпеченості бухгалтерії ДП «Електролюкс ЛЛС» чинними нормативними документами, що регламентують облік основних засобів; типовими первинними документами з обліку основних засобів, регістрами синтетичного та аналітичного обліку, що застосовуються за цією формою обліку.

3. Ознайомлення з даними останньої інвентаризації основних засобів, її результатами та своєчасністю;

4. Перевірка наявності наказів виконавчого директора про створення у ДП «Електролюкс ЛЛС» постійно діючої комісії зі списання основних засобів, переліку матеріально відповідальних осіб.

5. Встановлення відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку і бухгалтерського балансу.

6. Встановлення наявності лізингових та орендованих основних засобів, правильності їх обліку, ознайомлення з договорами оренди або лізингу основних засобів, що укладені з юридичними особами та фізичними особами підприємцями.

Згідно проведеної аудиторської перевірки станом на 31.12.2020 р. визначено що основні засоби та нематеріальні активи становлять 5.62% від загальної структури активів ДП «Електролюкс ЛЛС».

Аудитор встановлює відповідність даних аналітичного обліку основних засобів їх залишку, зводить дані про розходження, виявлені в результаті перевірки основних засобів.

Зведення даних про розходження, виявлені в результаті перевірки основних засобів відображено у робочому документі аудитора №1.

Таблиця 4.5

Робочий документ аудитора №1

Зведення даних про розходження, виявлені в результаті перевірки основних засобів на ДП «Електролюкс ЛЛС»

Вид ОЗ	Місяць	Облік. Регістр №	За даними БО, грн.	За даними аудитора грн.	Сума розходження грн.	Причини	Примітки
Машини та обладнання	Грудень	342	13005	13005	0	-	-
Транспортні засоби	Грудень	440	120000	120000	0	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	Грудень	441	25560	25560	0	-	-
Інші основні засоби	Грудень	443	1140,00	1140,00	0	-	-
Незавершені капітальні вкладення в основні засоби та нематеріальні активи	Грудень	458	8000	8000	0	-	-
Всього:	Грудень	-	167705	167705	0	-	-

Робочий документ аудитора №1 показав, що розходжень між даними бухгалтерського обліку ДП «Електролюкс ЛЛС» та даними аудитора не встановлено.

Результати перевірки тотожності залишків та оборотів у регістрах синтетичного й аналітичного обліку відображено у робочому документі аудитора №2.

Таблиця 4.6

Робочий документ аудитора №2

Результати перевірки тотожності залишків та оборотів у регістрах синтетичного й аналітичного обліку основних засобів ДП

«Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

Рік	Назва регістра	Поч. року		Оборот		Кін. року.		Причини відхилення	Примітка
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт		
2020	Інвентарна Книга	85260	-	7500	10420	82340	-	-	-
2020	Зведений меморіальний ордер	85260	-	7500	10420	82340	-	-	-
2020	Завищено в інвентарній книзі							-	-
	Розходжень немає	+		+		+		-	-

Робочий документ аудитора №2 показав, що відхилень між даними інвентарної книги та зведеного меморіального ордеру за даними аудитора не встановлено.

Результати перевірки видів поліпшень основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» відображено у робочому документі аудитора №3.

Таблиця 4.7

Робочий документ аудитора №3

Результати перевірки видів поліпшень основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік

№	Вид поліпшень	Сума поліпшень		
		За даними аудиту	За даними підприємства	Відхилення
1	2	3	4	5
1	Дообладнання	1000,00	1000,00	-
2	Добудування	0,00	0,00	-

Продовження таблиці 4.7

1	2	3	4	5
3	Капітальний ремонт	26000,00	26000,00	-
4	Модернізація	8000,00	8000,00	-
5	Модифікація	0,00	0,00	-
6	Реконструкція	0,00	0,00	-
7	Поточний ремонт	0,00	0,00	-
8	Технічне переозброєння	0,00	0,00	-
9	Інші види поліпшень	5900,00	5900,00	-

Робочий документ аудитора №3 показав, що ДП «Електролюкс ЛЛС» було здійснено лише капітальний ремонт основних засобів. Розходжень між даними бухгалтерського обліку ДП «Електролюкс ЛЛС» та даними аудитора не встановлено.

Перевірка проведена у відповідності з вимогами Закону України «Про фінансову звітність та аудиторську діяльність» та МСА з метою отримання достатнього рівня впевненості про наявність і одночасно відсутність суттєвих відхилень між даними фінансової звітності ДП «Електролюкс ЛЛС» і вимогами діючими законодавства нормативних актів по її складанню і розкриттю.

При відображенні у обліку руху основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» порушень не виявлено. Основні засоби у фінансовій звітності відображені за вартістю придбання за вирахуванням накопиченого зносу. Собівартість активів включає витрати, які безпосередньо відносяться до придбання активу.

Амортизація основних засобів нараховувалась в бухгалтерському обліку помісячно за прямолінійним методом.

На малоцінні необоротні матеріальні активи при вводі в експлуатацію нараховувалась амортизація в розмірі 100% вартості.

Облік та представлення інформації у фінансовій звітності ДП «Електролюкс ЛЛС» стосовно нематеріальних активів відповідає у всіх суттєвих вимогах МСФЗ та обліковій політиці самого підприємства.

В результаті проведених аудиторських процедур, стосовно повноти та правильності відображення в обліку капітального ремонту основних засобів,

правильність нарахування амортизації, правильність відображення в обліку надходження, внутрішнього переміщення та вибуття (списання) основних засобів, аудиторами встановлено, що суттєвих помилок, які можуть привести до викривлення показників фінансової звітності не встановлено.

Єдиною рекомендацією є звернути увагу на поліпшення стану основних засобів підприємства та на їх оновлення ДП «Електролюкс ЛЛС», так як коефіцієнт зносу був досить високим, також спостерігається тенденція до зменшення коефіцієнту оновлення основних засобів.

Аудиторською перевіркою підтверджується фінансова звітність ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік в складі Балансу., Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал, Приміток до річної фінансової звітності за той же період.

Проведена аудиторська перевірка забезпечує розумну основу для формування висновку про те, що фінансова звітність відповідає вимогам чинного законодавства, МСФО та у всіх суттєвих аспектах дає правдиве і неупереджене відображення фінансового стану ДП «Електролюкс ЛЛС» станом на 31 грудня 2020 р.

Висновки до розділу 4

Необхідність проведення аудиту обумовлена тим, що найбільш надійним джерелом інформації про господарську діяльність підприємства є дані бухгалтерського обліку та звітності.

Аудит основних засобів є частиною загального аудиту компанії. Отже, перед аудитом стоять такі: зміцнення законності, державної та фінансової дисципліни; забезпечення безпеки майна, що належить підприємству; досягнення цільового, економічного та раціонального використання всіх наявних на підприємстві коштів; виявлення та використання резервів зростання та підвищення ефективності виробництва; визначення шляхів поліпшення роботи суб'єктів господарювання та ін.

Аудит діяльності активно впливає на виявлення негативних явищ у діяльності підприємств, встановлення їх причинно-наслідкових зв'язків, допомагає запобігти збиткам, недостачам, збиткам у господарській діяльності. Аудит основних засобів дозволяє встановити стан основних засобів для підприємства, їх належний облік, знос. Отже, можна дійти невтішного висновку, що аудит основних засобів - це дуже складний процес, і з урахуванням постійних змін нормативних актів щодо їх амортизації, класифікації тощо.

Необхідність проведення аудиту обумовлена тим, що найбільш надійним джерелом інформації про господарську діяльність підприємства є дані бухгалтерського обліку та звітності.

Аудит основних засобів є частиною загального аудиту компанії та дозволяє встановити стан обліку основних засобів на підприємстві, законність їх обліку та використання, а також амортизацію.

Аудиторська діяльність регулюється Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», іншими нормативно-правовими актами та Міжнародними стандартами аудиту. Наразі в Україні налічується більше 900 аудиторських компаній. Очолили рейтинг українські представництва «великої четвірки» – Ernst & Young, Deloitte, PWC, KPMG, а замикає п'ятірку лідерів Baker Tilly – представництво однієї із найбільших світових мереж.

Проблеми розвитку аудиту в Україні є досить різними, всі вони пов'язані з розвитком економіки України, і потребують нагального вирішення. До основних проблем розвитку аудиту слід віднести:

- недостатність досвіду аудиторської діяльності;
- відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту;
- недостатню кількість кваліфікованих аудиторських кадрів;
- відсутність типових форм документів з аудиту;
- недосконала законодавча база і досвід судового розгляду позовів щодо аудиторів (аудиторських фірм), немає методики оцінки розмірів збитку користувачів від наданого неякісного аудиту;

- відсутність розробленого економічного механізму щодо регулювання аудиту, який включає в себе вагомі штрафні санкції за неякісні аудиторські перевірки, страхування аудиторської відповідальності (страхові фірми не здатні і не підготовлені до масового страхування аудиторської відповідальності), розвиток цивілізованої конкуренції на ринку аудиторських послуг тощо;

- недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю.

Одним з етапів процесу планування є оцінка системи внутрішнього контролю ДП «Електролюкс ЛЛС», основна мета якої — створення основи для планування аудиторської перевірки, а також визначення виду, часу проведення, об'єму аудиторських процедур, які знаходять своє відображення в аудиторській програмі.

Задачами внутрішнього аудиту ДП «Електролюкс ЛЛС» визначено:

- сприяння адекватності системи внутрішнього контролю підприємства;
- здійснення неупередженої та об'єктивної оцінки бухгалтерської, операційної, адміністративної систем і процедур контролю на підприємстві;
- сприяння організації ведення бухгалтерського обліку;
- впровадження ефективної, достовірної та повної інформаційної системи управління для своєчасного виявлення та усунення недоліків і порушень у здійсненні операцій;
- налагодження і підтримання взаємодії із зовнішніми аудиторами, державними органами контролю;
- Об'єктами аудиту основних засобів є групи основних засобів, їх початкова, залишкова, справедлива, ліквідаційна та відшкодовувана вартість, а також правильність документування операцій з основними засобами, надійність синтетичного та аналітичного обліку, реальність вартості основних фондів та амортизації у фінансовій звітності; економіко-технічні показники використання основних фондів; організація їх обліку та стан внутрішнього контролю.

Аудиторська перевірка обліку основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» проводиться на підставі загального плану і програми аудиту основних засобів.

Для забезпечення належної роботи аудитор складає програму аудиту основних засобів.

З тесту внутрішнього контролю показав, що основні засоби ДП «Електролюкс ЛЛС» закріплені за матеріально-відповідальними особами, відображаються в усіх необхідних формах документів, ведуться реєстри.

Щоб удосконалити систему управління ризиками на підприємстві ДП «Електролюкс ЛЛС», необхідно:

1. Здійснити інтеграцію оцінки ризиків у стратегічні й оперативні процеси. Оскільки процес управління ризиками стає невід'ємною частиною оперативного управління, менеджери стають обачнішими, приймаючи управлінські рішення.

2. Впровадити ефективну аналітичну техніку та техніку раннього попередження. Виявлення ризиків на рівні бізнес-процесів приводить до прийняття більш зважених управлінських рішень.

3. Поліпшити вимірювання та моніторинг конкретних ризиків. Підготовка звітів про ключові ризики дозволить обмінюватися знаннями за різними аспектами системи управління ризиками.

Згідно проведеної аудиторської перевірки станом на 31.12.2020 р. визначено що основні засоби та нематеріальні активи становлять 5.62% від загальної структури активів ДП «Електролюкс ЛЛС».

Зведення даних про розходження, виявлені в результаті перевірки основних засобів відображено у робочому документі аудитора №1.

Робочий документ аудитора №1 показав, що розходжень між даними бухгалтерського обліку ДП «Електролюкс ЛЛС» та даними аудитора не встановлено.

Результати перевірки тотожності залишків та оборотів у реєстрах синтетичного й аналітичного обліку відображено у робочому документі аудитора №2.

Робочий документ аудитора №2 показав, що відхилень між даними інвентарної книги та зведеного меморіального ордеру за даними аудитора не встановлено.

Результати перевірки видів поліпшень основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС» відображено у робочому документі аудитора №3.

Робочий документ аудитора №3 показав, що ДП «Електролюкс ЛЛС» було здійснено лише капітальний ремонт основних засобів. Розходжень між даними бухгалтерського обліку ДП «Електролюкс ЛЛС» та даними аудитора не встановлено.

Облік та представлення інформації у фінансовій звітності ДП «Електролюкс ЛЛС» стосовно нематеріальних активів відповідає у всіх суттєвих вимогах МСФЗ та обліковій політиці самого підприємства.

Єдиною рекомендацією є звернути увагу на поліпшення стану основних засобів підприємства та на їх оновлення ДП «Електролюкс ЛЛС», так як коефіцієнт зносу був досить високим, також спостерігається тенденція до зменшення коефіцієнту оновлення основних засобів.

Аудиторською перевіркою підтверджується фінансова звітність ДП «Електролюкс ЛЛС» за 2020 рік в складі Балансу., Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал, Приміток до річної фінансової звітності за той же період.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведені у магістерській роботі дослідження щодо обліку, аналізу та аудиту основних засобів надали можливість зробити наступні висновки, а саме:

1. Бухгалтерські документи з первинного відображення операцій з обліку основних засобів повинні містити усі обов'язкові реквізити, передбачені чинним законодавством, бути зручними, корисними та інформативними, заповнюватись з використанням сучасних інформаційних систем з метою спрощення ведення обліку та економії робочого часу бухгалтера.

2. Будь-яка інформація про основні засоби у первинній документації повинна відображатись правдиво, без фактів перекручень та своєчасно у повній мірі характеризувати стан, склад та рух основних засобів суб'єкта господарювання. Для забезпечення цього сучасний бухгалтер повинен правильно визначити носіїв облікової інформації та розробити детальний перелік облікових номенклатур на досліджуваному підприємстві. Це в свою чергу дасть змогу розробити ефективну систему документообігу основних засобів на підприємстві, визначивши етапи складання документів, порядок і чіткість заповнення реквізитів, терміни передачі облікової первинної інформації в бухгалтерію з метою якнайповнішого відображення усіх фактів його господарської діяльності в частині руху основних засобів в уніфікованих формах документів.

3. Проведений аналіз показав зменшення суми активів відносно 2017 року. Зокрема, в 2019 році сума активів була найменшою і становила 860615 тис. грн. У 2020 році сума активів становила 979166 тис. грн., зростання склало 13,8%. Динаміка суми активів відносно 2017 року демонструє зменшення відносно 2020 року. Сума основних засобів показала зменшення. У 2017 році вартість основних виробничих фондів склала 10938 тис. грн., а в 2018 році скоротилась до 4317 тис. грн. або на 60,5%. У 2020 році даний показник був ще меншим і склав 2979 тис. грн.

4. Більш важливими показниками є чистий дохід від реалізації продукції та чистий прибуток. Тут ми бачимо більш позитивну картину. Якщо у 2017 році

чистий дохід становив 1184217 тис. грн., то у 2020 році цей показник склав 1371843 тис. грн. Зростання у 2020 році становило 4,6%.

5. Динаміка чистого прибутку також демонструє зростання. Якщо у 2017 році чистий прибуток становив 59977 тис. грн., то в 2018 році він збільшився до 127544 тис. грн. Незважаючи на пандемію коронавірусу та карантинні обмеження, динаміка фінансових результатів є досить позитивною, що свідчить про високу ефективність діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС».

6. Одним із найважливіших аспектів діяльності підприємства є фінансові результати, в які входять чистий дохід, собівартість валовий та чистий прибуток. Розглянемо фінансові результати діяльності ДП «Електролюкс ЛЛС» (табл. 2.6).

Чистий дохід у 2020 році збільшився з 1311940 тис. грн. до 1371843 тис. грн. Зростання становить 4,57%. У 2019 році відносно попереднього періоду спостерігається зменшення, яке становить 4,27%. Найбільше зростання даного показника спостерігалось у 2018 році і становило 15,73%.

Аналіз фінансової стійкості ДП «Електролюкс ЛЛС» показав високі результати, що характеризує підприємство як фінансово стабільне та стійке.

Був проведений розрахунок відносних показників ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2017-2019 році знаходився в межах нормативного значення, а в 2020 році воно перевищувало нормативне значення і становило 1,1. Причиною цього стало суттєве зростання суми грошей та їх еквівалентів. Це свідчить про високу платоспроможність підприємства, а також про наявність значного фінансового резерву, що дає можливість залучити значні кредитні або інвестиційні кошти.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2020 році коефіцієнт швидкої ліквідності знизився з 3,33 до 2,89. Коефіцієнт поточної ліквідності за всі 4 роки показники значно перевищує нормативне значення. Він становив 3,83 та 3,28 у 2019 та 2020 роках відповідно. Тобто це свідчить про нераціональну структуру капіталу. ДП «Електролюкс ЛЛС» доцільно залучати позикові кошти та кредити банків для розширення виробничо-господарської діяльності.

Проведений розрахунок ключових показників ділової активності підприємства показав зовсім іншу картину, аніж аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Зростання фінансового циклу свідчить про незавантаженість різних видів активів у 2020 році, зменшення частки запасів та простоювання виробничого процесу ДП «Електролюкс ЛЛС». Для того, щоб виправити цю ситуацію, можна продати частину незавантажених активів (якщо збільшення завантаженості не планується), збільшити суму запасів, вжити заходів по поверненню дебіторської заборгованості. Заходи по збільшенню виручки компанії також позитивно впливають на оборотність активів.

У 2020 році спостерігається зменшення показників рентабельності внаслідок від'ємного темпу приросту за даний період. Так, чистий прибуток зменшився з 127521 тис. грн. у 2019 році до 125350 тис. грн. Найвищими показники були у 2018 році. Проаналізуємо більш детальну динаміку ключових показників рентабельності ДП «Електролюкс ЛЛС».

Проведений розрахунок ефективності використання, стану та руху основних засобів ДП «Електролюкс ЛЛС»:

- коефіцієнт зносу основних засобів: в 2020 році – збільшився з 0,615 до 0,776. Показник перевищив позначку 50%, що свідчить про застарілість основних засобів підприємства ДП «Електролюкс ЛЛС»;

- фондівдача: у 2020 році – зросла з 300,56 до 460,5. Це зумовлено збільшенням суми чистого доходу від реалізації продукції, що є позитивною тенденцією;

- відповідно фондомісткість, яка є оберненим показником до фондівдачі, в 2020 році знизилась до 0,002;

- фондоозброєність показує суму основних засобів, яка припадає на 1 працівника підприємства. Внаслідок зменшення суми основних виробничих фондів у 2020 році цей показник зменшився з 121,25 до 78,39 тис. грн./чол., що є дещо негативним результатом.

У 2020 році спостерігається погіршення стану основних засобів. Даний висновок зроблений на основі зростання коефіцієнта зносу, зменшення коефіцієнта оновлення основних засобів, зменшення коефіцієнта приросту.

В результаті проведеного факторного аналізу встановлено причини зміни обсягу реалізованої продукції, на який впливає 2 величини: основні і промислово-виробничі фонди і фондівіддача.

Внаслідок зменшення основних виробничих фондів на 1386 тис. грн., обсяг реалізованої продукції зменшився на 416574,76 тис. грн. Внаслідок збільшення фондівіддачі на 159,95 грн./грн., обсяг реалізованої продукції збільшився на 476477,76 тис. грн.

7. Аудит основних засобів є частиною загального аудиту компанії. Отже, перед аудитом стоять такі: зміцнення законності, державної та фінансової дисципліни; забезпечення безпеки майна, що належить підприємству; досягнення цільового, економічного та раціонального використання всіх наявних на підприємстві коштів; виявлення та використання резервів зростання та підвищення ефективності виробництва; визначення шляхів поліпшення роботи суб'єктів господарювання та ін.

Необхідність проведення аудиту обумовлена тим, що найбільш надійним джерелом інформації про господарську діяльність підприємства є дані бухгалтерського обліку та звітності. Аудит основних засобів є частиною загального аудиту компанії та дозволяє встановити стан обліку основних засобів на підприємстві, законність їх обліку та використання, а також амортизацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.Г. Агрес ; Львівський нац. аграр. ун-т. – Львів, 2013. – 20 с.
2. Адамик, О.В. Інвентаризація в умовах автоматизованої обробки даних: формування показників та відображення їх в обліку [Текст] / О. В. Адамик // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 31 травня-01 червня 2018 р.] / редкол. : О. В. Адамик, В. А. Дерій, З. В. Задорожний [та ін.]. - Тернопіль: ТНЕУ, 2018. - С.5-8.
3. Антонова Л.В. Вдосконалення систем управління та обліку процесів відтворення основних засобів підприємства як складових стратегії розвитку діяльності / Л.В. Антонова, Н.М. Левченко, С.М. Белінська // Економічна наука 2017. № 9. С. 16–20.
4. Анохіна К.О. Оцінка ефективності використання нематеріальних ресурсів підприємств. Вісник соціально-економічних досліджень. 2016. № 2 (61). С. 72-79.
5. Бабяк Н.Д. Амортизаційні відрахування як фінансове джерело відтворення основних засобів підприємств / Н.Д. Бабяк // Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». – 2005. – № 10(82). – С. 177–185.
6. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М., Звітність підприємства: підручник. К.:Центр учбової літератури. 2015, 570 с.
7. Бруханський Р.Ф., Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 480 с.
8. Верхоглядова Н.І., Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : [навч.-практ. посіб.] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 536 с.

9. Гавриловський О. С., Сташенко Ю. В. Поняття «необоротні активи» в обліковій практиці. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 19. С. 498–502. URL: <http://global-national.in.ua/archive/19-2017/96.pdf>
10. Гамова О.В. Пропозиції щодо вдосконалення аудиту основних засобів на промисловому підприємстві / О. В. Гамова, І. А. Козачок, А. В. Майна // Економічна наука. – 2019. – № 2. – с.79-86
11. Гороховець Ю.А. Підходи щодо удосконалення обліку нематеріальних активів потребам вартісно-орієнтованого управління. Науковий вісник ЖДТУ Серія “Економічні науки”. 2017. Вип. № 2. С. 3–7.
12. Гончарова В.Г. Особливості аудиту оцінки основних засобів В. Г. Гончарова, А. Ю. Грінченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2017. - Вип. 23(3). - С. 127-130.
13. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В., Бухгалтерський облік: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Центр учбової літератури, 2016. 424 с.
14. Гуцаленко Л.В. Організація обліку та аудиту основних засобів / Л.В. Гуцаленко, А.С. Гловюк, І.В. Ковальчук // Економіка і суспільство. – 2017 – №8 – с. 741-747
15. Диба В.М. Облік та аналіз нематеріальних активів в умовах інституційних змін: теорія і методологія: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.09 / Київський національний економічний університет. Київ, 2017. 443 с.
16. Довжик О.О., Гапонюк А.І., Особливості обліку основних засобів в сучасних умовах господарювання. Бухгалтерських облік, аналіз та аудит. Випуск №25, 2018 р. 803-806 с. http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/133.pdf
17. Домбровська Н.Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація / Н. Р. Домбровська // Економічні науки. — 2012. — Вип. 9 (1). — С. 340—349. — (Сер. : Облік і фінанси).

18. Єлісеєва О. К., Яресько А. М. Методи оцінки основних засобів в умовах законодавчих змін: вітчизняний та зарубіжний досвід. Економічний форум. 2017. № 1. С. 223–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2017_1_35
19. Єрмак О. І. Фінансовий облік — I (облік активів): навч. посібник / О. І. Єрмак. — Київ: Видавничий дім «Слово», 2008. — 376 с.
20. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2017. 368 с
21. Завадський Й.С. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. — К.: Кондор, 2009. — 356 с.
22. Загородній А.Г., Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики / За ред. А. Г. Загородній. — Видавництво Львівської політехніки, 2018. — 280 с.
23. Задорожний З.-М.В., Кафка С.М. Особливості діяльності підприємств нафтогазової промисловості та їх вплив на облік необоротних матеріальних активів [Електронний ресурс] / З.-М.В. Задорожний, С. М. Кафка // Вісник Тернопільського національного економічного університету. — 2017. — № 3. Режим доступу: <http://visnykj.tneu.edu.ua/index.php/visnykj/issue/view/45>.
24. Задорожний З.-М.В., Аверкин Я.Ф. Управлінський облік: особливості та принципи. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 1. 2019. № 28. С. 114-120.
25. Зубілевич С. Я., Рогозний С. А., Карпачова О. В. Звітність за МСФЗ: практичні рекомендації зі складання: [практ. посіб.]. Київ: МЕДІА-ПРО, 2017. 138 с.
26. Кацевич В. К. Основні засоби: характеристика та класифікація // Економічні науки. — 2011. Вип. 8. — С. 230—236. — (Серія : Облік і фінанси).
27. Кафка С. М. Основні засоби: класифікація для цілей обліку / С. М. Кафка // Вісник ЖДТУ. — 2013. — Вип. 1 (63). — С. 87—92.
28. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній ; за ред. проф. А. Г. Загороднього. — 3-тє вид., перероб. і доповн. — Київ : Знання, 2008. — 487 с.

29. Ковальчук К.Ф., Козенкова В.Д. НЕ-фактори в оцінці вартості підприємства. Економічна кібернетика: аспекти становлення і розвитку електронної економіки: збірник наукових праць за матеріалами Всеукр. наук.-прак. конф., м. Дніпро, 1-2 бер. 2017р. Дніпро: Пороги, 2017. С. 78-82.

30. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства / О.В. Коваленко, І.В. Громова // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2014. – Вип. 7. – С. 20–27.

31. Козенкова В.Д. Ключові фактори вартості як основа моделювання вартості підприємства. Економічна кібернетика: моделювання соціально-економічних систем: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Савчук, К. Ф Ковальчука. Дніпро: Пороги, 2017. С. 210-221.

32. Корягін М.В., Куцик П.О., Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності : монографія. Львів: ЛКА. 2016. 276 с.

33. Косяк А.П. Основні засоби: поняття, класифікація, вартість, первинний облік і документальне оформлення комунальними підприємствами. Комунальне господарство міст, 2019, том 2, випуск 148. 104-109 с. file:///C:/Users/ShliaAna/Downloads/5407-Article%20Text-10980-1-10-20190416.pdf

34. Крупка Я.Д. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін. — 2-ге вид., доповн. і перероб. — Київ : Кондор, 2013. — 551 с.

35. Кудлаєва Н.В., Кравчук В.С. Проблеми обліку основних засобів. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2015. Вип. 2. С. 178–188. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2015/v2/23.pdf>.

36. Кундря-Висоцька О. П. Бухгалтерський фінансовий облік : навч. посібник / О. П. Кундря-Висоцька. — Київ : УБС НБУ, 2012. — 399 с.

37. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.

38. Куцик П.О., Дрогобицький І.М., Плиса З.П., Скоп Х.І. Облікова концепція управління вартістю нематеріальних активів підприємства: монографія. Львів: Растр-7, 2016. 268 с
39. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством в умовах економіки знань та інтелектуалізації менеджменту. Економічний форум. Київ. 2016. № 1. С. 161-170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_1_25.
40. Леонова Ю.О. Особливості обліку основних засобів в умовах дії податкового кодексу України. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, №16, 2017 рік. 872-876 с.
41. Літвінова К.В. Особливості визнання та кваліфікації основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку / Економіка і суспільство. / . – 2018. – № 18– С. 961–965.
42. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: підручник / О.В. Лишиленко. — 3-тє вид., перероб. і доповн. — Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2009. — 670 с.
43. Макаренко А.П. Звітність підприємства: навчально-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — с. 194
44. Малюга Н.М. Об'єкти бухгалтерського обліку згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємства і організацій : [словник] / Н. М. Малюга, О. О. Зеленіна. — Житомир : ЖДТУ, 2009. — 56 с.
45. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ю. М. Герасименко // Науково-практичний журнал Агросвіт – 2018. – № 24. – С. 46-53.
46. Мордвінцева Т. В. Основні засоби підприємства: економічна сутність. Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : Збірник тез повідомлень. Київ, 2015. С. 94–96.

47. Мошенський С.З. Економічний аналіз: підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / С. З. Мошенський, О. В. Олійник ; за ред. д-ра екон. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця. — 2-ге вид., доповн. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2007. — 704 с.

48. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Ю.В. Неміш // Аграрна економіка. — 2012. — Т. 5. — № 3–4. — С. 181–187.

49. Озеран А.В. Гармонізація вимог П(С)БО України із МСФЗ щодо обліку основних засобів / А.В Озеран, Р.С. Коршикова // Науково-практичне видання Незалежний АУДИТОР» № 15 (I) 2016. С. 54-61

50. Оспіщев В.І. Сучасний підхід до класифікації основних засобів на підприємствах роздрібної торгівлі / В. І. Оспіщев, Є. Є. Єремія // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. — 2010. — Вип. 1. — С. 146—152.

51. Петренко А.Я., Попова В.Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. Мукачівський державний університет. Випуск 18, 2018 рік. 994-999 с. http://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138.pdf

52. Радзивилюк Ю.В. Особливості класифікації основних засобів на промислових підприємствах/ Ю. В. Радзивилюк // Економічні науки. — 2010. — Вип. 7 (3). — С. 64—68. — (Серія : Облік і фінанси).

53. Русінова О.С. Управління забезпеченням розвитку промислових підприємств: дис. ... доктора екон. наук. Запоріжжя, 2017. 458 с..

54. Сук Л.К. Фінансовий облік : [навч. посіб.] / Л.К. Сук, П.Л. Сук ; 3-ге вид., перероб. і доп. — К., 2016. — 664 с.

55. Старостенко Г., Сурженко А. Вартісно-орієнтоване управління фінансами в сучасних реаліях ведення бізнесу в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2016. № 3 (7). С. 178-186.

56. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник

57. Ткаченко Н.М. — 6-те вид., доповн. і перероб. — Київ : Алерта, 2013. — 982 с.
58. Утенкова К.О. Відтворення основних засобів та його фінансове забезпечення у сільському господарстві : дис. ... к. е. н. : спец. 08.07.02 / К.О. Утенкова ; Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. — Харків, 2006.
59. Шендригоренко М.Т. Облік і аудит вибуття основних засобів: проблемні питання та напрями їх вирішення [Електронний ресурс] / М. Т. Шендригоренко // Торгівля і ринок України. - 2017. - № 2. - С. 97- 102.
60. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. — 4-те вид., перероб., доповн. К.: Знання, 2015. 572 с.
61. Шубіна С.В. Комплексний аналіз основних засобів промислового підприємства [Електронний ресурс] / С. В. Шубіна, В. А. Малахов, Н. С. Літвінцева // Вісник Університету банківської справи. - 2017. - № 3. - С. 95 101
62. Харченко Н. В., Грушак О.О. Порівняльний аналіз стандартів бухгалтерського обліку нематеріальних активів в Україні та зарубіжних країнах. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 23. С. 39–42.
63. Югас Е. Економічна сутність та класифікація основних засобів підприємства / Е. Югас // Економічний аналіз. — 2011. — Вип. 9. — Ч. 1.
64. Яковишина Н.А., Яковенко К.А. Теоретичні основи обліку основних засобів «Young Scientist» • № 5 (57) • May, 2018. 779-781 с. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/5/180.pdf>
65. Яременко Л.М. Теоретичні підходи до сутності та класифікації основних засобів / Л. М. Яременко // Економічний вісник університету. — 2015. — Вип. 27 (1). — С. 144—148.
66. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.

67. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

68. Податковий кодекс України. – Х. : Одіссей, 2012. – 648 с.

69. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / Перекл. з англ. за ред. С.Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998. – 736 с.

70. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України» від 20.12.2005 р. № 480 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>.

71. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації «Про затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» від 19.08.1997 р. № 507 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=269821.

72. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 18–22. – Ст. 144.

73. П(с)БО 7 «Основні засоби»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000

74. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2011. — № 13—14, 15—16, 17. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

75. Цивільний кодекс України: Затв. Верховною Радою України від 16.01.2003р. №435-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс: точка доступу <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>].

76. № 92 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. — 2000. — № 21. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

77. Державний класифікатор України ДК 013-97 «Класифікація основних фондів» від 19.08.1997.

78. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

79. № 507 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN678.html.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Дочірнє Підприємство "Електролюкс ЛЛС"	Дата (рік, місяць, число)	2019, грудень, 31	КОДИ
Територія	м. Київ	за ЄДР	34185974	14185974
Організаційно-правова форма господарювання	Дочірнє підприємство	за КОАТУУ		8038000000
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля побутовими електротоварами й електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворення звуку й зображення	за КОПФГ		160
		за КВЕД		46.43

Середня кількість працівників ¹ 36

Адреса, телефон проспект Степана Бандери, буд. 28А, ОБОЛОНСЬКИЙ р-н, м. Київ, 04073 5862060

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку V

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 942	10 372
первісна вартість	1001	13 217	13 180
накопичена амортизація	1002	275	2 808
Незавершені капітальні інвестиції	1005	418	279
Основні засоби	1010	10 938	12 271
первісна вартість	1011	18 916	20 587
знос	1012	7 978	8 316
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	344 662	378 769
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відітрочені податкові активи	1045	12 408	5 892
Гудвіл	1050	-	-
Відітрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	381 368	407 583
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	62 606	101 873
Виробничі запаси	1101	174	193
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	62 432	101 680
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	519 183	505 208
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	13 326	10 807
з бюджетом	1135	1 951	2 094
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	211	200
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	88 395	147 211
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	88 395	147 211
Витрати майбутніх періодів	1170	20	702
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

Продовження додатку А

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	14 645	21 847
Усього за розділом II	1195	700 337	789 942
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 081 705	1 197 525

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	305 811	305 811
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 694	2 694
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	300 038	460 156
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	608 543	768 661
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 857	4 852
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	3 857	4 852
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	708	637
товари, роботи, послуги	1615	45 716	54 203
розрахунками з бюджетом	1620	7 512	11 921
у тому числі з податку на прибуток	1621	6 941	11 921
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	26 333	26 368
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	310 116	286 823
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	70 260	38 991
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 660	5 069
Усього за розділом III	1695	469 305	424 012
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Числа вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 081 705	1 197 525

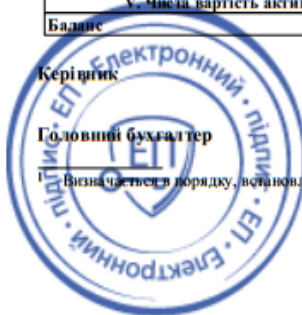
Керівник
Головний бухгалтер

Визначений порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

*ЕП Білобловська
Катерина
Олександрівна
ЕП Федоренко
Ольга
Олександрівна*

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Дочірнє Підприємство "Електролюкс ЛЛС"	Дата (рік, місяць, число)	2020, грудень, 31	КОДИ
Територія	м. Київ	за ЄДР	31183974	Код ЄДР
Організаційно-правова форма господарювання	Дочірнє підприємство	за КОАТУУ	8038000000	Код КОАТУУ
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля побутовими електротоварами й електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворення звуку й зображення	за КОПФГ	160	Код КОПФГ
		за КВЕД	46.43	Код КВЕД
Середня кількість працівників	36			
Адреса, телефон	проспект Степана Бандери, буд. 28А, ОБОЛОНСЬКИЙ р-н, м. Київ, 04073		5862060	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

	V
--	---

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10 372	8 304
первісна вартість	1001	13 180	13 708
накопичена амортизація	1002	2 808	5 404
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 317	4 365
первісна вартість	1011	9 585	11 345
знос	1012	5 268	6 980
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	165 692	165 692
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	6 236	4 963
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	12 031	8 885
Усього за розділом I	1095	198 648	192 209
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	101 873	87 673
Виробничі запаси	1101	193	404
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	101 680	87 269
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	505 408	511 165
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10 807	9 455
з бюджетом	1135	2 094	694
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	147 211	41 792
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	702	1 094
Частина перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

Продовження додатку Б

резерв збитків або резерв належних виплат	1182	-	-
резерв незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	21 848	16 531
Усього за розділом II	1195	789 943	668 406
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	988 591	860 615

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	305 811	305 811
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 694	2 694
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	244 663	372 184
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	553 168	680 689
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити і банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7 516	5 502
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інших страхових резервах	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Привілейний фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1546	-	-
Усього за розділом II	1595	7 516	5 502
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 620	2 278
товари, роботи, послуги	1615	341 026	138 154
розрахунками з бюджетом	1620	11 921	4 509
у тому числі з податку на прибуток	1621	11 921	4 509
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	26 368	86
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	40 903	28 382
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені юрисичні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 069	1 015
Усього за розділом III	1695	427 907	174 424
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	988 591	860 615

Керівник

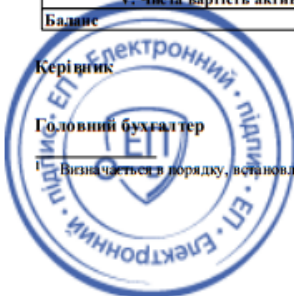
Головний бухгалтер

Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ЕП Білобловська
Катерина
Олександрівна
ЕП Федоренко
Ольга
Олександрівна

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Дочірнє Підприємство "Електролюкс ЛІС"	Дата (рік, місяць, число)	2021, грудень, 31	КОДИ
Територія	м. Київ	за ЄДРПОУ	34184974	2021-12-31
Організаційно-правова форма господарювання	Дочірнє підприємство	за КОАТУУ	8038000000	160
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля побутовими електротоварами й електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворення звуку й зображення	за КВЕД	46.43	46.43

Середня кількість працівників ¹ 36
Адреса, телефон проспект Степана Бандери, буд. 28А, ОБОЛОНСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04073 5862060
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8 304	6 219
первісна вартість	1001	13 708	14 251
накопичена амортизація	1002	5 404	8 032
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	4 365	2 979
первісна вартість	1011	11 345	13 287
знос	1012	6 980	10 308
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	165 692	62 135
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	4 963	7 362
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	8 885	14 042
Усього за розділом I	1095	192 209	92 737
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	87 673	105 890
Виробничі запаси	1101	404	524
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	87 269	105 366
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	511 165	436 404
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9 455	13 882
з бюджетом	1135	694	16 348
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	41 792	296 578
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	1 094	707
Частина перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180 1181	- -	- -

Продовження додатку В

резерв збитків або резерв належних виплат	1182	-	-
резерв незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	16 531	16 620
Усього за розділом II	1195	668 406	886 429
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	860 615	979 166

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіювий) капітал	1400	305 811	305 811
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2 694	2 694
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Не розподелений прибуток (непокритий збиток)	1420	372 184	393 961
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	680 689	702 466
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	5 502	6 370
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	5 502	6 370
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 278	3 141
товари, роботи, послуги	1615	138 154	221 529
розрахунками з бюджетом	1620	4 509	5 097
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 509	5 097
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	86	845
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	28 382	38 579
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 015	1 139
Усього за розділом III	1695	174 424	270 330
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	860 615	979 166

Керівник

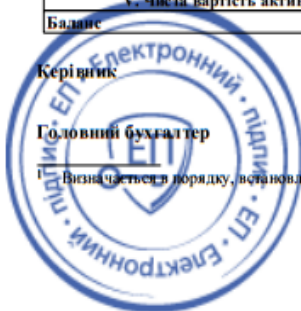
Головний бухгалтер

ЕП Білобловська
Катерина
Олександрівна
ЕП Федоренко
Ольга
Олександрівна

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Дочірнє Підприємство "Електронікс ЛІС"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
34185974		

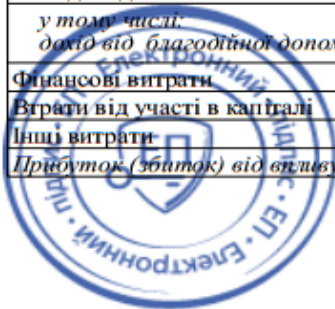
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 370 490	1 184 217
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 063 789)	(1 002 409)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	306 701	181 808
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	47 840	7 535
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(46 781)	(40 409)
Витрати на збут	2150	(104 407)	(97 596)
Інші операційні витрати	2180	(51 538)	(10 062)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	151 815	41 276
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	34 107	27 873
Інші фінансові доходи	2220	4 353	1 645
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(926)	(1 691)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(542)	(8)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	188 807	69 095
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(28 689)	(9 118)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	160 118	59 977
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

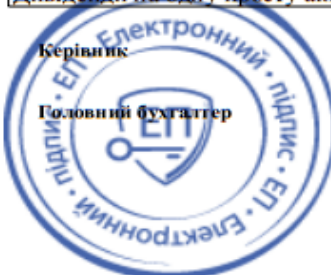
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	160 118	59 977

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 554	17 419
Витрати на оплату праці	2505	19 356	16 589
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 075	2 482
Амортизація	2515	6 281	2 775
Інші операційні витрати	2520	161 460	108 802
Разом	2550	202 726	148 067

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Катерина
Олександрівна
Е.П. Федоренко
Ольга
Олександрівна

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

Підприємство Дочірнє Підприємство "Електролюкс ЛЛС"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2020	01	01
34185974		

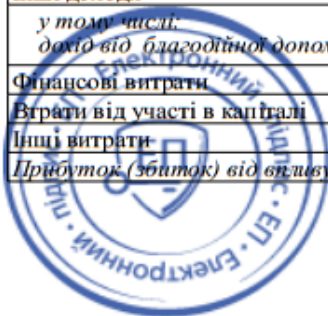
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 311 940	1 370 490
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(987 069)	(1 063 789)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	324 871	306 701
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 450	2 835
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(44 135)	(35 465)
Витрати на збут	2150	(130 933)	(114 191)
Інші операційні витрати	2180	(9 729)	(6 532)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	145 524	153 348
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	10 296	4 353
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(595)	(926)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(60)	(542)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку Д

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	155 165	156 233
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(27 644)	(28 689)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	127 521	127 544
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

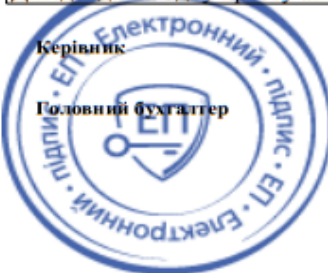
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	127 521	127 544

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	15 109	12 554
Витрати на оплату праці	2505	21 006	19 356
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 715	3 075
Амортизація	2515	8 567	6 281
Інші операційні витрати	2520	136 399	114 922
Разом	2550	184 796	156 188

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Білобловська Катерина
Олександрівна
ЕП Федоренко
Ольга
Олександрівна

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

Підприємство Дочірнє Підприємство "Електролюкс ЛЛС"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
34185974		

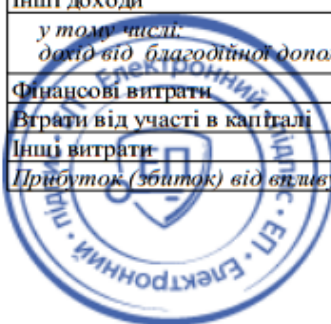
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 371 843	1 311 940
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 048 162)	(987 069)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	323 681	324 871
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 322	4 855
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(36 600)	(42 315)
Витрати на збут	2150	(133 679)	(130 933)
Інші операційні витрати	2180	(10 640)	(9 729)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	144 084	146 749
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	9 379	10 296
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(778)	(1 820)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(215)	(60)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	152 470	155 165
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(27 120)	(27 644)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	125 350	127 521
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

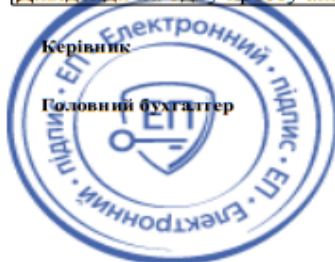
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	125 350	127 521

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8 156	15 109
Витрати на оплату праці	2505	23 117	21 006
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 765	3 715
Амортизація	2515	8 837	8 568
Інші операційні витрати	2520	137 044	134 579
Разом	2550	180 919	182 977

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Білобловська
Катерина
Олександрівна
ЕП Федоренко
Ольга
Олександрівна

Білобловська Катерина Олександрівна

Федоренко Ольга Олександрівна

IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATION AND METHODS OF AUDIT OF PRODUCTION INVENTORIES AT THE ENTERPRISE

Hryhorevska Olena,

PhD of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department
Digitization and Business Consulting

Shlyakhova Anastasia,

Master's student of the
Department of Digitization and Business Consulting
Kyiv National University of Technologies and Design
Kyiv

Introduction. Research on inventory control in the economic crisis is receiving special attention, which affects the audit process, the peculiarities of its implementation and the formation of results, as the role of inventories is very important for each company, and their audit is a significant step in verifying enterprise reporting. The issue of substantiation of the elements of the integrated system of inventory audit is not regulated by the state, is debatable and needs to be addressed both within a particular enterprise and at the state level.

Aim. Scientific substantiation of theoretical provisions, as well as the development of practical recommendations, development of working documents of the auditor to improve the organization and methods of auditing inventories at the enterprise.

Materials and methods. In the process of research the methods of observation, comparison, analysis, synthesis, generalization were used. Results and discussion. In the sphere of activity of each enterprise production stocks are of great importance. The basic principles of formation in the accounting of inventories are regulated in UAS 9 «Inventories». Inventories – assets held for resale in the ordinary course of business; are in the process of production for resale of the product; are retained for consumption during production, works and services, as well as enterprise management. Inventories occupy a special place not only in the property of the

enterprise, they have a special place in the cost structure, as inventories are the main component in the formation of the cost of finished products. Because they are the basis of an efficient, continuous production process, control over the proper design of accounting, receipt and write-off of inventories is important for every company. The state, formation and use of stocks is a determining factor in ensuring competitiveness in the market of manufactured products. That is why there is a need for an audit.

The first step in conducting an audit is planning. Standards and recommendations for audit planning are defined by the International Standards on Auditing № 300 «Planning», 310 «Business Knowledge», 320 «Materiality in Auditing», 400 «Risk Assessment and Internal Control Systems» and other regulations. The purpose of audit planning is to draw the auditor's attention to the most important areas of the audit, to identify problems that should be checked most carefully. The audit planning process can be divided into two major stages: preliminary planning and development of the overall audit plan and program.

Depending on the audit study, the tasks provided for in the contract and its own capabilities, the auditor at its discretion chooses the method of auditing inventories. The main purpose of the chosen method is to establish the objective truth about the object under study. It is not advisable to conduct a continuous inspection - it requires large material and labor costs. Therefore, it is desirable to check and evaluate the internal control and accounting system in the company, depending on the results, expand the set of studies or vice versa, trust customer data and conduct only some verification procedures to confirm trust in internal control information.

The study and evaluation of internal control and inventory accounting systems requires testing, which can examine the strengths and weaknesses of the object of study. Control system tests - used to obtain audit evidence regarding the compliance of the structure and effectiveness of the accounting and internal audit systems. This is a list of methods and procedures for their use by the auditor to assess the effectiveness of the accounting system and internal control. Based on the test results, the auditor proceeds to compile an audit program of operating costs. The number of audit procedures is inversely proportional to the assessment of the internal control

system: the higher the assessment of the internal control system, the fewer audit procedures the auditor can plan. The test results give the opportunity to choose the method of audit organization: continuous, selective or combined. Auditors usually conduct a random inspection of inventories, which is more effective than continuous.

ISA 300 stipulates that the auditor should also document any significant changes to the originally planned overall audit strategy and detailed audit plan, taking into account the reasons for these significant changes and the auditor's response to the events, conditions or results of the audit procedures that led to those changes. The audit plan is approved prior to the start of the audit evidence process, but may be revised depending on changes in the circumstances of the audit process. That is, the audit plan does not have once and for all formed content, its content is in the process of continuous development. Therefore, the next step is to develop a general plan for checking inventories.

Based on the audit plan, the auditor prepares an audit program, which establishes a list of audit procedures that would allow: to establish the reliability of the primary accounting data on the actual availability and movement of inventories; check the completeness and timeliness of the primary data on inventory accounting in the consolidated documents and registers; check the correctness of inventory accounting in accordance with applicable laws and regulations, accounting policies of the entity; check the state of preservation of inventories of the entity; confirm or refute the financial statements of the entity, which depend on the reliability, completeness, and timeliness of the reflection of business transactions related to the movement of inventories.

When preparing the auditor's program to perform work under a specific contract, it is appropriate to take into account the following circumstances: certain estimates of the risk of material misstatement; the level of assurance that should be provided when obtaining audit evidence in the process of performing substantive procedures; planned deadlines for control tests and procedures on the merits; the possibility of coordinating any position in terms of verification, for example, replacing one employee with another, providing technical or methodological

assistance; the number of assistants (ie employees of the audit firm who have less experience compared to senior staff); the need to involve other auditors or experts.

The audit program, like other documents generated during the audit process, is an important tool to ensure the quality of professional services, as well as reduce the risk of not detecting significant errors. The implementation of a certain set of procedures depends on the chosen audit approach. The organization of the audit of inventories should begin with checking the timeliness and completeness of the inventory. Thus it is necessary to pay attention to terms of carrying out inventory, structure of the commission, correctness of display of results of inventory in accounting. It is worth paying attention to the correctness of determining the damage (damage) caused by the materially responsible person from the lack of inventories (there is an explanation of the materially responsible person, his agreement on compensation for losses and the correctness of the compensation in the account).

Next, the process of receipt of inventories is checked: timeliness and correctness of accounting for goods, documentation of primary documents and their reflection in the account; it is also necessary to check the correctness of the acts of discrepancy between the quantity and quality of material received, and the timeliness of claims against suppliers or transport organizations. The next step is to find out the established method of inventory valuation, which is regulated by the accounting policy of the enterprise. It is necessary to check whether the purchased or manufactured inventory is credited to the balance sheet at cost (in accordance with UAS 9 «Inventories»).

Checking the transactions of receipt of tangible assets, first of all, the order of their accounting and control at the enterprise is studied. It was found that there were inventories that came to the company by issuing proxies to persons entitled to receive them, so in accordance with the instructions «On the procedure for issuing proxies» is checked: the presence of a log of issued proxies; the presence of an order on those persons who have the right to sign powers of attorney; timeliness of submission of the report on the use of received powers of attorney.

On the basis of the log of registration of powers of attorney and primary

documents the timeliness of posting of production stocks is checked. Upon receipt of tangible assets, the name and number of posted inventories are compared with the data of accompanying documents. The audit of operations on the receipt of inventories from suppliers begins with the study of supply contracts, checks the completeness and timely posting to the warehouses of the enterprise.

Transactions on tangible assets from suppliers can be divided into two groups: receipt of valuables in accordance with the established requirements and the availability of supporting documents; receipt of material values in violation of the established requirements and deviations in the execution of accompanying documents (inconsistency of quantity, quality and nomenclature, damage, theft).

Practice shows that typical errors that occur during the implementation of operations on inventories may be: unsatisfactory organization of inventory and storage conditions; non-fulfillment of tasks related to the procurement of production stocks of appropriate quality and quantity; acquisition of unnecessary stocks, availability of spoiled production stocks in the warehouse; overstatement of the cost of harvested inventories; violation of the rules of acceptance of goods, incorrect definition and registration of the shortage; incomplete posting of received stocks; unfounded claims against suppliers; irrational spending of inventories for production, violation of norms and limits of leave; violation of the inventory procedure; shortage, surplus, appropriation of material values; errors and forgeries in inventory records; replacement of new inventories with old ones; release of inventories at discounted prices; unsatisfactory accounting; errors in determining the amounts of markdowns, revaluations of inventories and their reflection in the account.

Conclusions. The study of the order of organizational and methodological provisions of the audit of inventories at the enterprise allowed us to conclude that the only method of auditing inventories is missing. The test of internal control, the plan, the program of audit of production stocks, the comparative statement of results of inventory of production stocks are offered. These documents, in turn, will provide increase of level of control and to improve audit of operations with production stocks.